

Kitesurfen

op weg naar de Olympische Spelen

Masterthesis Sport Pedagogiek

Jitske Hendriks
S1149286

1e beoordelaar: *Nienke van der Meij*
2e beoordelaar: *Ivo van Hilvoorde*

Datum: 7 juni 2021
Master Sport en Pedagogiek

Jitske Hendriks
Masterthesis Lichamelijke Opvoeding en Sportpedagogiek
© 2021, J. Hendriks
Uitgegeven in eigen beheer.

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

VOORWOORD

Met gepaste trots ligt hier mijn onderzoek naar de ontwikkelingen van het kitesurfen. Het was een groot genoegen om mijn eigen grote passie te kunnen gebruiken als onderwerp voor mijn masterthesis. Als oude rot in de kitesurfwereld was ik vooral bekend met de freestyle discipline. Er is tijdens het werken aan dit onderzoek een hele nieuwe wereld voor mij open gegaan. Waar ik had gehoopt veel op andere locaties langs te gaan om nieuwe mensen te ontmoeten en hopelijk ook even samen op het water te staan, werd het vanwege de pandemie beperkt tot online contact. Toch was het ook een groot voordeel om insider te zijn in de kitewereld, want daardoor gingen deuren makkelijk voor mij open. Ik kwam oude bekenden tegen, die mij graag wilden mee helpen bij mijn onderzoek. Zij hebben ervoor gezorgd dat ik in contact kwam met de coach en de talenten. Hierbij wil ik dan ook graag iedereen die mee gewerkt heeft aan mijn onderzoek bedanken. Te beginnen bij de actoren (talenten, actoren van Watersportverbond en NKV) die mee gewerkt hebben aan mijn interviews. Casper Bouman voor het sparren, meedenken en meekijken. Vervolgens de mensen die mij met deze actoren in contact hebben gebracht, onder andere mijn oude studiegenoot Bart van Roessel. Daarnaast de mensen van besturen van de andere lifestyle sporten, skateboarden en snowboarden, die ik via de mail benaderd heb en waar ik altijd een positieve reactie kreeg en geholpen werd aan meer *inside information* over de sport. Zeker wil ik ook mijn studieteam bedanken: Martin, Lizet en Marcel. Twee jaar hebben we samen naar dit moment toe gewerkt en daarbij was het altijd fijn om met elkaar te sparren, te klagen of successen te vieren. Zij waren de stok achter de deur en de inspiratie om op zware momenten toch weer door te gaan. Mijn thesisbegeleider, Nienke van der Meij, wil ik ook graag bedanken voor het steeds opnieuw lezen van mijn stukken en haar kritische maar altijd positieve blik. En *least but definitely not least*: mijn vriend Sven, mijn rots in de branding, degene die het thuis op rolletjes liet lopen nu ik wat minder aanwezig kon zijn.

Tijdens het werken aan dit onderzoek ben ik zelf ook helemaal enthousiast geworden door alle ontwikkelingen die er gaande zijn. Er liggen wel degelijk hele mooie kansen om van het kitesurfen een nog bekendere sport te maken. Toch vrees ik ook voor het verloren gaan van de culturele waarden van het kitesurfen. Die liggen voor mij in de vrijheid die deze sport geeft, het ontdekken van nieuwe plekken om te varen, het genieten van alleen de wind en de golven. Deze zullen veranderen op het moment dat je gebonden bent aan trainingstijden, op een vaste plek met een trainer die een bepaalde focus van je vraagt. Gelukkig hoeft het één het ander niet uit te sluiten en kunnen deze beide waarden ook prima naast elkaar bestaan. Dit onderzoek laat wat mij betreft wel zien hoe groot de invloed is van de beslissingen vanuit het IOC, wereldwijd. Wat mij betreft liggen daar nog veel meer kansen voor vervolgonderzoek. Met andere woorden, dit smaakt naar meer!

Ik wens u heel veel leesplezier.

SAMENVATTING

Sinds de inclusie aan de Olympische Spelen in 2024 is er een institutionalisering gaande in de wereldwijde kitesurfgemeenschap. Deze lifestyle sport waar vrijheid een van de kenmerken is, zal zich deels moeten structureren om nieuw talent te kunnen identificeren en te ontwikkelen. Het doel van dit onderzoek is het in kaart brengen van de manier waarop de professionalisering met betrekking tot talentidentificatie en talentontwikkeling binnen de kitesurfwereld wordt gerealiseerd. Het richt zich op de veranderingen die de organisatie van deze sport, en dan met name de discipline kitefoilen, in de komende jaren in Nederland gaat doorvoeren. De institutionele theorie van DiMaggio en Powell (1983) werd gebruikt als een theoretische lens om de beslissingen van de significante actoren te verklaren. Volgens deze theorie kan dezelfde homogene verandering worden verwacht als zich heeft voorgedaan bij andere lifestyle sporten, zoals snowboarden, skateboarden en windsurfen, die de stap naar inclusie aan de Olympische Spelen hebben gezet. Er werd een literatuurstudie naar deze drie sporten uitgevoerd om de veranderingen binnen deze sporten duidelijk te maken en te vergelijken met de veranderingen in het kitesurfen. Dit overzicht werd vergeleken met de analyse van de drie focusgroep interviews die werden gehouden met belangrijke actoren en talenten binnen het kitefoilen. De interviews werden getranscribeerd waarbij de kenmerken van het isomorfisme zoals dwingende, mimetische en normatieve druk een rol spelen. De bevindingen suggereren dat er veel isomorfe druk is van het IOC, maar ook van andere olympische sporten. Hoewel er geen bewijs is voor effectiviteit, zien alle respondenten een toekomst met een piramidestructuur vergelijkbaar met het Long Term Athlete Development-model (Balyi & Hamilton, 2004).

ABSTRACT

Since the inclusion to the Olympic Games in 2024, there is a institutionalisation going on in the worldwide kitesurf community. This lifestyle sport, where freedom is one of the characteristics, has to become more organised to be able to detect and develop new talent. The aim of this research was to map the way in which the professionalization with regard to talent identification and talent development is achieved within the kitesurfing world. It focused on the changes that the organisation of this sport, mainly in the discipline of foiling, is going to make in the next few years in the Netherlands. DiMaggio and Powell's (1983) institutional theory was used as a theoretical lens to explain the decisions made by the significant actors. According to this theory, the same isomorphism change can be expected as occurred in other lifestyle sports that took the step to inclusion to the Olympic Games such as snowboarding, skateboarding and windsurfing. A literature review of these sports was conducted to make these changes in organisations clear and comparable to the change in the kiteboarding sport. This review was compared to the analyse of the three focus group interviews held with significant actors and talents within the kitesurf community. Interviews were transcribed following the isomorphism characteristics as coercive, mimetic and normative pressure. Findings suggest that there is a lot of isomorphic pressures from IOC, but also from other Olympic sports. Even though there is no evidence for effectivity, all of the respondents see a future with a pyramid structure similar to the Long Term Athlete Development-model (Balyi & Hamilton, 2004).

INHOUD

Voorwoord	5
Samenvatting	7
Abstract	7
Inhoud	9
Inleiding	11
Institutionalisering binnen lifestyle sporten	12
Professionalisering van het kitesurfen	13
Talentontwikkeling	14
Doel van het onderzoek	15
Literatuurreview	17
Verloop inclusie lifestylesporten	17
Theoretisch kader	21
Methode	25
Resultaten	29
Desk Research	29
Analyse talentontwikkeling	29
Niveau trainers	33
Topsport	35
Conclusie analyse	40
Interviews	43
Ontwikkelingen met betrekking tot de talentidentificatie en talentontwikkeling	43
Ontwikkelingen met betrekking tot de professionalisering	48
Ontwikkelingen wat betreft de zichtbaarheid en commercialisering van de sport	56
Conclusie	60
Discussie	64
Aanbevelingen	65
Literatuur	67
Bijlagen	73
Bijlage 1 Operationaliseren focusgroepinterview actoren	73
Bijlage 2 Operationaliseren focusgroepinterview talenten	74
Bijlage 3 Focusinterview Watersportverbond en NKV	75
Bijlage 4 Toestemmingsformulier deelnemer	78
Bijlage 5 Topics lijst focusinterview kitefoil talenten	79
Bijlage 6 Meerjaren opleidingsplan Snowboarden	81

INLEIDING

Kitesurfen is een razend populaire sport. Dat is te zien op de Nederlandse wateren en ook de Nederlandse Kitesurf Vereniging (NKV) merkt dit in het aantal aanmeldingen dat zij krijgen van nieuwe kitesurfers (Bos, 2020). Het exacte aantal deelnemers is niet bekend doordat de sport niet officieel georganiseerd is (Smits, 2019). Het door middel van een vlieger over het water scheren lijkt door een steeds groter publiek aantrekkelijk gevonden te worden. Dit is te merken aan de drukte op de stranden (OnsWestfriesland, 2020), de verkoop van de kites en de stijgende aanmeldingen bij het NKV. In het seizoen van 2020 heeft de NKV 1.000 nieuwe leden mogen verwelkomen en hiermee is het NKV ledental opgelopen naar ruim 4.400 leden (Bos, 2020). Waar het jaren geleden begon als een pionierssport (Kitesurfing Handbook, z.d.) van windsurfers die nieuwe dingen ontdekten, ontwikkelde het kitesurfen zich tot een sport voor mensen die op zoek zijn naar een adrenaline *rush*. De laatste jaren wordt het kitesurfen meer en meer ontdekt door de jeugd. Het afhankelijk zijn van de elementen en de benadering van de fysieke belevingen, als ‘doen’ en ‘meemaken’ worden door Wisse et al. (2011) beschreven als de reden voor vele beoefenaars om deze sport te beoefenen. Daarnaast zijn de kites die gebruikt worden in de loop der jaren steeds veiliger geworden (Harrington, Myerscough, White & Wood, 2004). Smits (2019) stelt dat deze watersport internationaal in populariteit is gestegen sinds begin 21ste eeuw de eerste commerciële kites en kitesurfboards gefabriceerd werden. Naast het materiaal is ook de omgeving van belang. Nederland is bij uitstek een wind- en waterland met zijn uitgestrekte stranden. Hier wordt dankbaar gebruik van gemaakt door de ruim 4000 geregistreerde kitesurfers die Nederland rijk is. De populariteit, de mogelijkheden om te kunnen kitesurfen en de wisselende omstandigheden, waaronder veel of weinig wind, golven of vlak water, maakt dat veel kitesurfers in Nederland hun sport beoefenen. Ook op wereldniveau heeft Nederland een aantal goed presterende freestyle kitesurfers zoals Jalou Langeree, Kevin Langeree, Youri Zoon, Ruben Lenten en Pippa van Iersel. Naast de discipline freestyle zijn er nog de disciplines wave, big air en foilsurfen. Foilsurfen is een relatief nieuwe discipline. Deze discipline is opgepikt door het International Committee Olympic (IOC). Daarmee is de inclusie een feit, in 2024 mag kitesurfen mee gaan doen aan de Olympische Spelen in Parijs.

Kitesurfen wordt gezien als een ongeorganiseerde sport, een *actionsport* (Smits, 2019) of een *lifestyle sport* (Wisse et al., 2011). Wisse et al. (2011) maken hierbij de vergelijking met andere lifestyle sporten zoals snowboarden, windsurfen en skateboarden. Zij benoemen de stempel die deze sporten drukken op het (dagelijkse) leven van de beoefenaars, maar ook de manier waarop de beoefenaars zich onderscheiden van de georganiseerde sporten door de intensieve en specifieke wijze van sportbeoefening. Wheaton (2004) geeft negen karakteristieken aan welke in haar ogen betrekking hebben op de naam lifestyle sport. Eén daarvan is de aantrekkingskracht van de vrijheid, het zoeken naar de *thrill*, de *adrenaline rush*. Dit is ook de reden dat de Nederlandse talenten begonnen zijn met deze sport (Smits, 2019). Mede door de commercialisering van het kitesurfen, te zien aan grote evenementen als King of the Air gesponsord door een drankje, kunnen de talenten die zich daar in de schijnwerper varen, leven van de sport. Toch zijn deze talenten tot op heden voornamelijk op zich zelf aangewezen als het gaat om richting geven aan hun talent. Ze zijn afhankelijk van sponsors voor hun levensonderhoud en deelname aan competitieve evenementen.

Vanwege het informele, ongeorganiseerde karakter, wat typerend is voor de lifestyle sporten, is er weinig bekend over talentidentificatie en talentontwikkeling van de kitesurfers. Smits (2019) heeft wel de rol van de commercialisering bij jonge kitesurfende talenten onderzocht. Hier constateerde ze al dat “hoewel het discours van vrijheid geassocieerd met kitesurfen inwerkt op hun ervaringen, deze jonge atleten ook onderworpen waren aan disciplinaire macht geproduceerd door temporele en ruimtelijke beperkingen en mogelijkheden, hun subcultuur, digitale media en commercialisering” (Smits, 2019). Bij soortgelijke lifestyle sporten zoals snowboarden en skateborden heeft de deelname aan de Olympische Spelen gezorgd voor een verschuiving in de organisatie van de sport. Deze verschuiving zorgt ervoor dat de lifestyle sport met zijn ongeorganiseerde karakter meer geïnstitutionaliseerd en gecommmercialiseerd wordt. Onderzoeken van Stenling en Fahlén (2009), Ojala (2014), Strittmatter, Kilvinger, Bodemar, Skille en Kurscheidt (2018), Batuev (2015) en Batuev en Robinson (2018)

beschrijven deze institutionalisering naar aanleiding van inclusie aan de Olympische Spelen binnen sporten zoals snowboarden, golfsurfen en skateboarden. Inclusie kan leiden tot tegenstrijdige belangen op bestuurlijk niveau. Friedland en Alford (1991) introduceerden de term institutionele logica's om de tegenstrijdige praktijken en overtuigingen van organisaties te definiëren. Zo kunnen organisaties onder diverse geloofssystemen opereren, zoals kapitalisme, familie, bureaucratie, democratie en Christendom. Deze verschillen fundamenteel van inhoud, aard van de centrale veronderstellingen en ordenende principes (Friedland en Alford, 1991). Doordat de logica's inherent tegenstrijdig zijn, is het afhankelijk van welke logica er op een bepaald gebied speelt wat bepalend is voor de verschillende legitieme acties die worden uitgevoerd. Inclusie leidt automatisch tot het aanwijzen van een organisatie, een zogeheten federatie, die verantwoordelijk is voor het organiseren van de Olympische klasse. De juiste keuze voor deze federatie is van belang om de institutionele omgeving van de lifestyle sport niet te schaden (Strittmatter et al., 2018). Zo geven Strittmatter et al. (2018) het advies aan andere actiesporten die aan de Olympische Spelen zullen deelnemen om oplossingen te vinden om bij inherente tegenstrijdigheden in de institutionele logica's te bemiddelen om institutionele fragmentatie, zoals het geval was bij het snowboarden, in een vroeg stadium te voorkomen. Na de inclusie van snowboarden aan de Olympische Spelen, heeft het besluit van Internationaal Olympisch Comité (IOC) om de International Ski Federation (FIS), aan te wijzen als internationaal bestuurlijk orgaan (een zogeheten International Federation) ervoor gezorgd dat de institutionele omgeving van deze actiesport aangetast werd. Steen-Johnson (2008) verklaart de spanning tussen verschillende instituten binnen het snowboarden, het IOC en de sponsors als gevolg van de inherente waarden van de snowboardcultuur, waaronder individualiteit, spel en ook een anti-autoritaire houding. Daarnaast beschrijven zowel Batuev en Robinson (2018) als Ojala (2014) de angst van de sporters in zowel het snowboarden als het skateboarden om de culturele waarde van hun sport te verliezen door in het organisatorische systeem van de Olympische Spelen opgenomen te worden. Het skateboarden heeft een heel andere benadering gehad van het IOC (Thorpe & Wheaton, 2019; Batuev & Robinson, 2017). Het heeft lang geduurd voordat skateboarden gelegitimeerd werd, mede doordat de organisatie die voor de atleten voldeed aan de culturele legitimiteit niet voldeed aan de IOC-criteria om te worden erkend (Batuev & Robinson, 2018). De oplossing was om skateboarden niet toe te voegen aan een bestaande federatie maar er een samengestelde federatie voor op te richten, gericht op een inclusieve aanpak waarbij het respect voor de cultuur van deze lifestyle sport centraal stond. Het kitesurfen maakt op dit moment een soortgelijke verandering door als het snowboarden, aangezien de inclusie ook voor kitesurfen nu een feit is. In het jaar 2018 werd duidelijk dat kitesurfen onder de vlag van het de sport zeilen, georganiseerd door de federatie World Sailing, mee gaat doen aan de Olympische Spelen. De discipline kitefoilen wordt in een gemixt estafette race format een onderdeel op de Spelen van 2024, mede mogelijk gemaakt door de International Kiteboarding Association (IKA), in Nederland onder de vlag van het Watersportverbond.

INSTITUTIONALISERING BINNEN LIFESTYLE SPORTEN

Nu het kitesurfen mag gaan deelnemen aan de Olympische Spelen, kan er geleerd worden van de inclusie van andere vergelijkbare lifestyle sporten. Dit zijn sporten met dezelfde karakteristieken zoals vrijheid, anti-autoritair en creativiteit waarbij de professionalisering afgelopen jaren is begonnen of heeft plaats gevonden doordat deze sporten ook een plek kregen op de Olympische Spelen. Vanwege deze inclusie in de Olympische Spelen zijn er structurele veranderingen gekomen in de organisatiestructuur van deze sporten, maar ook in de commercialisering en de professionalisering. Een sport als skateboarden, maar ook windsurfen, snowboarden en kitesurfen worden gekenmerkt door het gebrek aan duidelijke organisatorische grenzen, zoals bij de meeste professionele sporten (Batuev & Robinson, 2017; Ellmer & Rynne, 2019). Dit maakt het een stuk ingewikkelder voor een nieuwe sport om toegelaten te worden tot de Olympische Spelen. Daar traditioneel getrouw het IOC besluit welke sport toegevoegd gaat worden, lobbyen surfen en kitesurfen al jaren om toegelaten te worden (Thorpe & Wheaton, 2011). Toch is het golfsurfen en skateboarden gelukt om als nieuwe sport toegevoegd te worden, mede door de zoektocht van het IOC naar jongere kijkers (Thorpe & Wheaton, 2011). Volgens Wisse et al (2011) en Ojala (2014) maken nieuwe disciplines van bestaande sporten sneller een kans om toegelaten te worden. Kitesurfen is dan ook niet als sport, maar als discipline onder zeilen opgenomen in de Olympische Spelen. Zowel windsurfen, als snowboarden, als skateboarden hebben als lifestyle sport veel overeenkomsten

met kitesurfen. Deze sporten hebben een vergelijkbare inclusie aan de Olympische Spelen met aanhangende gevolgen meegemaakt. De inclusie zorgde voor een enorme sprong in de institutionalisering van deze lifestyle sporten.

COMMERCIALISERING

Wisse et al. (2011) spreekt over de commercialisering als een mogelijkheid voor de sporter om zo 'betaald' zijn lifestyle sport uit te kunnen oefenen. Het begint met de productie van het benodigde materiaal, maar aansluitend daarop worden steeds meer producten of diensten aangeboden, zoals bijpassende kleding, lessen en cursussen, accommodaties, reizen, sportbladen, sportvoeding enzovoorts. Deze fase van commercialisering in het institutionaliseringsproces wordt door Strittmatter et al. (2018, p. 1657) ook wel de mainstreamfase genoemd. Dit is een gevolg van de economische groei, een verhoging van het aantal evenementen en de mainstream media interesse in de sport. Snowboarden is één van de sporten waarbij deze commercialisering een grote vlucht heeft genomen en er rondom de sport zich een complete consumptiemaatschappij heeft gevestigd. De commercialisering van de cultuur van deze sport heeft geleid tot de aantrekkelijkheid van de sport voor de Olympische Spelen, door de zoektocht naar een jonger publiek (Thorpe & Wheaton, 2011) en daarmee de is de professionalisering van de sport zelf versneld. Deze ontwikkelingen die snowboarden al door heeft gemaakt, zijn nog te verwachten voor het skateboarden en het kitesurfen. Batuev en Robinson (2017) zien al structurele veranderingen in gang gezet worden in zowel de organisatie als de commercialisering van het internationale skateboarden na aanleiding van de inclusie aan de Olympische Spelen en bemoeienis van het IOC.

PROFESSIONALISERING VAN HET KITESURFEN

Terwijl de ontwikkelingen bij de andere lifestyle sporten een vlucht namen, heeft de inclusie van het kitesurfen aan de Olympische Spelen meer voeten in de aarde gehad. In 2012 werd er binnen het IOC over gesproken dat kitesurfen in 2016 een Olympische sport zou worden in plaats van de windsurf discipline (Kitegeneration, 2012; World Sailing, 2012). Dit werd later in dat jaar alweer teruggedraaid. In 2018 heeft kitesurfen eenmalig mee mogen doen aan de Jeugd Olympische Spelen in Buenos Aires in de discipline IKA Twin Tip Racing class. Hierbij kwam het in de plaats van het onderdeel windsurfen. Na vele protesten is dit eenmalige optreden van de kitesurfers op de Jeugd Olympische Spelen weer teruggedraaid in het voordeel van de windsurfers. Daarna is er een nieuwe poging gedaan om ervoor te zorgen dat kitesurfen op de Olympische Spelen van 2020 in Tokyo als onderdeel mee zou mogen doen (Mackinnon, z.d) maar deze keer besloot het IOC dat er geen plek voor kitesurfen was.

Na een eerste deelname en vervolgens twee Olympische Spelen zonder kitesurfen, krijgen de kitesurfers een nieuwe kans, onder de federatie van World Sailing, georganiseerd door de International Kiteboarding Association (IKA). Kitesurfen wordt met de recent ontdekte discipline hydrofoil racen een olympische discipline in 2024 (Suilen, 2018; Syré, Kristen & Humenberger, 2020). Het kitesurfen kan in verschillende disciplines beoefend worden. Naast het freestyle, big air en wave kitesurfen is er sinds een aantal jaren een nieuwe variant bij, namelijk het hydrofoil boarden. Hierbij staat de kitesurfer met zijn vlieger op een board met een lange mast er onder. Bij het maken van meer snelheid komt het board omhoog uit het water (Backas, 2016; Hueber, Caponnetto & Poloni, 2017). Deze discipline is sinds de ontdekking ervan door veel kitesurfers opgepikt omdat het ook met weinig wind beoefend kan worden. Daarnaast is deze discipline uitermate geschikt om mee te racen. Voor een wind- en waterland als Nederland is dit een uitgelezen kans op een gouden medaille, gezien de eerdere overwinningen in race disciplines van windsurfen tijdens de Olympische Spelen (NOC*NSF, z.d.). Maar om met een gedegen team deel te nemen aan de Olympische Spelen, moet er eerst gezocht worden naar talent. Om een Olympisch team te kunnen vormen, zal kitesurfen in een professionaliseringsproces terecht komen waarbij er een structuur moet worden opgezet waarin de betrokken partijen talent kunnen gaan herkennen en ontwikkelen.

TALENTONTWIKKELING

Voor elke Olympische Sport is er een bond met een talentscoutingsprogramma, omdat het belang van het identificeren en het ontwikkelen van talent bijdraagt aan een grotere kans op een gouden medaille (Bailey, Collins, Ford, MacNamara, Toms, & Pearce, 2010; Phillips, Davids, Renshaw & Portus, 2010). Aangezien kitesurfen nog niet eerder olympisch was, heeft deze sport geen aparte bond. Daar komt bij dat er geen ruimte was voor een nieuwe sport, waardoor het hydrofoil kitesurfen (kitefoilen) in het olympisch programma van het zeilen meegenomen wordt. Dit is een vergelijkbare ontwikkeling zoals eerder besproken bij het snowboarden, dat onder de categorie skiën mocht gaan deelnemen aan de Olympische Spelen. Een talentscoutingsprogramma gericht op het kitesurfen is echter nog niet aanwezig. Het kitesurfen is in die zin nog nauwelijks geprofessionaliseerd. Het opnemen van deze lifestyle sport aan de Olympische Spelen kan eraan bijdragen dat het proces van institutionalisering, professionalisering en commercialisering van de sport versneld wordt (Smits, 2019). Dit was eerder al te zien bij de lifestyle sporten snowboarden en skateboarden (Thorpe & Wheaton, 2011; Batuev & Robinson, 2017). Wheaton (2003) noemt het kitesurfen een typische actiesport die zich karakteriseert door de waarden van vrijheid, 'thrill seeking' en juist het gebrek aan regulatie, competitie en controle ondanks dat buitengewone prestaties (zoals heel hoog springen) gerespecteerd worden. Door het gebrek aan professionalisering hebben Nederlandse kitesurftalenten die meedraaien op wereldniveau in de freestyle competitie, zo stelt Smits (2019), zich altijd zelf moeten weten te redden. Ze deden hun eigen management, hun eigen ondersteuning, zochten zelf naar sponsors, veelal met behulp van familie. Het valt te verwachten dat de institutionalisering nu in gang gezet wordt, waarmee de professionalisering en commercialisering zullen volgen.

Voor het Nederlands Olympisch Comité* Nederlandse Sport Federatie (NOC*NSF) is er de taak om een kitesurfteam samen te stellen om naar Parijs te sturen in 2024. Het Watersportverbond is, in samenwerking met het NOC*NSF, verantwoordelijk voor het olympisch zeilprogramma waar kitefoilen nu onder valt. Echter, in het huidige Talentplan van het Watersportverbond is het kitefoilen nog niet expliciet opgenomen (Watersportverbond, z.d). Tijdens de discipline op de Olympische Spelen zal er gevaren worden in een gemixt team¹. Zowel Wisse et al. (2011) als Smits (2009; 2019) spreken in hun onderzoeken alleen over adolescente jongens in het kitesurfen. Vrouwen zijn pas recent mee gaan tellen in de kitesurfsport. Kijkend naar de druk die nu gaat komen om een gemixt team samen te stellen, zal dat zorgen voor een verandering in de zoektocht naar mannelijk maar ook vrouwelijk talent. De rol van de Nederlandse Kitesurf Vereniging (NKV) gaat hierbij van belang zijn. Op dit moment zijn zij verantwoordelijk voor de organisatie van wedstrijden binnen de freestyle, big air en wave discipline van de kitesport, maar de focus zal nu naar verwachting deels verschuiven naar de foilrace discipline omdat dit de enige discipline is die op de Olympische Spelen terug komt.

Op dit moment is de NKV de enige officiële kitesurf vereniging in Nederland. Deze vereniging houdt zich voornamelijk bezig met spotbeheer (het beheer van de plekken waar legaal gekitesurft mag worden in Nederland) en legaliseren van het kitesurfen. Hiervoor werken ze samen met de overheid, het Watersportverbond, natuurorganisaties, media en overige betrokken instellingen. Het overgrote deel van de vereniging bestaat uit vrijwilligers. Er is in de Nederlandse kitesurfwereld geen sprake van kitesurfclubs of organisaties waar zicht is op deelnemers en talent. Door de beperkte professionalisering en de vrije organisatie van de sport zal het voor het Watersportverbond mogelijk een uitdaging zijn om een team samen te stellen. Op dit moment is er geen zicht op het totale aantal sportdeelnemers of het aantal jeugdigen in de sport. Daarnaast is er geen structuur zoals bij georganiseerde sporten, waarbij talent geïdentificeerd kan worden en door kan stromen via de trainingscentra naar een landelijke selectie (talentontwikkeling). Dit is een proces van institutionalisering waar de sport nu in zit om ook in de toekomst selectieteams voor de Spelen te kunnen maken. De expertise en het bereik van de NKV kan hierbij ingezet worden door het Watersportverbond. Hoewel de route naar het Olympisch Kampioenschap al is ontwikkeld (zie Figuur 1), is de vraag die beide partijen bezig houdt als volgt: "Op welke manier kan het hydrofoil kitesurfen in Nederland ingericht worden zodat talentidentificatie en

¹ Ten tijde van het onderzoek wordt bekend dat er niet in een gemixte estafette gevaren gaat worden, maar in een mannelijke en vrouwelijke race (World Sailing, 2021, 10 juni)

talentontwikkeling geoptimaliseerd worden met het oog op de OS 2024?” Dit onderzoek is een mogelijkheid om aanbevelingen te geven om deze partijen te helpen om de talentontwikkeling in Nederland te optimaliseren.

Figuur 1 De weg naar Olympisch Kampioen. Overgenomen uit Watersportverbond (<https://www.watersportverbond.nl/kenniscentrum/topsport/voorkeurslijn-van-jeugd-naar-olympisch>)

DOEL VAN HET ONDERZOEK

Het doel van dit onderzoek is om in kaart te brengen op welke manier verschillende actoren kijken naar de professionalisering met betrekking tot talentidentificatie en talentontwikkeling binnen de kitesurfwereld. Hierbij wordt de link gelegd met de inrichting van talentontwikkeling zoals bij andere lifestyle sporten zoals windsurfen, snowboarden en skateboarden. Zoals hierboven beschreven hebben deze sporten afgelopen jaren allemaal een professionalisering doorgaan passende bij de inclusie aan de Olympische Spelen. Zo heeft de Nederlandse Ski Vereniging (NSKiV) in de beleidsperiode van 2014-2018 geïnvesteerd in een totaalprogramma voor het snowboard freestyle, waarbij een volledig programma van jeugd tot senioren georganiseerd wordt, met als doel het verzorgen van een structurele opleiding voor de atleten (Nederlandse Ski Vereniging, z.d). De Skateboard Federatie Nederland (SFN) richt zich er sinds 2017 op om het skateboarden van sportieve lifestyle te ontwikkelen tot een goed georganiseerde sport voor iedereen (Bestuur SFN, 2017). Deze veranderingen worden met interesse gevolgd door onderzoekers uit de sportsociologie. Vooral de lifestyle sport snowboarden is een sport die sinds de inclusie in 1998 veelvuldig onderwerp is geweest van sport sociologisch onderzoek (zie Strittmatter, et al., 2018; Ojala, 2014; Thorpe & Dumont, 2019; Batuev, 2015; Thorpe & Wheaton, 2011; Thorpe, 2011). Maar ook voor skateboarden zijn verschillende onderzoeken te vinden sinds de inclusie in 2020 (zie Ellmer & Rynne, 2019; Batuev & Robinson, 2017; Batuev & Robinson, 2018; Thorpe & Dumont, 2019; Batuev, 2015). Vrijwel al deze onderzoeken laten de uitdagingen zien die er zijn om een ongeorganiseerde sport met een karakter gebaseerd op de vrijheid te bedwingen binnen de regels van de Olympische Spelen. Zo gaat het bij het snowboarden vaak meer om de stunt en het respect, dan om het aantal punten. Daar staat tegen over dat deelname aan de Olympische Spelen gevolgen kan hebben voor de kledingkeus van de sporter, omdat de prestatie nu belangrijker wordt dan de uitstraling (Ojala, 2014). Alleen voor windsurfen zijn, ondanks de vroege inclusie, sinds 1984, het aantal onderzoeken beperkt. Daarbij valt het onderzoek vaak onder de sport zeilen (zie ook Maynard, 2006), waarin windsurfen dan mee genomen wordt, of zijn de onderzoeken meer van psychologische, tactische of

technische aard in plaats van sport sociologisch. Vanwege het gebrek aan onderzoek binnen het kitesurfen, en de praktijkvraag naar de inrichting van talentontwikkeling, is de relevantie van dit onderzoek aanwezig.

Om de praktijkvraag te beantwoorden zal bij dit onderzoek de volgende onderzoeksvraag centraal staan: “Wat zijn de perspectieven van de significante actoren betrokken bij het institutionaliseringsproces van de Nederlandse kitesportwereld met betrekking tot de professionalisering van talentontwikkeling en talentidentificatie structuren binnen de Nederlandse kitesurfwereld met het oog op deelname aan de Olympische Spelen van 2024, en hoe verhoudt dit zich tot institutionaliseringsprocessen die andere lifestyle sporten hebben doorgemaakt?”

Deelvragen die aan de orde zullen komen tijdens dit onderzoek zijn:

- Hoe is de talentontwikkeling in gelijke actiesporten na inclusie aan de Olympische Spelen geprofessionaliseerd?
- Welke actoren binnen de Nederlandse kitesurfwereld hebben invloed op de professionalisering van het kitesurfen?
- Hoe denken betrokken actoren binnen het hydrofoil kitesurfen over de inrichting van de talentidentificatie en talentontwikkeling in Nederland?
- Welke rol speelt het proces van isomorfisme in de perspectieven van betrokken actoren op het institutionele veld?
- Welke rol speelt gender volgens de betrokken actoren in de beoogde inrichting van de talentontwikkeling richting gemixte teams?

De eerste twee deelvragen zullen beantwoord kunnen worden door deskresearch en vooronderzoek via formele en informele wegen. De laatste drie deelvragen zullen beantwoord worden door middel van de kwalitatieve interviews. Meer hierover volgt onder het kopje methode. Om dit onderzoek te onderbouwen wordt vanuit het perspectief van de institutionalisering gekeken naar de veranderingen die plaats vinden in de kitesurfwereld.

LITERATUURREVIEW

In het doel van het onderzoek is te lezen dat er in dit onderzoek een vergelijking wordt gemaakt tussen de institutionaliseringsprocessen van andere lifestyle sporten, zoals windsurfen, snowboarden en skateboarden en kitesurfen. Om te kunnen duiden hoe de institutionaliseringsprocessen van de lifestyle sporten verlopen zijn, is het belangrijk om meer te weten over het verloop van de inclusie aan de Olympische Spelen van deze sporten. In dit hoofdstuk wordt voor elke lifestylesport besproken hoe de inclusie verlopen is, wat daarbij de kenmerken van de sport zijn en tegen welke uitdagingen een sport aangelopen is tijdens het proces.

VERLOOP INCLUSIE LIFESTYLESPORTEN

WINDSURFEN

Thorpe en Wheaton (2011) beschrijven hoe windsurfen in 1984 is toegetreden aan de Olympische Spelen als onderdeel van het zeilen. Dit ging niet zonder conflict, omdat windsurfen door de oude zeilers als te radicaal werden gezien. Er werden weinig pogingen ondernomen om tegemoet te komen aan de unieke culturele waarden of ideologieën, of aan de fysieke vereisten van windsurfers. Doordat de windsurfers toentertijd nog niet bewust waren van hun potentie als publiekstrekker voor het IOC, hadden ze moeite met het onderhandelen over het behouden van hun culturele waarden binnen het Olympische model. Mede daardoor koos het IOC voor het minder spectaculaire course-racing in plaats van de populairdere wave of freestyle discipline. Daarnaast waren de regels met betrekking tot technologische ontwikkelingen en materiaalgebruik achterhaald. Sporters waren verplicht om op identieke boards te varen, waarbij de ontwikkeling op de Olympische Spelen achterbleven op de ontwikkelingen van materiaal binnen het professionele windsurfen. Dit heeft eraan bijgedragen dat windsurfen niet als een populaire sport werd gezien bij zowel wedstrijd- als recreatieve windsurfers en de inclusie aan de Olympische Spelen daardoor ook niet als een bedreiging gevoeld voor de sport of de culturele waarden ervan (Thorpe & Wheaton, 2011, p. 835). Ondanks pogingen van Olympische windsurfers om de sport aantrekkelijker te maken voor deelnemers van de Professional Windsurfing Association (PWA) is het niet gelukt om de steun te krijgen van bepalende windsurfers en mainstream kijkers. Daarnaast kreeg het Olympische windsurfen wel geleidelijk de steun van World Sailing en werden ze door het IOC gezien als nieuwe, jeugdige vorm van zeilen. Hierdoor heeft windsurfen in tegenstelling tot het snowboarden geen grote invloed gehad op de Olympische Spelen.

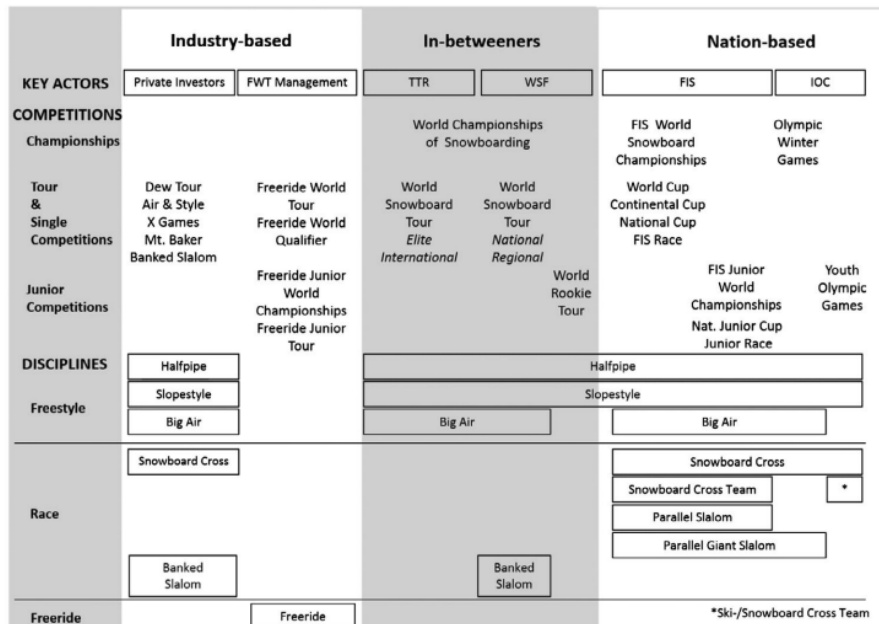
SNOWBOARDEN

Snowboarden is als sport een voorbeeld van een discipline toegevoegd aan een bestaande sport vanuit een besluit van het IOC. Sinds 1998 is snowboarden onder de vlag van de Internationale Skisport Federatie (FIS) toegetreden. Dit was voor de traditionele snowboarders niet makkelijk, omdat ze hiervoor een cultuuromslag moesten maken van antiautoritaire, niet competitieve waarden naar *mainstream sport* (Thorpe & Wheaton, 2011). Traditionele snowboarders protesteerden tegen het dragen van een 'Olympisch uniform', het dragen van vlaggen en logo's van sponsors. Uit protest hebben snowboarders uit deze eerste generatie niet deel genomen aan de Olympische Spelen.

Aangezien snowboarden al wat langer deelneemt aan de Olympische Spelen is de institutionalisering van deze sport ook al meer onderzocht in sociologische onderzoeken. Voorbeelden van onderzoeken naar de institutionalisering zijn bijvoorbeeld: de institutionalisering gezien vanuit de snowboarders (Ojala, 2014), gezien vanuit veranderingen van institutionalisering (Steen-Johnsen, 2008; Strittmatter, Kilvinger, Bodemar, Skille, & Kurscheidt, 2018; Thorpe & Wheaton, 2011) of vanuit de commercialisering die inclusie aan de Olympische spelen met zich mee bracht (Wisse et al., 2011; Steen-Johnsen, 2008). Zo schrijft Ojala (2014) over professionele snowboarders die wedstrijden en film- of fotoshoots als twee verschillende deelgebieden zien waarin verschillende institutionele elementen worden benadrukt. De wedstrijden zijn gereguleerd door het IOC, het andere gebied betekent vrijheid en zelfexpressie van de sporter. Beide gebieden spelen een sterke rol in de marketing van de sponsor en de snowboarder lijkt zijn rol in dit systeem goed te hebben overgenomen. Toch blijven pro-snowboarders ook waarschuwen voor de regulering van de parcours, stijlen en formats van de

wedstrijden. Ze vrezen het verlies van de controle van de deelnemer. Zolang ze de nieuwe invloeden aan kunnen passen naar het ethos van het snowboarden zijn ze te accepteren voor deze professionals. De invloed van beslissingen van het IOC is groot, maar het is in het belang van het IOC zelf dat ze ook goed luisteren naar de waarden van de sport om de sporters niet te verliezen.

Strittmatter, Kilvinger, Bodemar, Skille, en Kurscheidt (2018) beschrijven hoe conflicten veroorzaakt worden door de institutionalisering van het professionele snowboarden. Deze conflicten zorgen ervoor dat de huidige bestuursstructuur van de sport op macro-, meso- en microniveau beïnvloed wordt. Ze onderscheiden hierbij twee dominante institutionele logica's: één op de natie gebaseerd systeem versus één op de industrie gebaseerd systeem. Deze institutionele logica's, organisaties met eigen wedstrijden, hebben verschillende belangen, die geregeld met elkaar botsen (zie Figuur 2). Professionele sporters die lid zijn van de ene organisatie kunnen bijvoorbeeld uitgesloten worden van deelname aan wedstrijden van de andere organisatie, waardoor de wedstrijden niet meer gaan om de beste van allemaal, maar om de beste vanuit die organisatie. "Deze institutionele tegenstrijdigheid binnen de snowboardorganisaties en hun bestuursleden bestaat vandaag de dag nog steeds, voornamelijk in de freestyle sector" (Strittmatter, Kilvinger, Bodemar, Skille, en Kurscheidt, 2018, p. 1670). Toch zien Thorpe en Wheaton (2011) een verandering in de nieuwe generatie snowboarders. Ze beschrijven een institutionalisering en professionalisering die ervoor gezorgd heeft dat snowboarders de nieuwe mogelijkheden voor *media exposure* en bekendheid die deelname aan de Olympische Spelen met zich mee brengt omarmen en daarmee is snowboarden verworven tot één van de meest populaire disciplines op de Olympische Spelen. Ondanks de institutionalisering, professionalisering en commercialisering blijven de unieke waarden en ideologieën van snowboarden soms botsen met de gedisciplineerde, hiërarchische, nationalistische Olympische regime. Sporters kiezen dan plezier, vriendschap en creatieve expressie boven het winnen, meedogenloos individualisme en conformiteit (Thorpe & Wheaton, 2011). Snowboarden heeft door de regels ter discussie te stellen, veel invloed gehad op de macht van het IOC.

Figuur 2 Contest design of international snowboarding as a three-pillar model. Overgenomen uit Dual governance structures in action sports: institutionalization processes of professional snowboarding revisited (p.1666) door Strittmatter et al., 2019.

SKATEBOARDEN

Het skateboarden is als nieuwe sport op de agenda voor 2020 komen te staan. Deze inclusie heeft geleid tot het ontstaan van de Tokyo 2020 Skateboarding Commission (TSC), welke weer gezorgd heeft voor een samenwerking tussen de International Federation of Roller Sports (FIRS) en de International Skateboarding Federation (ISF). Elke

organisatie is weer gespecialiseerd in zijn eigen kenmerken op het gebied van institutionalisering maar ook op het behoud van de kenmerken van de lifestyle sport, zoals vrijheid van expressie en creativiteit. Dit is het gevolg van de lering die het IOC trok uit het toevoegen van eerdere lifestyle sporten aan de Olympische Spelen. Zo zijn ze bij de toevoeging van skateboards zorgvuldig geweest met het nadenken over de belangen en het begrijpen van de skateboard cultuur. Zo schrijven Thorpe en Wheaton (2019, p. 475):

Dit is een duidelijk andere benadering dan eerder werd gezien bij de opname van andere actiesporten (b.v. windsurfen, snowboarden, BMX, kitesurfen) in het Olympisch model onder het bestuur van bestaande, traditionele sportorganisaties.

De Skateboard Federatie Nederland (SFN) is de vereniging die verantwoordelijk is voor het topsportbeleid binnen de Nederlandse skateboard wereld. Zij hebben als vereniging in de afgelopen jaren een enorme ontwikkeling door gemaakt, mede door het Olympisch worden van de skateboardsport. In 2020 zou de eerste keer worden dat skateboards als sport deel mocht nemen aan de Olympische Spelen. Vanwege de wereldwijde Covid pandemie is dit uitgesteld naar 2021.

KITESURFEN

Kitesurfen is een sport die volop in ontwikkeling is. De eerste patenten op een opblaasbare kite dateren van 1984 (IKO, 2019). Deze eerste kites konden nog niet *depoweren*, wat betekent dat vanaf het moment van oplaten, een surfer vol gepowerd stond, wat gevaarlijke situaties op kon leveren. Doordat steeds meer mensen het gingen doen, ging de ontwikkeling sneller en sinds de 20ste eeuw evalueerden de kites in alle aspecten, van veiligheid tot prestatie. Dit maakte de sport toegankelijker voor een groter diverse publiek en daardoor trok het uiteindelijk ook de belangstelling van het IOC. Kitesurfen heeft geen makkelijke toelating gehad tot de Olympische Spelen. Na een aantal mislukte pogingen tot toelating aan de Olympische Spelen, heeft World Sailing in 2017 een overeenkomst getekend met de International Kiteboarding Association (IKA) en de Global Kitesports Association (GKA) om het kitesurfen te verenigen en duidelijkheid te verschaffen over de bestuurscultuur van het kitesurfen (Wold Sailing, 2017). Daarbij werd duidelijk dat de IKA verantwoordelijk zou worden voor alle race disciplines en de GKA voor de overige disciplines. World Sailing is erkend door het IOC waardoor dit een mogelijkheid was om kitesurfen naar voren te schuiven voor olympische deelname. Om te zorgen dat dit mogelijk kon worden heeft World Sailing ervoor gezorgd dat evenementen plaatsvinden binnen de structuur en de regels van het IOC. De samenwerking tussen deze organisaties zorgde voor veel duidelijkheid en structuur bij de professionele kitesurfers, iets wat in de jaren daarvoor gemist werd dankzij de verschillende organisaties met eigen competities met elk hun eigen regels.

Kitesurfen wordt gezien als een individuele watersport, maar in de praktijk wordt er vaak afgesproken om samen te gaan varen. Op zee wordt aangeraden altijd met een 'buddy' het water op te gaan, zodat op elkaar gelet kan worden. Doordat er binnen de spelen is gekozen voor een format van een gemixte estafette race, is het kitesurfen op olympisch niveau verworden tot een teamsport. Daarnaast is gekozen voor het foilen, een relatief minder beoefende (exacte cijfers zijn niet bekend door het ongeorganiseerd karakter van deze sport) discipline binnen het kitesurfen. Het is ook de nieuwste discipline en er worden pas sinds 2019 officiële Nederlandse kampioenschappen mee gevaren (NKV, 2021).

ANALYSE INCLUSIE

Kenmerkend voor deze sporten is dat met de deelname aan de Olympische Spelen de structurering van de sport op gang is gekomen. De inclusie van kitesurfen is niet te vergelijken met de andere sporten. Skateboards heeft de mogelijkheid gehad om als zelfstandige sport opgenomen te worden in de Olympische Spelen. Dit was een uitdrukkelijke wens van de skateboarders zelf en het IOC is daar aan tegemoet gekomen. Zo is bij het skateboards de Skateboard Federatie Nederland (SFN) in 2017 van een stichting naar een vereniging gegaan zodat er nog beter ingespeeld kon worden op de behoeften van leden en de belangen van de sport nog nadrukkelijker behartigd konden worden (Bestuur SFN, 2017). Waar windsurfen niet bewust was van zijn

potentie als publiekstrekker, heeft kitesurfen juist moeten lobbyen voordat het IOC inzag dat de potentie er was. Terwijl die potentie al in 2012 gezien werd, zoals International Sailing Federation (ISAF) (later over gegaan in World Sailing) President Göran Petersson (World Sailing, 2012) zei: “Kiteboarding heeft ons bewezen dat het klaar is om opgenomen te worden in de lijst van prestigieuze ISAF-evenementen en het is een fantastische toevoeging aan het zeilprogramma voor de Olympische Spelen van 2016”. De kitesurfwereld was klaar voor inclusie, in tegenstelling tot de snowboardprofessionals. Waar bij snowboarden na de inclusie conflicten ontstonden over welke federatie verantwoordelijk was, maar ook voldoende de karakteristieken van de sport in het oog hield, heeft kitesurfen baat gehad bij de samenwerking tussen de verschillende organisaties. Ondanks dat kitesurfen verschilt van zeilen, net zoals snowboarden verschilt van skiën, is er binnen de kitesurfwereld weinig weerstand geweest tegen de inclusie onder de sport zeilen. Mogelijk ligt de oorzaak hiervan in de tactische overweging van het IOC om kitesurfen toe te laten met een race discipline, wat het IOC eerder toegepast heeft bij windsurfen. Het gaat hier om een minder populaire discipline, waardoor de kitesurfers uit andere disciplines zich mogelijk niet geroepen voelden om hier tegen in opstand te komen.

De inclusie van het kitesurfen heeft ervoor gezorgd dat er een structuur voor talentontwikkeling ontwikkeld moet worden binnen de sport. In het volgende hoofdstuk ‘Theoretisch kader’ wordt uitgelegd welke theorie gebruikt is in dit onderzoek om de gevolgen van bovengenoemde institutionaliseringsprocessen bij de verschillende lifestyle sporten te kunnen duiden en te vergelijken met elkaar.

THEORETISCH KADER

De inclusie van het kitesurfen aan de Olympische Spelen zal een mate van institutionalisering met zich meebrengen. Institutionalisering kan gezien worden als het proces van inbedding in de omgeving (Honingh, 2008). Organisaties hebben deze institutionalisering nodig om hun bestaan te legitimeren. Legitimiteit verwijst daarbij naar de mate waarin andere organisaties een verklaring bieden voor het bestaan, functioneren en jurisdictie van de nieuwe organisatie (Washington & Patterson, 2011, p3.). Om de institutionalisering binnen het kitesurfen te kunnen duiden maakt dit onderzoek gebruik van de institutionele theorie van DiMaggio en Powell (1983). Gezien vanuit de institutionele theorie van DiMaggio en Powell (1983) wordt er uitgegaan van een homogenisering (*isomorfisme*) van organisaties als deze een soortgelijke veranderingen ondergaan. “Deze homogeniteit wordt toegeschreven aan externe druk en sociale verwachtingen en staat bekend als institutioneel isomorfisme” (Batuev & Robinson, 2018, p. 3). Vanuit deze theorie gezien is er te verwachten dat de kitesurfwereld een soortgelijk verandering zal doormaken als de andere lifestyle sporten die olympisch zijn geworden.

Institutionele theoretici Meyer en Rowan (1977), DiMaggio en Powell (1983) en Zucker (1983) beschrijven de institutionalisering als een theorie waarin organisaties zich moeten aanpassen in een veld met andere organisaties, regelgevende instanties en normen en legitimiteit proberen te verkrijgen (Stenling & Fahlén, 2009; Universiteit Utrecht, 2018). In de loop der jaren heeft er een belangrijke conceptuele verandering plaatsgevonden in de analyse van organisaties (Abrutyn & Turner, 2011). Naast het oude institutionalisme waarin kwesties van macht en informele structuren centraal staan, ontstond het institutionalisme van DiMaggio en Powell (1983) met de nadruk op de legitimiteit, de inbedding in organisatorische velden en kwalificatie, routines, reglementen en schema's (Greenwood & Hinings, 1996).

Greenwood en Hinings (1996) verwoorden de institutionele theorie als het aantonen hoe het gedrag van organisaties niet alleen een reactie is op druk van de markt, maar ook op institutionele druk. De structurering die daarop volgt leidt vervolgens tot isomorfisme. Het institutionele isomorfisme is het proces van homogenisering waarbij organisaties binnen een bepaald organisatieveld in toenemende mate op elkaar gaan lijken (Honingh, 2008). “Institutionele theorie wordt gewoonlijk niet beschouwd als een theorie van organisatieverandering, maar als een verklaring van de gelijkenis ('isomorfisme') en stabiliteit van organisatorische arrangementen in een bepaalde populatie of veld van organisaties” (Greenwood & Hinings, 1996, p. 1023). Een organisatorisch veld wordt gedefinieerd als: “Die organisaties die, in hun geheel, een erkend gebied van institutioneel leven vormen: belangrijke leveranciers, consumenten van middelen en producten, regelgevende instanties en andere organisaties die soortgelijke diensten of producten leveren” (DiMaggio & Powell, 1983, p. 143). Abrutyn en Turner (2011, p. 284) beschrijven deze verschillen tussen de oude institutionele theorie en de nieuwe institutionele theorie als volgt:

Voor sommigen betekende deze verschuiving een nadruk op de ecologie van organisaties, waarbij organisaties worden gezien in een Darwinistische strijd om te overleven in niches van hulpbronnen met hoge organisatorische dichtheid (Hannan, 1988); voor anderen werd de omgeving geconceptualiseerd als een veld van andere organisaties, regelgevende instanties en normen, en culturele ideologieën waaraan organisaties zich moesten aanpassen (DiMaggio en Powell, 1983). De eerste lijn van onderzoek werd organisatorische ecologie, terwijl de laatste werd uitgeroepen tot het nieuwe institutionalisme. Beide aanpakken benadrukten de processen waardoor organisaties zich aanpassen aan hun omgeving, en beide vergrootten aanzienlijk de opgeslagen kennis van organisatorische dynamiek.

Dit samenkomen van het oude en nieuwe institutionalisme wordt ook wel het neo-institutionalisme genoemd (Greenwood & Hinings, 1996, p. 1023). Volgens Greenwood en Hinings (1996) ligt de focus bij de neo-institutionele theorie op een categorie of netwerk van organisaties. Ook Honingh (2018, p.31) zegt daarover:

“Waar de oude benadering uitgaat van politieke en centrale sturing ligt het accent in de neo-institutionele benadering op de verschillende belangen die spelen binnen en tussen organisaties”.

Beide theorieën zijn veelvuldig gebruikt in onderzoeken. Washington en Patterson (2011) spreken in hun onderzoek van het veelvuldig toepassen van de institutionele theorie in sport studies. Onder andere Batuev (2015), Batuev en Robinson (2018) en Stenling en Fahlén (2009) hebben gebruik gemaakt van de institutionele theorie in hun onderzoeken naar de institutionalisering van een lifestyle sport. Stenling en Fahlén (2009) beschrijven bijvoorbeeld hoe ze de basis concepten van de isomorfe processen gebruiken om antwoord te geven op de empirische vraag over de institutionele context van de Zweedse sportbeweging. Batuev en Robinson (2018) gebruiken de institutionele theorie als potentieel toepasbaar binnen hun theorie-geïnformeerde onderzoek naar het proces van beïnvloeding van de evolutie van de sport, waarbij hun focus op het skateboarden ligt naar aanleiding van de recente inclusie aan de Olympische Spelen. Ojala (2014) en Strittmatter et al. (2019) beschrijven hoe ze de neo-institutionele theorie geschikt vinden voor het analyseren van professioneel snowboarden. Strittmatter et al. (2019) verwoordt het door te stellen dat de organisatorische neo-institutionele theorie geschikt is om te onderzoeken hoe instellingen in de loop van de tijd zijn ontstaan en hoe ze gedrag controleren door het naleven van regels en waarden.

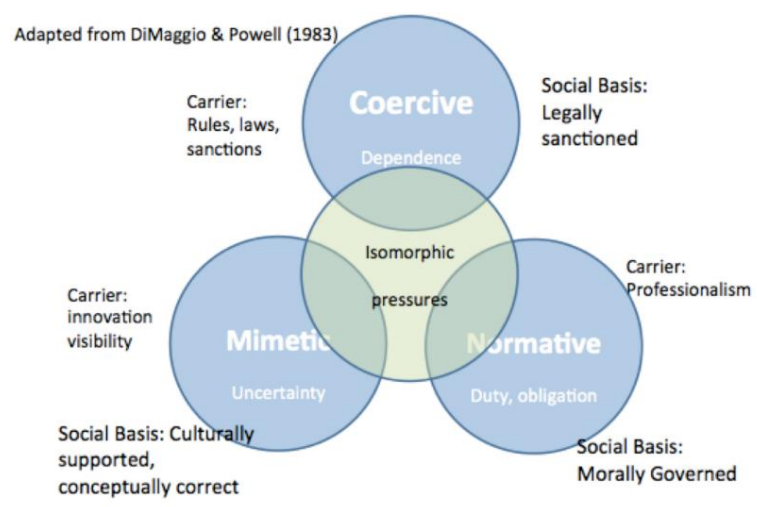
Omdat de neo-institutionele theorie voortborduurt op de institutionele theorie, maar dan met de focus op de organisatorische krachten die er spelen en niet zo zeer over de vraag waarom de organisatie een verandering doorvoert, wordt in dit onderzoek gebruik gemaakt van de neo-institutionele theorie.

Als er gesproken wordt over organisatorische en institutionele veranderingen dan gaat het over het concurreren om legitimiteit, wat institutionele strategie genoemd wordt. Bepaalde strategieën (zoals het uitsluiten door middel van lidmaatschap) kunnen zorgen voor een aanzienlijke invloed op de structuur van institutionele velden en de organisaties daarbinnen. DiMaggio en Powell (1983) spreken van isomorfisme als een beperkend proces dat een eenheid in een populatie ertoe dwingt te lijken op andere eenheden die met dezelfde omgevingscondities worden geconfronteerd. “Het centrale idee van institutioneel isomorfisme is dat de omgeving (of institutionele context) druk uitoefent op organisaties om specifieke praktijken en processen over te nemen om te kunnen overleven. . . . Organisaties die met een soortgelijke omgeving te maken hebben, zullen uiteindelijk dezelfde handelswijze volgen, waardoor ze in de loop van de tijd meer op elkaar lijken” (Washington & Patterson, 2011, p. 3). Hieruit kun je opmaken dat organisatiekenmerken bij veranderingen worden gewijzigd in de richting van vergelijkbare organisaties. Een van de originele ideeën achter de institutionele theorie is dat organisaties worden beïnvloed door hun institutionele context (Washington & Patterson, 2011; Greenwood, Oliver, Lawrence & Meyer, 2017). Waar andere theorieën suggereren dat organisaties opereren in een open systeem waar ze worden beïnvloed door de omgeving, gaat de institutionele theorie verder door te proberen te categoriseren aan de hand van isomorfe kenmerken hoe en waarom specifieke delen van de omgeving van invloed zijn op deze organisaties.

Binnen de institutionele theorie wordt uitgegaan van vijf kern elementen (DiMaggio & Powell, 1983; Greenwood, et al., 2017; Washington & Patterson, 2011). Het eerste element beschrijft dat organisaties worden beïnvloed door de institutionele context waarin de organisatie opereert. Dit leidt tot het tweede kernelement beschreven door Washington en Patterson (2011) als de institutionele druk die effect heeft op alle organisaties. Sport valt onder de context die beïnvloed wordt door dominante instituten, waarbij de nationale organisaties van een sport proberen te voldoen aan de dominante normen en waarden van het IOC, zoals gezien bij snowboarden en windsurfen. Het resultaat van instituten binnen het veld van organisaties leidt tot het derde kernelement waarin duidelijk wordt dat organisaties isomorf worden met hun omgeving om legitimiteit te verkrijgen. “Organisaties hebben de neiging zich te spiegelen aan soortgelijke organisaties op hun gebied die zij als meer legitiem of succesvoller beschouwen” (DiMaggio & Powell, 1983, p. 152). Dit doen ze zodat ze hun overlevingskansen vergroten. Dit brengt ons bij het vierde element dat er vanuit gaat dat, wanneer de omgeving is verzadigd met technologie, organisaties die te veel bezig zijn geweest met legitimiteit verwerven hun efficiëntie kunnen verliezen en zich niet meer kunnen conformeren met de omgeving. Zo kunnen organisaties proberen om

constant te veranderen, maar na een bepaald punt in de structurering van een organisatieveld is het totale effect van individuele verandering het verminderen van de mate van diversiteit binnen het veld en daarmee wordt de overlevingskans van de organisatie verkleind (DiMaggio & Powell, 1983). Hoe meer organisaties op elkaar gaan lijken, hoe minder diversiteit. “Het laatste element van de theorie is de overgang van een organisatie naar een instituut zodra deze organisatie als essentieel wordt beschouwd voor de legitimiteit en gesteund wordt door een dominant instituut” (Washington & Patterson, 2011, p3.).

Voor dit onderzoek wordt de institutionele theorie gebruikt om het hoe en waarom te duiden van bepaalde beslissingen binnen de veranderingen in de institutionele context van de organisatie van het kitesurfen in Nederland. Daarbij is het institutionele isomorfisme, waarbij gekeken wordt naar de homogeniteit van organisaties naar aanleiding van externe druk en sociale verwachtingen, de theoretische lens (Lawrence, Leca & Zilber, 2013) voor dit onderzoek. DiMaggio en Powell (1983) schetsten drie mechanismen die ertoe leiden dat organisaties steeds meer op elkaar gaan lijken: *coercive* (dwingend), *mimetisch*, en *normatieve* isomorfisme (zie ook Figuur 3).

Figuur 3 Isomorfe drukfactoren beschreven door DiMaggio en Powell (1983)

Dwingend isomorfisme ontstaat als gevolg van formele en informele druk van een organisatie op van haar afhankelijke andere organisaties of door culturele verwachtingen in de maatschappij. Hierbij is er het vraagstuk van politieke invloed en het legitimatieprobleem (Honingh, 2008). Het bestaan van een gemeenschappelijke juridische omgeving beïnvloedt vele aspecten van het gedrag en de structuur van een organisatie (DiMaggio & Powell, 1983). Dit wordt uitgedragen door de regels en wetten waar een organisatie zich naar moet voegen, anders volgen er maatregelen. Door te voldoen aan bepaalde institutionele voorschriften, kan de legitimiteit van de organisatie niet ter discussie gesteld worden.

Mimetisch isomorfisme komt voort uit onzekerheid. Als er getwijfeld wordt over de effectiviteit van de structuur of het functioneren van de organisatie, kunnen organisaties zich richten op andere soortgelijke organisaties die zij als legitiem en succesvol beschouwen (DiMaggio & Powell, 1983). Een manier om zich als organisatie daar toe te voegen is innoveren. Daarbij reageren nieuwe organisaties op twee mimetische drukmechanismen: imitatie van organisaties van vergelijkbare grootte en imitatie van succesvolle organisaties (Haveman, 1993). Dit modeleren naar andere organisaties kan indirect zijn, zoals bijvoorbeeld bij overplaatsing of personeelsverloop. Maar ook expliciet door organisaties zoals adviesbureaus in te schakelen. Zo kan zelfs innovatie met behulp van een extern adviesbureau door organisatorische homogenisering worden verklaard. In het algemeen speelt de grote van het personeels- of klantenbestand mee. Hoe meer personeel of klanten, des te sterker is de druk die door de organisatie wordt gevoeld om de programma's en diensten te leveren die door andere organisaties worden aangeboden. Daarnaast vonden Darus, Hamzah en Yusoff (2013) dat sociale beïnvloedingsprocessen

voor organisaties een rol spelen bij het imiteren van andere bedrijven die zij als meer legitiem en succesvol beschouwen. Een organisatie wil graag cultureel ondersteund worden en zal daarbij kiezen voor een sociaal geaccepteerd concept. Daarbij wordt geprobeerd de diversificatie te vergroten, dit wordt vaak beschreven als een middel tot organisatorische groei. Volgens March's model (1981) is het zo dat als er genoeg sociale actoren dingen op een bepaalde manier doen, dan wordt die bepaalde manier van handelen als vanzelfsprekend gezien en geïnstitutionaliseerd (Haveman, 1993). Om succesvol te worden heeft een organisatie middelen nodig om te kunnen investeren. "Het is mogelijk dat succesvolle organisaties beter in staat zullen zijn de diversificatieacties van succesvolle organisaties te imiteren, terwijl onsuccesvolle organisaties daarvan worden weerhouden door een gebrek aan middelen (Haveman, 1993, p. 600).

Normatief isomorfisme is de derde vorm van isomorfisme en komt voornamelijk voort uit professionalisering (DiMaggio & Powell, 1983). Organisaties worden gelijkvormig doordat zij zich conformeren aan de normatieve eisen en verwachtingen van hun institutionele omgeving (Honingh, 2008). Die institutionele vereisten kunnen losstaan van, of zelfs tegenstrijdig zijn aan de eisen van het primaire proces, namelijk de technische of economische doelmatigheid. Daarbij zijn twee aspecten van professionalisering belangrijke bronnen van isomorfisme. Aan de ene kant brengt het rust in een organisatie als er universitair geschoold personeel zorgt voor legitimiteit in de cognitieve basis. Aan de andere kant is er de groei en de ontwikkeling van professionele netwerken die organisaties overkoepelen en waarin nieuwe modellen zich snel verspreiden.

Hoewel deze vormen van isomorfisme van elkaar verschillen, zijn ze ook verweven met elkaar. De drie vormen doen zich op verschillende tijdstippen gedurende een bepaalde levenscyclus van een organisatie voor. Bij verandering van een organisatie zal er eerst onzekerheid zijn, wat resulteert in mimetisch isomorfisme om deze onzekerheid te verminderen. Wanneer een organisatie zich gevestigd heeft, wordt het dwingend isomorfisme belangrijker en gaat de organisatie zelf druk uitoefenen op andere organisaties. Uiteindelijk als de professionalisering doorsijpelt naar alle lagen van de organisatie wordt het dwingend isomorfisme ondergeschikt aan het normatief isomorfisme (Tingling & Parent, 2002). Deze homogenisering in organisatiestructuren ontstaat ook doordat er, ondanks de zoektocht naar diversiteit, weinig variatie is om uit te selecteren. Ondanks dat de verandering soms niet efficiënter is, zijn organisaties toch geneigd zich aan te passen aan de gelijke organisaties met meer succes. Batuev en Robinson (2018) beschrijven in hun onderzoek hoe in de loop van de tijd bovenstaande drie mechanismen organisaties binnen hetzelfde organisatorische veld, met vergelijkbare wensen en onder vergelijkbare druk, dwingen om legitiem te zijn en isomorf te worden met elkaar en de omgeving. Deze drie isomorfe factoren spelen in dit onderzoek een rol als theoretische lens bij het maken van het focusinterview, waar de vergelijking met andere vergelijkbare lifestyle sporten die dezelfde verandering doorgemaakt hebben door inclusie in de Olympische Spelen de basis zal zijn.

De verwachting is dat de inclusie aan de Olympische Spelen zal zorgen voor een grote organisatorische verandering waarbij de strategie van het Watersportverbond aangepast zal moeten worden. Daarbij zal het kitesurfen opnieuw zijn legitimiteit moeten hervinden als onderdeel van de zeilsport. Binnen de organisatorische velden van het NKV en het Watersportverbond zal een nieuwe balans gemaakt moeten worden. Voor dit onderzoek wordt er gekeken wat de perspectieven van betrokken actoren zijn op deze veranderingen en welk beeld zij hebben voor de toekomst van de sport. Kijkend naar de bevindingen van Batuev en Robinson (2018) mag er verondersteld worden dat met het toevoegen van kitefoilen aan het organisatorische veld van de Olympische Spelen, deze sport kenmerken van isomorfisme gaat vertonen met andere vergelijkbare lifestyle sporten.

METHODE

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag is er gekozen om kwalitatief onderzoek te doen. Hierbij worden actoren geïnterviewd zodat er dieper op perspectieven ingegaan kan worden. Er zijn drie belangrijke bronnen voor het verkrijgen van data voor kwalitatief onderzoek: interviews, observaties en documenten (Merriam, 2002). Voor dit onderzoek is gebruikt gemaakt van twee bronnen voor het verkrijgen van data, namelijk interviews en documenten.

Door middel van deskresearch is er verdiept in drie sporten (skateboarden, snowboarden en windsurfen) waarvoor documenten zijn verzameld om te analyseren. Daarbij is gekozen om deze sporten te vergelijken met het kitesurfen. Alle vier de sporten zijn typische lifestyle sporten waarbij dezelfde kenmerken, zoals vrijheid, antiautoritair, beleving, stijl, plezier en individuele presentatie, centraal staan (Lucassen & Wisse, 2011). Drie van de sporten hebben toegang gekregen tot de Olympische spelen. Windsurfen werd voor het eerst op de Olympische Spelen van 1984 beoefend, snowboarden op de spelen van 1998 en skateboarden zou in 2020 voor het eerst op de Olympische spelen staan maar maakt zijn debuut een jaar later in verband met de Covid-epidemie. Bij de deskresearch was de focus gericht op deze sporten in combinatie met hun professionalisering naar aanleiding van inclusie aan de Olympische Spelen. Deze drie sporten werden gekozen door hun overlap in karakteristieke kenmerken als lifestyle sport (snowboarden en skateboarden) zoals gekenmerkt door Batuev en Robinson (2017), Wheaton (2004) en Wisse et al. (2011) en de discipline waarin ze uitkomen op de Olympische Spelen, namelijk racen (windsurfen). Door deze vergelijkbare kenmerken zijn ze te vergelijken met de lifestylesport kitesurfen. Daarnaast zijn zowel snowboarden als windsurfen als specifieke discipline opgenomen onder een andere sport (skiën en zeilen), waardoor deelname aan de Olympische Spelen mogelijk gemaakt kon worden. Ook dit is vergelijkbaar met het kitesurfen dat opgenomen is onder de sport zeilen waardoor deelname aan de Olympische Spelen mogelijk is geworden.

Voor de deskresearch werden websites van de Olympische Spelen, de World Sailing, de IKA, de NKV, het Watersportverbond, het NOC*NSF en FormulaKite grondig bekeken. Daar is veel nuttige informatie opgehaald die van waarde was voor dit onderzoek. Daarnaast werd er informatie gezocht over de manier waarop deze sporten op dit moment hun talentontwikkeling ingericht hebben. Hiervoor zijn beleidsstukken opgevraagd bij de Nederlandse bonden van de lifestyle sporten snowboarden, skateboarden en windsurfen. Deze beleidsstukken hebben na analyse gezorgd voor de kennis die nodig is om de isomorfe kenmerken te kunnen duiden binnen de huidige ontwikkelingen die gaande zijn binnen de kitesurfwereld. Daarnaast zijn uit deze beleidsstukken de significante actoren gehaald die van invloed zijn op de professionalisering van deze sport. Daarmee is het krachtenveld van de institutionele context in kaart gebracht.

Naast deze deskresearch werden verscheidene informele gesprekken gevoerd met significante actoren binnen de kitesurfwereld in Nederland. Er werd contact opgenomen met verschillende bestuursleden van de NKV en het Watersportverbond. De eerste informatiebron was de wedstrijdsecretaris van de NKV. Daarna is er contact gelegd met de topsportcoördinator van het Watersportverbond. Betrokken actoren werden tijdens deze gesprekken in beeld gebracht en eventuele machtsstructuren tussen organisaties en instituten konden hiermee achterhaald worden. Vervolgens volgden enkele informele gesprekken met de coach van het Nederlandse Olympische Kitefoilteam (TeamNL) en met de coach van het Nederlands talenten team. Via de coach van TeamNL werd er contact gelegd met de talenten van het kitefoilteam. De informatie verkregen tijdens deze gesprekken was informerend voor zowel het overzicht over de probleemstelling vanuit de kitesurfwereld, als voor de interviewvragen die in de formele focusinterviews gesteld zijn.

Hierbij werd onderscheid gemaakt tussen twee groepen van geïnterviewden:

1. Vertegenwoordigers van nationale sportbesturen, de belangrijkste actoren in de institutionele verandering van de kitestructuur in Nederland.
2. De talenten van het TeamNL, het Nederlandse kitefoilteam.

De eerste groep is gekozen vanwege de invloed die zij gezamenlijk kunnen uitoefenen op de strategieën van de institutionele verandering en bijkomend isomorfisme. Daarbij kwam eerst de NKV in beeld als vereniging van de kitesurfers in Nederland. Via het bestuur werd er contact gelegd met degene die hier het meeste van doen had; de wedstrijdsecretaris. Daarnaast was de organisator van de Kitefoil CupHolland ook net toegetreden tot de NKV, waardoor hij ook een belangrijke actor voor mijn onderzoek werd. Naast de NKV was ook het Watersportverbond een belangrijke speler in het organisatorische veld. Het Watersportverbond is verantwoordelijk voor het samenstellen van het Olympische Team en heeft daarmee een grote rol in de ontwikkeling van de talentherkenning en de talentontwikkeling. Zij hebben er belang bij dat de inrichting van de structuren voor talentidentificatie en -ontwikkeling goed opgebouwd wordt zodat er gezorgd kan worden voor continuïteit van talenten. Vanuit het Watersportverbond waren de trainer van TeamNL en het hoofd talentontwikkeling aanwezig bij het interview, de twee personen die ten tijde van het interview bezig waren om naast het team te trainen ook de structuur op te zetten. De organisator van de Kitefoil CupHolland was ten tijde van het interview net in gesprek met het Watersportverbond om ook deels daar te gaan werken, waardoor hij een soort verbindende functie tussen de NKV en het Watersportverbond kreeg. Samen waren er vier zeer gespecialiseerde mensen tot beschikking van het onderzoek. Er is hierbij voor een focusgroep interview gekozen omdat zowel de achtergrond als de belangen van beide partijen verschillend zijn, terwijl de beide organisaties wel hetzelfde willen; vooruitgang van het kitesurfen. Door deze partijen bij elkaar te zetten is er gezorgd voor een gesprek waarbij er op de verschillende perspectieven gereageerd kon worden door beide partijen. Het focusgroep interview was semigestructureerd waardoor alle actoren ook genoeg ruimte hadden voor hun eigen input (zie Bijlage 3 Focusinterview Watersportverbond en NKV).

Voor de tweede groep, de kitesurftalenten, is gekozen vanwege hun ervaringen als sporter in de context van de huidige institutionele veranderingen van hun sport. Het ging hier om een groep van acht kitesurftalenten waarvan er zes deel hebben genomen aan het onderzoek. Voordat ze deelgenomen hebben aan het onderzoek, hebben ze een toestemmingsformulier ingevuld (zie Bijlage 4 Toestemmingsformulier deelnemer). De talenten, tussen de 17 en 27 jaar oud, zijn gestart met kitefoilen net voor of juist net nadat het bekend werd dat kitefoilen Olympisch zou worden. Zij hebben de verandering van niet georganiseerde sport naar georganiseerde sport van dichtbij mee gemaakt en maken ten tijde van het onderzoek deel uit van een professioneel talententeam, TeamNL. Deze talenten zitten hiermee midden in het proces van professionalisering. Zoals Batuev en Robinson (2018, p. 5) het beschrijven: “Professionalisering van de sport verwijst naar twee fenomenen: de evolutie van de status van elite spelers van amateur naar fulltime professional; en de verschuiving van vrijwillig naar professioneel management in sportorganisaties.” Deze talenten hebben hierdoor te maken met de professionalisering van het kitesurfen met alle bijkomende processen. Zij hebben als talent ook een perspectief op het institutionaliseringsproces waar ze deel van uitmaken. Hiermee zijn ze significante actoren binnen het institutionaliseringsproces van de Nederlandse kitesportwereld en daarmee van waarde voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag. De groep talenten is willekeurig ingedeeld in twee groepen, waarna bij beide groepen een semigestructureerd focusgroep interview afgenomen is. Ook hierbij was er ruimte voor de actoren om meer informatie in te brengen. Daarnaast zijn er naast vragen ook een aantal stellingen behandeld, om nog duidelijker de mening van de talenten te horen (zie Bijlage 5 Topics lijst focusinterview kitefoil talenten). Hierbij kunnen institutionele kenmerken zoals het isomorfisme, legitimiteit, maar ook de overtuigingen (institutionele logica) getoetst worden op de deelnemers van deze context. Daarbij is de mening van de talenten over deze verandering van belang. Op welke manier heeft de commercialisering, die het gevolg is van professionalisering, invloed op hoe zij de sport beleven? En is de manier waarop de talentontwikkeling nu ingericht wordt, de enige manier (gevolg van de institutionalisering) of hebben zij een andere manier waarop het kitesurfen ingericht kan worden?

Door de literatuur over het isomorfisme van DiMaggio en Powell (1983) te koppelen aan eerdere onderzoeken over de andere lifestyle sporten konden er interviewvragen gemaakt worden gericht op de institutionalisering van het kitesurfen. Hierbij worden de kenmerken van het isomorfisme als theoretische onderbouwing gebruikt voor het maken van de interview vragen voor de focusgroep met belangrijke actoren (zie Bijlage 1 Operationaliseren focusgroepinterview actoren) en de focusgroep met kitefoil talenten (Bijlage 2

Operationaliseren focusgroepinterview talenten). Elke topic begon met een hoofdvraag. Vervolgens stonden er een aantal belangrijke bulletpoints per topics waarbij de vraag tijdens het interview nader geformuleerd kon worden. Bij de talenten is in het topic over de sportstructuur niet in vragen maar in stellingen gewerkt. Op deze manier werden alle belangrijke topics, waar mogelijkheden tot isomorfisme zijn, behandeld. Doordat de onderzoeker zelf een kitesurfachtergrond heeft en gebruik heeft kunnen maken van hun taal, wordt de geloofwaardigheid van de interviews vergroot (Amis, 2005). Een nadeel van deze achtergrond kan zijn dat er een onderzoekersbias optreedt. Dit wordt tegen gegaan door het werken in focusgroepen, waardoor de invloed van de onderzoeker beperkt gebleven.

Om de betrouwbaarheid van de focusgroep interviews te waarborgen, zijn deze vastgelegd op opnameapparatuur (Baarda & Van der Hulst, 2017). Door het gebruik van een dictafoonfunctie op mobiel en iPad is er voor gezorgd dat het interview na de tijd terug te luisteren en te transcriberen was. Alle betrokkenen zijn van te voren geïnformeerd over het doel van het onderzoek en hebben toestemming gegeven het interview op te nemen. De antwoorden van dit interview zijn geanalyseerd door middel van deductieve codering en daarna geanalyseerd. Analyse is gedaan volgens de *key concept approach* zoals beschreven door Hennink, Hutter en Bailey (2020) zodat de resultaten gestructureerd werden. Vervolgens werd de data van het interview na het transcriberen en het coderen via een deductieve manier getoetst aan de hand van de institutionele theorie (zie Tabel 1 code). Elke code kreeg zijn eigen kleur zodat het visueel goed zichtbaar is. Hierbij werd geen gebruik gemaakt van ondersteuningsprogramma's. Na coderen is identificatie van betrokken actoren niet meer mogelijk.

TABEL 1 CODERINGSSHEMA

Codes	Open coderen	Axiaal coderen	Selectief coderen
- Vrijheid - Competities - Plaatsing voor ranglijst - Beloning (Salaris) - Verschuiving vrijwilligers naar betaald	Overgang amateur naar professioneel Professioneel netwerk	Institutionalisering	Normatief isomorfisme
- Ontdekken van talenten - Doelstellingen van talenten - Talententeam - Trainingen gericht op OS - Ondersteuning	Talentontwikkeling Cognitief vlak	Professionalisering	Normatief isomorfisme
- Aantrekken van sponsors - Keuzes in vrijheid - Keuze voor personeel	Invloed van sponsors Commercialisering Imitatie van andere organisaties Innovatie	Onzekerheid	Mimetisch isomorfisme
- Tegenstellingen met formele sporten - Regelgeving binnen wedstrijden - Gemixte teams	Competitieverband Regelgeving Verwachtingen	Formele en informele druk	Dwingend isomorfisme (Coercive)

De gezamenlijke resultaten van deze beide manieren van interviewen hebben, na coderingen en analyse, samen met de deskresearch gezorgd voor een antwoord op de onderzoeksvraag.

Om de validiteit en betrouwbaarheid van het onderzoek te vergroten is er gebruik gemaakt van de driehoeksmeting, waarbij verscheidene bronnen en methoden gebruikt worden om de complexiteit van het organisatieveld te analyseren en te begrijpen. De driehoek is gevormd door de onderzoeken die tijdens de

deskresearch gevonden zijn en de gesprekken met de actoren. Als ondersteuning bij het schrijven van het onderzoeksverslag is zowel het Basisboek kwalitatief onderzoek (Baarda, et al. , 2013), Kwalitatief onderzoek in organisaties (Bleijenbergh, 2013) als Analyseren in kwalitatief onderzoek (Boeije, 2005) gebruikt.

RESULTATEN

DESK RESEARCH

Voorafgaande aan het focusgroep interview is er voor dit onderzoek deskresearch gedaan naar de beleidsstukken van drie andere lifestylesporten die een soortgelijke transformatie hebben ondergaan, namelijk windsurfen, snowboarden en skateboarden. Voor zowel windsurfen als snowboarden geldt dat ze niet als een aparte sport gezien worden, maar als een discipline onder een andere sport. Zo valt windsurfen onder de tak zeilen, wat georganiseerd wordt door World Sailing. Het snowboarden valt onder de sport skiën en wordt door de Ski Federatie (FIS) georganiseerd. Skateboarden is een nieuwe *urban* sport die toegevoegd is aan de Olympische Spelen om meer jong publiek aan te trekken (Wheaton & Thorpe, 2019) en heeft een eigen samengestelde federatie: Tokyo 2020 Skateboarding Commission (TSC). Deze drie sporten doorgaan of hebben een verandering doorgaan om van ongeorganiseerde sport naar georganiseerde sport te veranderen. Het veranderen van deze lifestyle sporten in georganiseerde sporten is noodzakelijk om talent in beeld te krijgen en te kunnen ontwikkelen. Het kitesurfen staat deze ontwikkeling te wachten doordat de sport in 2024 voor het eerst te zien is op de Olympische Spelen.

ANALYSE TALENTONTWIKKELING

De talentontwikkeling voor Olympische sporten wordt in Nederland in grote lijnen uitgezet door het NOC*NSF. Zo ondersteunt het NOC*NSF sinds 2017 de Skateboard Federatie Nederland (SFN) om stappen te maken in hun groei als organisatie. Ook het snowboarden wordt vanuit het NOC*NSF vorm gegeven. De Nederlandse Ski Vereniging (NSKiV) is verantwoordelijk voor het meerjarenbeleid binnen de topsport van het snowboarden. In 2018 is het meerjarenbeleidsplan Topsport uitgekomen: *Topsport 2018, op weg naar 2022* (Nederlandse Ski Vereniging, z.d.). In dit beleidsplan zijn de ambities, doelstellingen en strategische uitgangspunten vanuit het oogpunt 'wintersport gericht op presteren' verwoord. Ook wordt ingegaan op de infrastructuur van topsportprogramma's. Sinds 2015 is Papendal, een dochterorganisatie van het NOC*NSF, de plek waar alle focusprogramma's van de NSKiV georganiseerd worden. Binnen het Centrum voor Topsport en Onderwijs (CTO), ook wel het TeamNL centrum, wonen, trainen en studeren de talentvolle skiërs en snowboarders vanaf de leeftijd van 14/15 jaar. De talenten van 11/12 jaar trainen wel al mee in het CTO programma. De NSKiV is hiermee één van de 12 sportbonden dat zijn fulltime trainingsprogramma bij het CTO heeft ondergebracht.

Windsurfen daarentegen kan niet trainen op Papendal. Windsurfen valt, net als kitesurfen, als discipline onder de sport zeilen. Het Watersportverbond is verantwoordelijk voor het meerjarenbeleid binnen de topsport van het zeilen. Het kitefoilen staat op dit moment nog niet beschreven in een meerjarenplan, maar daar is de bond wel mee bezig (persoonlijke communicatie, 18 mei 2021). In Den Haag staat het Nationaal Topzeilcentrum. Dit is een door het NOC*NSF officieel geaccrediteerd Nationaal Topsport Centrum en voldoet aan alle eisen om topsporters een ideale trainingslocatie te bieden. Talenten van alle onder zeilen vallende disciplines kunnen hier trainen, studeren en wonen combineren. De kernploeg en de academie trainen op deze locatie. Naast Den Haag heeft het Watersportverbond in Medemblik nog een wedstrijdcentrum in het Regatta Center Medemblik. Hier trainen de beloften en het Nationaal Training Team (NTT). Daarnaast zijn er nog op meerdere plekken in het land Regionale Training Centra (RTC's) waar aanstormend talent kan trainen, bijvoorbeeld het RTC in Almere speciaal voor windsurfen. Het Watersportverbond heeft een duidelijke piramidestructuur voor de talentontwikkeling van zowel zeilen als windsurfen. Verenigingen die aangesloten zijn bij het Watersportverbond werken met programma's die aansluiten op de Watersportverbond wedstrijddiplomalijn (Watersportverbond, 2010). Hierbij ligt de nadruk op het aanleren van alle wedstrijdtechnieken en kennis van de belangrijkste regels. Dit doen verenigingen door trainingen en verenigingswedstrijden te organiseren. Getalenteerde windsurfers kunnen trainen op regionaal niveau. Door hen samen te laten trainen, kan de training op een voldoende hoog niveau plaatsvinden. Deze trainingen zijn een voorbereiding op regionale en landelijke wedstrijden. Ze zijn niet wekelijks, maar wel met regelmaat. Het grote voordeel van deze regiotrainingen is dat jeugd geen grote afstanden hoeft af te leggen om toch op een hoger niveau te kunnen trainen.

Figuur 4 Long Term Athlete Development Model. Overgenomen uit Special Olympics Canada, z.d. (<https://www.specialolympics.ca/programs-gamesprograms/long-term-athlete-development>)

Verder werkt het Watersportverbond met het Talentplan, een door NOC*NSF gecertificeerd opleidingsproject dat in 2006 is opgezet (Watersportverbond, 2010). Dit plan gaat uit van een gedegen wedstrijddoelstelling en trainingsprogramma voor talentvolle surfers in Nederland. Het doel van het plan is om een basis te creëren waaruit potentiële kampioenen naar voren komen. Deze piramide structuur wordt in veel georganiseerde sporten gebruikt en is gebaseerd op het Long Term Athlete Development model (LTAD) (Balyi & Hamilton, 2004). De centrale gedachte van het LTAD is dat een vroege brede bewegingsbasis en plezier aan sportbeoefening er voor zorgt dat kinderen hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen, maar ook dat een mens een leven lang blijft bewegen (zie Figuur 4). Wel is er gekozen om te focussen op een beperkt aantal disciplines, zoals ook te zien in Figuur 5. Talenten kunnen een plek in een talententeam krijgen door tijdens vooraf gekozen selectiewedstrijden binnen de van te voren vastgestelde ranking te varen. Talentplan sporters hebben voornamelijk de status van internationaal of nationaal talent of belofte. Kernploegleden zijn sporters die een NOC*NSF A, B of High Potential (HP) status hebben.

Figuur 5 De weg naar Olympisch Kampioen. Overgenomen uit Watersportverbond (<https://www.watersportverbond.nl/kenniscentrum/topsport/voorkeurslijn-van-jeugd-naar-olympisch>)

Bij snowboarden maakt de NSKiV gebruik van hun eigen meerjarenopleidingsplan (MJOP) dat aangepast wordt aan de huidige situatie (zie Bijlage 6 Meerjaren opleidingsplan Snowboarden). Hierin staan handvatten opgenomen voor alle trainers en coaches van alle disciplines van de NSKiV. Het MJOP is gebaseerd op het Long-Term Athlete Development model (LTAD) (Balyi & Hamilton, 2004). Daarnaast gebruiken ze een analyse van de talentontwikkeling door middel van een stroomschema, die om de vier jaar in het voorjaar afgenomen wordt

(Nederlandse Ski Vereniging, z.d.). De uitkomst van deze analyse is bepalend voor de koers die gegeven gaat worden aan verschillende disciplines en atleten binnen het skiën en snowboarden.

Aan de hand van het stroomschema zijn er vier pijlers te identificeren:

1. Totaalprogramma
2. Maakbare kansrijke topsportprogramma's
3. Individuele kansrijke atleten
4. Maatwerkprogramma

Een piramidestructuur binnen de talentontwikkeling van de NSKiV is daarmee al te herkennen. "Binnen het totaalprogramma van de NSKiV wordt een volledig programma (van jeugd tot senioren) georganiseerd, met als doel het verzorgen van een structurele opleiding voor de atleten" (Nederlandse Ski Vereniging, z.d., p. 9). Het totaalprogramma is het daadwerkelijke topsportprogramma van de NSKiV. Dit programma is leidend en andere afdelingen zullen hun keuzes en prioriteiten af laten hangen van dit topsportbeleid. Verenigingen, wedstrijden en opleidingen hangen samen met de keuzes die binnen dit beleid gemaakt worden. Snowboard- of ski-atleten komen in aanmerking voor deelname aan het programma wanneer ze aan de selectiecriteria voldoen die vastgesteld zijn door de Commissie Topsport. Anders dan het totaalprogramma zijn de maakbare kansrijke topsportprogramma's. Hieronder worden disciplines verstaan die relatief nieuw zijn. De NSKiV kan besluiten om zo'n discipline te herkennen en erkennen als kansrijk onderdeel en blijft daarbij de ontwikkelingen volgen zonder direct middelen beschikbaar te stellen om over te gaan tot de invulling van een topsportprogramma. De vereniging heeft er voor gekozen om alleen écht kansrijke onderdelen financieel te ondersteunen. Zo worden in de disciplines freestyle snowboarden en snowboardcross talenten ondersteund binnen de nationale selectie. Daarnaast zijn er ook individueel kansrijke atleten. Dit zijn atleten die de potentie hebben om zich binnen acht jaar te ontwikkelen tot een atleet met podiumkansen op de Olympische of Paralympische Spelen. Deze atleet wordt opgenomen in de selectie voor de Olympische of Paralympische Spelen over acht jaar. Hierbij gaat het om talentontwikkeling. Is de atleet dichterbij en heeft deze binnen vier jaar een kans op een podiumplek, dan wordt diegene opgenomen in de selectie van een Olympische of Paralympische Spelen eerder en komt de sporter in een topsportprogramma. Heel belangrijk hierbij is dat dit programma zich richt op de individuele atleet en niet op de discipline als zodanig. Ook zijn er disciplines die niet in aanmerking komen voor een totaalprogramma. Toch kan de NSKiV ervoor kiezen om deze wel te ondersteunen. Hierbij gaat het om maatwerkondersteuning. Deze is helemaal afhankelijk van de behoefte vanuit de achterban en hierbij kan gedacht worden aan het organiseren van een wedstrijdcircuit voor een brede vertegenwoordiging van de achterban of ondersteuning van de organisatie van een wedstrijdteam.

Skateboarden heeft nog geen duidelijke structuur in de talentontwikkeling. Vanuit de visie om iedere skateboarder plezier te laten beleven richt de SFN zich op alle skateboarders in Nederland. Respect voor de beleving van de individuele skateboarder is daarbij van belang. Deze beleving komt tot uiting in de zelfexpressie en creativiteit van de skateboarder. Dit wil de SFN garanderen samen met de zorg voor de veiligheid. Ze zijn als vereniging de spil in het web van skateparken, skatescholen, skateshops, media en overheden. Door het skateboarden (inter)nationaal te vertegenwoordigen hopen ze de erkenning en toegankelijkheid te vergroten. Daarnaast willen ze de sport en de (top)sporters naar Olympisch niveau brengen. Om een topsportklimaat te creëren is oud-topvolleyballer Peter Blangé aangesteld. De sportontwikkeling is de belangrijkste beleidspijler. Het skateboarden is afgelopen decennia vooral een sportieve lifestyle geweest. Het bestuur SFN (2017) wil dit ontwikkelen naar een goed georganiseerde en toegankelijke sport voor iedereen. De topsport willen ze daarbij inzetten als promotie voor de sport.

De focus bij de topsport ligt op de onderdelen Street en Park, aangezien deze onderdelen ook bij de Olympische Spelen worden verreden. Dat de skateboarders vanuit de SFN begeleid moeten worden is een voorwaarde, maar hoe deze begeleiding precies vorm gegeven wordt is nog in ontwikkeling. Naast het begeleiden van de huidige topsporter moet er ook een scoutingsmethodiek ontwikkeld worden om nieuw talent te vinden. Op dit moment

gebeurt de talentherkenning met name via Instagram. Binnen de skateboard community spelen social media een grote rol. Een grote uitdaging voor de SFN ligt in het feit dat er geen ledenbestand is en de bond feitelijk onvoldoende weet wie haar achterban is. Daardoor staat de SFN voor de grote uitdaging om een gedegen scoutingsprogramma neer te zetten. De Olympische inclusie brengt veel mogelijkheden met zich mee om het skateboarden te promoten en de populariteit van de sport te laten groeien. Inzetten op een goed topsportbeleid en de organisatie daarvan is daarmee een strategische keuze. De SFN wil naast een kwalitatief programma ook zorgen dat de houding van de topsporters zich aanpast aan de keuzes die er gemaakt worden. Een gezonde leefstijl en een serieuze benadering van de sport komen de prestaties ten goede en worden dan ook gezien als het uithangbord van de sport.

LEERLIJN TOPSPORTERS

Een toptalent komt niet zo maar boven drijven, daar gaat meestal jaren van ontwikkeling aan vooraf. Om zichtbaar te maken op welk punt in zijn ontwikkeling richting topsporter een talent zit, wordt er gebruik gemaakt van een leerlijn. Het Watersportverbond werkt met vijf ontwikkelingsfases van de topsporter (Watersportverbond, 2021). Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt in de discipline van de sport, voor zeilen gelden dezelfde ontwikkelingsfases als voor windsurfen. Het gebruik van deze ontwikkelingsfases moet ervoor zorgen dat elke topsporter de begeleiding krijgt die overeenkomt met de behoefte. Fases 0 is wanneer de jeugdige wedstrijdporter kiest voor een structureel trainingsprogramma binnen een Regionaal Training Centrum (RTC). Het regionale trainingsprogramma is een logisch vervolg op de opleidingen binnen de eigen vereniging. Het biedt een extra uitdaging onder begeleiding van professionele trainers, maar toch nog binnen acceptabele reisafstand. Vanuit daar kan een topsporter doorgroeien naar fase 1, waarbij de jeugdige wedstrijdporter als jonge topsporter gezien gaat worden en mee gaat trainen met het NTT. Hierop volgt fase 2 waarbij de jonge topsporter door kan stromen naar de Academie. Een grote stap in de zelfstandigheid, want wonen en trainen op locatie hoort hierbij. In fase 3 van de topsporter wordt de zelfstandigheid van de topsporter nogmaals vergroot en vaart de topsporter ook internationaal mee. Bij fase 4 komt de topsporter in een fase waarbij de noodzaak voor een toptrainer groot is, daarbij wordt er ook getraind onder de bondscoach en worden er internationale resultaten gehaald. De topsporters die fase 5 halen behoren bij de top 3 op EK, WK en Olympische Spelen. Daarnaast is de topsporter een voorbeeld voor jeugdige topsporters. Elke fase kent hierbij zijn eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid. De rol van trainer verschuift gedurende deze fases naar coach.

Ook binnen het snowboarden is een dergelijke structuur in ontwikkelingsfases te zien. Daarbij wordt door de NSKiV geen onderscheid gemaakt tussen snowboarden of skiën. Atleten gaan van deelname aan nationale kampioenschappen, via internationale junioren en nationale senioren kampioenschappen richting deelname aan de internationale seniorenkampioenschappen zoals WK's en Olympische Spelen. Het WK is hierbij een tweejaarlijks terugkerend hoogtepunt. Dit wordt in de oneven jaren georganiseerd door de Internationale Skiferderatie (FIS) en het Internationaal Paralympisch Comité (IPC). De NSKiV hanteert, om deel te mogen nemen aan de internationale kampioenschappen, het uitgangspunt dat de leerlijn tot het senioren podium centraal staat. Daarnaast wordt er verwacht dat de atleten zich optimaal voorbereiden op een WK en met een duidelijke doelstelling deelnemen. Elk jaar zijn er limieten voor de nationale selectie en deelname aan de WK's en de JWK's. Deze limieten worden jaarlijks geëvalueerd en door de Commissie Topsport vastgesteld.

De SFN is nog in vele opzichten in ontwikkeling wat betreft het vormgeven van de vorm en de inhoud van het topsportprogramma. Een duidelijke leerlijn is dan ook nog niet beschreven. Wel staan er in het beleidsplan actie punten beschreven waaronder het beschrijven van de selectiecriteria voor de Nationale Selectie behoren. In het skatepark van Den Bosch ligt de nadruk op het trainen van talenten. Daarnaast is er ieder jaar een NK waar onder behoud van benchmarks en scores mede bepaald worden of talenten af en toe naar Den Haag of Den Bosch kunnen voor een training bij een van de bondcoaches (persoonlijke communicatie, 20 januari 2021).

Ook de leerlijn van het kitesurfen is nog in opbouw. Momenteel wordt talent voornamelijk gescout door deelname aan de wedstrijden van Kitefoil Cup Holland. Daarna kan talent doorstromen naar de beloften en NTT. Vanuit daar wacht de Topzeilacademie en uiteindelijk de Olympische Kernploeg (zie Figuur 5).

Op dit moment staat de talentontwikkeling van het kitesurfen nog in de kinderschoen. Talent wordt nu gescout tijdens de wedstrijden van Kitefoil Cup Holland, de enige kitefoil competitie die Nederland rijk is. Daarnaast is, net zoals bij skateboarden, ook voor kitesurfen *social media* een bron om nieuw talent te ontdekken. Kitefoilen valt als discipline onder de sport zeilen en wordt ondersteund door het Watersportverbond. In 2010 is een meerjaren opleidingsplan uitgekomen (Watersportverbond, 2010), daarin is het kitefoilen nog niet meegenomen. Het team van het kitefoilen heeft in 2020 een Olympic Campaign Strategic Plan (Watersportverbond, 2020a) geschreven, speciaal gericht op het kitefoilteam van TeamNL. In dit plan zijn de waarden, de missie en de strategische doelen opgesteld. Waar het topsport zeilen zich centreert rond het Nationaal Topzeilcentrum in Den Haag, centreert het kitefoilen zich nu nog rond de Brouwersdam, in de provincie Zeeland. Daar is nog geen officiële plek, maar de faciliteiten zijn aanwezig om daar goed te kunnen trainen. Het is wel de bedoeling dat het Nationaal Topzeilcentrum in Den Haag in de toekomst de trainingsplek is voor de academie en de kernploeg. Medemblik (net zoals met windsurfen) en Brouwersdam worden dan de trainingslocaties voor de NTT en de beloften. Brouwersdam zal in de toekomst ook een rol gaan spelen als RTC voor het windsurfen en kitefoilen. Ook het Watersportverbond staat, net als de SFN, voor de grote uitdaging om een gedegen scoutingsprogramma neer te zetten. Maar ook de stap ervoor moet grondig bekeken worden. Om een gedegen basis te hebben waaruit gescout kan worden, zal er veel jeugd geënthousiasmeerd moeten worden om te gaan kitefoilen. Op die manier kan een vergelijkbare piramidestructuur neer gezet worden als bij snowboarden en windsurfen. Het Watersportverbond wil in samenwerking met kitesurfscholen in Nederland kijken welke mogelijkheden hiervoor beschikbaar zijn zodat een kwalitatief talentenprogramma ontwikkeld kan worden. De olympische inclusie brengt deze veranderingen in een stroomversnelling, waarbij het Watersportverbond kan drijven op de vele kennis en ervaring die zij in huis hebben met betrekking tot talentontwikkeling. De grote uitdaging ligt ook voor het kitesurfen in het feit dat er geen duidelijk zicht is op de aantallen jongeren die op dit moment kitefoilen of die dit zouden willen leren.

ISOMORFE KENMERKEN

Wat skateboarden en kitesurfen verbindt is dat beide sporten geen goed zicht hebben op de aantal jongeren die de sport op dit moment beoefenen. Dit kan zorgen voor een onzekerheid. Mimetisch isomorfisme komt voort uit deze onzekerheid. Dit is een reden waarom deze organisaties zich proberen in te richten zoals ze bij soortgelijke organisaties zien, en die zij als legitiem en succesvol beschouwen (DiMaggio & Powell, 1983). Door het NOC*NSF te laten helpen bij het opzetten van de organisatiestructuur, worden de normen van het NOC*NSF opgedrongen aan de organisatie en wordt het isomorfisme ondersteund. Deze homogenisering naar aanleiding van innovatie wordt door Haveman (1993) verklaard door de inzet van een extern adviesbureau, in dit geval het NOC*NSF. Als de structuur eenmaal is neergezet, dan volgt de professionalisering. Dit komt voort uit normatief isomorfisme (DiMaggio & Powell, 1983). Er wordt gekeken hoe andere organisaties hun talentenstructuur opgezet hebben. Zo focust het skateboarden, net zoals het snowboarden, alleen op de disciplines die olympisch zijn. Dit is zeer duidelijk te zien bij de wens van het Watersportverbond om voor het kitefoilen dezelfde structuur van RTC en talentencentrum neer te zetten als ze bij windsurfen hebben. Zowel voor kitesurfen als voor skateboarden geldt dat het dwingend isomorfisme heeft bepaald dat deze ontwikkelingen in gang gezet zijn. De inclusie aan de Olympische Spelen zorgt voor een druk vanuit het NOC*NSF richting de bonden van skateboarden en kitesurfen om te zorgen voor talenten. Deze druk wordt als dwingend isomorfisme gezien. Op hun beurt zorgen deze bonden, zodra ze gevestigd zijn, weer voor dwingend isomorfisme richting de onderliggende organisaties, zoals bijvoorbeeld de kitesurfschool die nu te maken krijgt met de druk om foiltrainingen te gaan geven (Tingling & Parent, 2002).

NIVEAU TRAINERS

Om jongeren aan het sporten te krijgen zijn trainers nodig, die de jeugd gericht kunnen opleiden. Skateboarden staat net als kitefoilen voor de uitdaging om een gedegen trainersstructuur neer te zetten, van verenigingstrainer tot topcoach. Hierbij horen het schrijven van richtlijnen waar elke trainer op ieder niveau aan moet voldoen,. Daarvoor kan het SFN gebruik maken van de leerlijn die NOC*NSF opgezet heeft voor trainer/coaches (NOC*NSF, 2017). Door middel van kaderopleidingen wil de SFN zorgen voor goed opgeleide trainers die zorgen voor de

werving en behoud van skateboarders bij skatescholen en parken (Bestuur SFN, 2017). Daarnaast versterken deze trainers die identiteit en het imago van de skatesport. Skateboarden heeft naast trainers, ook juryleden nodig aangezien het skateboarden bij de Olympische Spelen als een jurysport beoefend wordt. De opleidingen voor deze trainers en juryleden zullen verzorgd worden door sport-specifieke vrijwilligers met langdurige ervaring in het skateboarden, die zich tot docent hebben opgewerkt door middel van scholing. Trainers krijgen na het behalen van de opleiding een licentie waarmee ze zich kunnen onderscheiden. Ze worden daarmee ook bevoegd om een diploma uit te delen aan de skateboarders die les krijgen. Door middel van dit diploma hoopt de SFN een niveau te kunnen bepalen en contact te leggen met deze (voornamelijk jonge) skateboarders. Het doel voor 2022 is om een gedegen opleidingsprogramma te ontwikkelen dat gebaseerd is op de Kwalificatiestructuur Sport van het NOC*NSF (NOC*NSF, 2017). De SFN heeft, in samenwerking met het NOC*NSF, recentelijk het professionele kader voor de trainer-coach niveau 3 vastgesteld (De Ruijter, 2021).

Een opleidingsprogramma voor windsurftrainers bestaat bij het Watersportverbond al. Binnen de regio zijn er klassentrainers en verenigingstrainers. Dit zijn trainers die talentvolle surfers kunnen begeleiden op hun weg naar de top. Volgens Bart van Roessel (persoonlijke communicatie, 19 mei 2021), werkend voor de topsport van het Watersportverbond, is er op dit moment zo weinig vraag naar de trainersopleiding van windsurfen dat deze niet specifiek gedraaid kan worden. Het Watersportverbond heeft deze opleiding onder de zeiltrainersopleiding geschaald. Om in de toekomst over voldoende topsportkader te beschikken doet het Watersportverbond een beroep op ex-topzeilers en ex-topwindsurfers. Ook hier worden de disciplines niet gesplitst, maar worden ze gezamenlijk opgeleid tot topcoach in hun eigen discipline. Daarnaast wil het Watersportverbond dat er veel aandacht gaat naar het verbeteren van de deskundigheid en professionaliteit van het begeleidend kader. Er is een structuur waarbij iemand zich via instructeur, op verschillende niveaus, naar opleider kan opwerken naar topcoach (CWO, 2020). Een trainer heeft ook de mogelijkheid om aan georganiseerde *clinics* en stages op nationaal en internationaal niveau mee te doen, om meer ervaring op te doen.

Het snowboarden heeft een vergelijkbare structuur als het windsurfen, ook zij leiden op via de richtlijnen van het NOC*NSF. De NSKiV heeft flink geïnvesteerd in het niveau van de begeleiding van de topsporters uit de nationale selectie. De opleidingen van de NSKiV voldoen aan de Kwalificatie Structuur Sport (NOC*NSF, 2017) en zijn door NOC-NSF erkend. De eerste levels die je als trainer kan halen binnen het snowboarden zijn gescheiden van het skiën. Een deel van de trainersopleiding is in het buitenland. Met de eerste levels van trainer die je binnen Nederland kan halen, kan je op indoorsneeuwbanen of borstelbanen aan het werk. Wil je in het buitenland training geven, dan kan je je daar specialiseren naar het hoogste level van trainer. Vervolgens kun je in Nederland de opleiding tot trainer/coach niveau 3 of 4 volgen. Hierbij ga je sporttak overstijgende workshops volgen, het is dus niet alleen maar snowboarden. Een trainer van de nationale selectie moet in het bezit zijn van minimaal een trainersdiploma niveau 4 of in het opleidingstraject zitten voor dit diploma. Doelstelling is dat uiteindelijk alle trainers/coaches van de nationale selectie in het bezit zijn van een diploma op niveau 5 (toptrainer/coach NOC*NSF).

Bij het kitesurfen is er een trainersopleiding, de KSI-opleiding, maar deze is gericht op het aanleren van kitesurfen en is opgedeeld in een assistent instructeur (level 2) en een instructeurs (level 3) opleiding. Er is nog geen gedegen trainersopleiding voor het kitefoilen. Wel werkt het Watersportverbond aan twee instructeursopleidingen die geschikt gemaakt zijn voor de sporten zeilen, windsurfen, kitesurfen en kanoën (Watersportverbond, 2020b). Door dit samen te voegen hoopt het Watersportverbond de deelnemersaantallen van de instructeursopleidingen weer te zien stijgen. Op het moment van dit onderzoek is Casper Bouman de topcoach van het KitefoilteamNL. Hij werkt samen met collega's van het Watersportverbond aan het opzetten van de kernploeg, maar ook aan de structuur voor het opleiden van trainers en talenten daaronder. Daarnaast is er een talentencoach in opleiding. Deze opleiding wordt via het Watersportverbond gevolgd en is in combinatie met toekomstige talentencoaches uit andere disciplines van het Watersportverbond.

ISOMORFE KENMERKEN

Door de duidelijke richtlijnen van het NOC*NSF te volgen, hebben al deze sporten te maken met dwingend isomorfisme. De norm binnen deze sporten wat betreft het niveau van trainers wordt gesteld vanuit het NOC*NSF. Daarbij geldt voor alle sporten dat niveau 2 assistent instructeur is, niveau 3 instructeur, niveau 4 hoofdinstructeur en niveau 5 toptrainer/coach. Zodra een trainer een niveau hoger komt en meer richting de topsport gaat, worden de opleidingen tot trainer/coach meer samengepakt met andere sporten, waardoor nog meer homogenisering optreedt. Hierbij is de druk voelbaar vanuit het NOC*NSF om te voldoen aan de kwalificatieprofielen die zij neerzetten. Doordat het NOC*NSF dit kwalificatieprofiel op legt aan de bonden, en daarmee voor druk zorgt op van haar afhankelijke organisaties, zorgt zij voor dwingend isomorfisme. Honingh (2008) beschrijft daarbij het legitimatieprobleem. De bonden willen graag voldoen aan bepaalde institutionele voorschriften, zodat hun legitimiteit niet ter discussie gesteld kan worden. Bij de professionalisering die hierop volgt, in dit geval het opzetten van een gedegen trainersstructuur, gaan organisaties zoals de NSKi, het NSK of het Watersportverbond zich conformeren aan de normatieve eisen en verwachtingen van hun institutionele omgeving (Honingh, 2008). Een belangrijke bron van isomorfisme is volgens DiMaggio en Powell (1983) het zorgen van legitimiteit in de cognitieve basis. Trainers binnen verschillende sporten worden op dezelfde manier opgeleid, wat leidt tot een homogenisering in aanpak van talentontwikkeling. Het samentrekken van verschillende sporten onder dezelfde instructeursfunctie is daarmee een voorbeeld van normatief isomorfisme. Dit samentrekken kan bijvoorbeeld helemaal losstaan van het primaire proces, een gedegen trainersopleiding, en daarmee doelmatigheid missen. Daarnaast beschrijven DiMaggio en Powell (1983) hoe het modeleren naar andere organisaties indirect van toepassing kan zijn door bijvoorbeeld overplaatsing van personeel. Het feit dat een oud-windsurfer als trainer van het kitefoilen ingezet wordt vanwege zijn ervaring, zorgt hiermee voor mimetisch isomorfisme bij het kitesurfen.

TOPSPORT

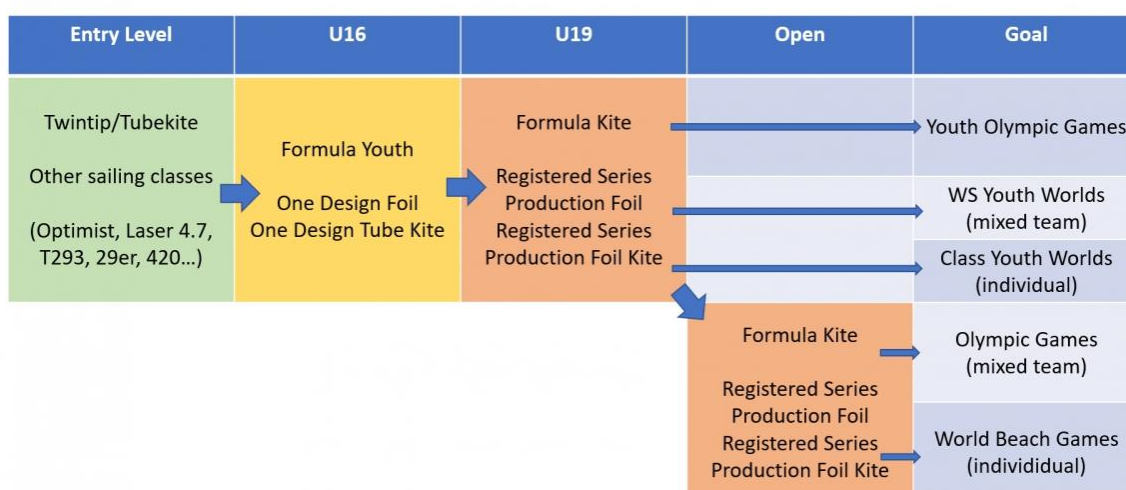
Het topsportbeleid van het Watersportverbond is in grote mate gestoeld op het credo: 'Zeiler centraal, coach gestuurd, prestatiegericht' (Watersportverbond, 2010). Daarbij is het uitgangspunt wel dat de coach zelf voldoende kennis, vaardigheden en ervaring in huis heeft om alle facetten van de sporttechnische begeleiding (techniek, tactiek, strategie, materiaal, fysiek, mentaal, voeding, persoonlijke vaardigheden) zelf te doen. Voor de Olympische Spelen in Tokyo zijn er, vanuit het Watersportverbond, acht topcoaches voor de kern- en de talentploeg. Dat betekent dat elke klasse (zowel de zeil als de windsurf disciplines) waarin Nederland mee doet, één coach heeft. Naast de topcoaches zijn er vier talentcoaches. Deze zijn verantwoordelijk voor het trainen, coachen en begeleiden van (jeugd)talent binnen het academie programma. Onderdeel van hun takenpakket is ook het opsporen van nieuw talent. Zowel de top- als de talentcoaches zijn fulltime aan het werk met de getalenteerde topsporters. Zij kunnen daarbij ondersteund worden door een netwerk van parttime trainers, coaches en specialisten. Een netwerk van hoofdsteunpuntrainers zorgt voor de basis van de talentontwikkeling en scoutingsactiviteiten. Deze trainers zijn verantwoordelijk voor het enthousiasmeren en coördineren van talentontwikkeling en scoutingsactiviteiten in hun eigen regio. Nederland doet het op dit moment heel erg goed in het windsurfen. Momenteel zorgt Nederland voor bezetting van de eerste en tweede plek van de wereld tijdens de WK's. Helaas mag er maar eentje door naar de Olympische Spelen van 2021. Er is maar één olympisch ticket per windsurfplank per land. Van te voren wordt bepaald welke wedstrijden bepalend zijn voor de selectie van de sporter die Nederland mag gaan representeren op de Olympische Spelen. In de afgelopen jaren waren topsporters Dorian van Rijsselberghe en Kiran Badloe die in drie WK's moesten bepalen wie van hen de gelukkige voor het olympische startbewijs zou worden. Hoofdcoach Jaap Zielhuis van het Watersportverbond (Spekenbrink, 2020) zegt hier het volgende over: "Dat heeft te maken met één argument, de reden waarom we het zo hebben afgesproken. In onze sport kun je elkaar echt helpen door concurrenten op het water tegen te werken. Als je kiest voor een kopman en een knecht wordt het teamzeilen, een landenstrijd. Dat is niet de norm. Bij wielrennen bijvoorbeeld is dat onderdeel van het spel, bij ons is echt *not done*." Ondanks dat er met een team getraind wordt, mag er maar één windsurfer mee doen aan de Olympische Spelen. Deze wordt bepaald door de

prestatienorm van het NOC*NSF. Hiervoor worden jaarlijks twee meetmomenten vastgesteld, in principe zijn dat WK's of EK's (Watersportverbond, 2010).

Waar het windsurfen zich vooral richt op het belang van de trainers, heeft het snowboarden door de belemmering van locatie voor de sport ook veel met de ouders van talenten en externe begeleiding te maken. De driehoeksverhouding tussen topsporter (bij jeugd tevens zijn/haar ouders), trainers/coaches/begeleiding van de NSKiV en de begeleiding vanuit het NOC*NSF/CTO (of begeleiding vanuit het buitenlandse project waarbij een topsporter is ondergebracht) is juist bij wintersport erg belangrijk (Nederlandse Ski Vereniging, z.d.). Het gaat hier om trainingsprogramma's die al vanaf jonge leeftijd in het buitenland plaats vinden. Om de ontwikkeling van de topsporter goed tot zijn recht te laten komen is een goede wisselwerking in de driehoeksverhouding van groot belang. Voor de uitvoering van het topsportprogramma houdt de NSKiV zich aan de inhoudelijke pijlers die het NOC*NSF heeft uitgewerkt in de Sportagenda 2017+. Mede door veranderende subsidie-inkomsten als gevolg van de Sportagenda 2017+ van NOC*NSF, werd de NSKiV gedwongen keuzes te maken. Topsportprogramma's welke niet meer presteerden op het allerhoogste internationale niveau kwamen niet langer in aanmerking voor een bijdrage in de programmakosten. Hierbij richten ze zich (mede doordat de subsidies onder druk staan) op de kansrijke disciplines en/of sporters die een grote kans hebben om de top te behalen.

Ook het skateboarden werkt met een prestatienorm. Elk jaar is er een NK waar door middel van benchmarks en scores mede bepaald wordt waar talenten staan. Met name het skatepark in Den Bosch staat erom bekend dat het de nadruk legt op het trainen van talenten. Op het gebied van talentontwikkeling en topsport zijn er een boel ontwikkelingen gaande onder leiding van bevlogen coaches. Komende jaren zal er echt gebouwd moeten worden aan meer duidelijke structuren en implementatie van onder andere een meerjarenopleidingsplan. Hier zal de SFN samen met het NOC*NSF aan werken.

Kiteboarding: Pathway from entry level to pinnacle events

Figuur 6 Weg naar de internationale top van het kitefoilen. Overgenomen uit FormulaKite, 2020 (<https://www.formulakite.org/news/item/444-formula-youth-invitation-to-tender>).

Het doel van kitefoilteamNL is om binnen 3 jaar mee te doen met de absolute top. Binnen de internationale kitefoilwereld zijn ontwikkelingen gaande, zoals een gedegen internationale competitie, om een goede kwalificatie mogelijk te maken. In Figuur 6 is te zien welke lijn jeugd kan doorlopen om uiteindelijk mee te doen aan de wereldtop. Met name de discipline van het kitefoilen is volop in ontwikkeling. Waar jeugd NK's binnen de freestyle discipline al sinds 2010 gevaren worden, heeft de foiljeugd pas sinds 2018 een 'onder 18' klasse binnen de Kitefoil Cup Holland. Internationaal is er nog geen mogelijkheid tot kwalificeren geweest voor de jeugd. De

eerste grote internationale kampioenschappen van deze nieuwe jeugdklasse zijn gepland voor juli 2021 in het kader van de Formula Kite Youth World Championships (FormulaKite, 2020).

MATERIAAL EN COMMERCIE

De kwaliteit van het materiaal waar de topsporter op sport is van groot belang. Een beginnende sporter kan nog prima toe met tweedehands materiaal. Maar hoe verder een sporter in zijn ontwikkeling komt, hoe meer de sporter bij wil blijven met de nieuwste ontwikkelingen van het materiaal. Dit is vaak een kostbaar proces. In veel gevallen hebben atleten van lifestyle sporten op de Olympische Spelen weinig of geen financiële steun van hun land, waardoor sponsoring één van de mogelijkheden is om mee te gaan met vernieuwingen aan materiaal (Thorpe & Wheaton, 2019). Een sport als snowboarden dat al sinds de jaren '80 bestaat, heeft al veel ontwikkelingen doorgemaakt. Boards zijn daar in verschillende vormen geweest (zie Figuur 7). Voor de Olympische Spelen zijn speciale restricties aan de maten van een snowboard waarmee elke sporter mag boarden (International Ski Federation, 2020). De commercialisering van deze sport begon toen sponsors in de jaren '90 door kregen dat sponsoring binnen het snowboarden een manier was om bekend te worden op een zeer ongreepbare jonge mannen markt (Thorpe & Wheaton, 2011). Dat maakt dat snowboarders gewend zijn te leven van een op de industrie gebaseerd systeem, waarbij zij kunnen leven van hun sponsors (Strittmatter et al., 2019). Een sponsor ondersteunt de topsporter bij zijn ontwikkeling, bijvoorbeeld door een salaris uit te keren.

Figuur 7 Snowboards door de jaren heen. Overgenomen uit Snurfers waren vroeger de snowboarders van nu! Van Snowrepublic, z.d. (<https://www.snowrepublic.nl/snurfers-waren-vroeger-snowboarders-nu/>)

Binnen het Nederlandse skateboarden is Candy Jacobs de eerste vrouwelijke skateboarder die kan leven van haar sport. Ook voor deze sport is de commercialisering van belang voor de ontwikkeling van professionele skateboarders. Zo kan Jacobs eindelijk leven van haar hobby, waardoor ze meer kansen heeft om zich beter te ontwikkelen. Het was de komst van grote wedstrijden zoals de X Games, een alternatief gesponsord sportfestival, dat ervoor zorgde dat de sport publieke bekendheid kreeg en een zekere commerciële legitimiteit (Hawk, 2020). Dit heeft er onder andere voor gezorgd dat skateboarden in het vizier kwam van het IOC. Bij skateboarden bestaat de Olympische discipline uit twee onderdelen: Park en Street. Skateboarden heeft meegelift op het succes van surfen en elke stijl heeft zijn eigen formaat board ontwikkeld (Hawk, 2020). Ook voor het skateboarden gelden er officiële maten waaraan een wedstrijdskateboard aan mag voldoen (SFN, 2017). Het onderdeel Park bestaat uit een soort enorme betonnen zwembad waarin skateboarders hoge sprongen maken. Het onderdeel Street bestaat uit een parcours met nagemaakte objecten uit de straat: trapjes, bankjes, muurtjes en trapeuningen. Bij dit onderdeel wordt er heel technisch geskateboard. Een skatepark waar getraind wordt, en wedstrijden gereden worden, moet wel voldoen aan bepaalde standaards om mee te kunnen draaien op hoog

niveau. World Skate wil als officiële federatie geen officieel design voor de Olympische competitie uitbrengen omdat ze skateparken uniek in design wil laten zijn. Toch brengen ze wel criteria en voorbeelden uit om skatepark designers parken te kunnen laten maken die matchen aan de Olympische standaards (World Skate, z.d.). Het skateboarden is een voorbeeld van een lifestyle sport waarbij er weinig zicht is op het aantal beoefenaars. Het groeiende aantal indoor skateparken, waarvoor lidmaatschap vereist is, is een goed voorbeeld waarop deze sport zijn beoefenaars zichtbaar probeert te maken, waardoor talentidentificatie en ondersteuning ook weer makkelijker zou moeten gaan. De vraag rijst hierbij wel, of er zicht is op de gehele skateboard populatie, of alleen op het deel dat het skatepark gebruikt als trainingsruimte.

Windsurfen is de oudste olympisch lifestyle sport in dit onderzoek. Sinds 1984 is windsurfen al een discipline onder de sport zeilen op de Olympische Spelen. Het materiaal waarop gevaren wordt, is in al die jaren zo nu en dan veranderd. Met het opnemen van de Formula Windsurfing Class in de World Sailing, in 2001, is dit de grootste wereldwijde windsurf race klasse geworden en uiteindelijk ook toegevoegd aan het Olympische zeilen. Het gevolg hiervan was dat er regels en restricties kwamen voor de boarden en de zeilen. Zo heeft Formula Windsurfing naast formaat en materiaal, ook bepaald waar een windsurfer zijn sponsors kan neerzetten op zijn zeil (Formula Windsurfing, z.d.) Na de Olympische Spelen van 2004 is de RS:X plank geïntroduceerd voor de Olympische Spelen van 2008, dit board is het Olympische board tot de spelen van 2021. Na de Olympische Spelen van 2021 wordt deze vervangen door de zogenoemde IQFoil, een plank met een vleugelconstructie aan de onderkant. Dezelfde vleugelconstructie is ook te zien op de boards van de kitesurfers. Zij gaan vanaf de eerste deelname mee doen onder het zogeheten Formula Kite concept. Dit betekent, net zoals bij het windsurfen, dat het materiaal elke spelen kan variëren. Een aantal jaren voor de volgende spelen worden de nieuwe regels en restricties van zowel het board als de kite/zeil vastgelegd, waarop elke sporter gaat varen. Hierdoor kan het materiaal vrij makkelijk mee veranderen met vernieuwde technologie en verbeteringen. Wheaton (2000) benoemt dat economisch kapitaal essentieel is om je te ontwikkelen binnen de sport. Het is daarom belangrijk voor een sporter om sponsors te zoeken. Het eerste level van sponsoring is om als *'shop rider'* aan de slag te gaan, dit is een eerste stap in de ontwikkeling van talent. Vervolgens kun je door een merk gesponsord worden als *'brand team-rider'*. Door korting te krijgen op materiaal kan het talent zich verder ontwikkelen. Als tegenprestatie zorgt het talent voor bijvoorbeeld aanwezigheid op demo events en zichtbaarheid bij wedstrijden. Daarna volgt het level van laag niveau professioneel sporter. Hierbij wordt het talent ondersteund in zijn ontwikkeling door bijvoorbeeld reizen en kosten voor evenementen gefinancierd te krijgen door de sponsor. Als tegenprestatie wil een merk vaak media content van het talent op social media. Wat volgt is het laatste level, waar talent als een professional gezien wordt en kan leven van zijn sport, mede door een topsport status van het NOC*NSF. Een sponsor verwacht op dat moment prestaties welke weer leiden tot media aandacht (Boards, 2013). Thorpe en Wheaton (2011) beschrijven dat, als een gevolg van de inclusie aan de Olympische Spelen, andere bedrijven dan binnen de sport zelf interesse krijgen om de sporters te sponsoren.

De groeiende bekendheid van het kitefoilen naar aanleiding van de inclusie zou binnen de kitesurfsport gevolgen kunnen hebben voor de economische groei, waardoor materiaal betaalbaarder zou kunnen worden. Bij een sport als snowboarden heeft deelname aan de Olympische Spelen bijvoorbeeld gezorgd voor wereldwijde bekendheid en als gevolg daarvan economische groei binnen de sport en de gehele industrie er omheen (Thorpe & Wheaton, 2011). Foilen wordt als de extreem dure variant van het kitesurfen gezien, wat al een dure sport is die niet elke ouder kan betalen. Een gevolg van de economische groei kan zijn dat materiaal betaalbaarder wordt, zodat meer jeugd de kans krijgt om de sport te proberen.

AMBITIES

De afgelopen drie jaren heeft Nederland een stabiele toppositie gehad binnen het windsurfen. Na wereldkampioen Stephan van den Berg in 1983, met olympisch goud in 1984, was Casper Bouman de volgende wereldkampioen in 2006. Het duurde tot 2011 toen Dorian van Rijsselberghe op kwam en wereldkampioen werd. Dit herhaalde hij in 2018 weer. In de jaren ertussen, 2012 en 2016, werd hij ook nog eens tweemaal olympisch kampioen in de RS:X klasse. In zowel 2019 als 2020 was het Kiran Badloe die het stokje van wereldkampioen van

Dorian overnam. Dorian werd beide keren tweede, wat betekende dat hij niet naar de Olympische Spelen mocht, en Kiran wel. Kiran presteerde het in 2021 weer om wereldkampioen te worden. In 2021 mag hij Nederland representeren bij de uitgestelde Olympische Spelen. Bij de vrouwen is Lilan de Geus zowel in 2018, als in 2020 en recentelijk in 2021 wereldkampioen geworden. Nederland hoort hierdoor tot de top 3 landen op windsurfgebied. Nederland heeft, gezien de resultaten van de afgelopen jaren de ambitie om in de wereldtop te blijven presteren. Het is daarom noodzaak om, zeker gezien de huidige veranderingen naar een nieuwe discipline, bij te blijven en te investeren in nieuwe talenten en vernieuwd materiaal passend bij de nieuwe discipline (IQFoil).

Ook binnen de wintersport doet Nederland het op een aantal fronten heel goed. De NSKiV heeft de ambitie om vanaf 2012 iedere vier jaar een sneeuwmedaille te winnen op de Olympische of Paralympische Spelen omgezet naar een doel voor 2018 waarbij het aantal podiumplaatsen in internationale wedstrijden vergroot wordt door te investeren in een volwaardige topsportomgeving. De stap naar het trainen op Papendal is één van acties waarmee deze doelstelling is behaald. De ambitie voor 2022 blijft om podiumplaatsen op het allerhoogste niveau na te streven. Om dit concreet te maken noemt de NSKiV als doelstelling om minimaal één medaille op de Olympische en twee medailles op de Paralympische Winterspelen van 2022 in Beijing te halen. De ambitie van het NOC*NSF voor de wintersport is voor Nederland een plek in de top 8 van de wereld, zo ook in de disciplines van snowboarden waarop gefocust wordt.

De SFN heeft voor het skateboarden de doelstelling binnen de topsport om Nederland tijdens de Olympische Spelen 2021 zowel bij de mannen als bij de vrouwen te vertegenwoordigen bij het skateboarden. Daarnaast behaalt minimaal één van de twee Nederlanders een top 3 klassering.

Het Nederlandse Kitefoilteam heeft de ambitie voor een podiumplek op de Olympische Spelen in 2024 en een gouden medaille in 2028. Daarnaast wil Nederland ook wereldkampioen worden in deze discipline, zowel bij de mannen als bij de vrouwen.

ISOMORFE KENMERKEN

Om bovenstaande bevindingen met elkaar te vergelijken is er een schematische weergave gemaakt zoals te zien in Tabel 2. Met behulp van deze vergelijking kunnen overeenkomsten en verschillen zichtbaar gemaakt worden. Washington en Patterson (2011) spreken over organisaties die worden beïnvloed door de institutionele context. Door de topsport te betreden, krijgen sporten te maken met een geheel andere context. Daarbinnen moeten ze voldoen aan de regels en restricties van het IOC. Binnen de topsport in Nederland is de homogenisering zichtbaar aanwezig. Het NOC*NSF zorgt voor een prestatienorm en een sportagenda waarin de subsidiestromen vermeld staan. Deze zorgen voor een dwingend isomorfisme voor de organisaties om te focussen op de succesvolle disciplines. Daarnaast is deze vorm van dwingend isomorfisme bepalend voor de ambities die een organisatie als het Watersportverbond, de NSKiV of de SFN kan stellen voor de komende Olympische Spelen. Dit zorgt ervoor dat er binnen alle sporten naar vrijwel gelijke normen toegewerkt wordt. Zo is de topsportpiramide bij zowel snowboarden als windsurfen het duidelijkst aanwezig en werken nieuwere disciplines als skateboarden en kitesurfen naar een soortgelijke piramide toe. Dit is een proces dat een gevolg is van de professionalisering en daarmee een kenmerk van normatief isomorfisme (DiMaggio & Powell, 1983). Binnen het Watersportverbond is mimetisch isomorfisme binnen de sporten vrijwel niet te voorkomen, doordat personeel zoals coaches, trainers en ondersteuning veel met elkaar uitwisselen. Daarnaast is normatief isomorfisme niet te voorkomen, doordat alle disciplines zich onder het overkoepelende Watersportverbond bevinden en nieuwe modellen zich daardoor sneller verspreiden (Honingh, 2008).

Een ander gevolg van de professionalisering is de commercialisering van de sport. Haveman (1993) benadrukt het belang van middelen voor een organisatie om de andere organisaties, die innoveren, bij te kunnen houden in de succesvolle veranderingen. Dit is één van de redenen dat organisaties sponsors zoeken om meer middelen te hebben voor bijvoorbeeld de ontwikkeling van nieuw materiaal. Daarnaast is te zien dat een nieuwe sport als skateboarden nog beduidend minder sponsors heeft dan een bond die al jaren bezig is. Kitefoilen heeft hierin het voordeel dat het mee kan liften op deze sponsors terwijl skateboarden zelf op zoek moet gaan naar

middelen. Binnen de topsport zijn de geldstromen afkomstig vanuit het NOC*NSF. Het doel van deze geldstromen is om de sport te ontwikkelen en olympische atleten te ondersteunen. Het NOC*NSF werkt met vaste sponsors. Dit kan conflicteren met sponsors die de sporters al hadden voordat de sport olympisch werd. Een internationaal opererende sponsor kan daarmee meerdere sporters uit verschillende landen sponsoren. Dit kan zorgen voor conflicten als een sporter voor het nationale team uit gaat komen, waar weer een andere sponsor aan hangt. Zo hebben snowboarders zich moeten schikken naar de voorschriften en structuren van zowel de FIS als het IOC, ook wat betreft sponsoring (Strittmatter et al., 2019). Tegenwoordig omarmen snowboarders de mogelijkheden tot sponsoring en media exposure die bijkomstig zijn aan het meedoen aan de Olympische Spelen. Dit is voor deze sporters een mogelijkheid om onzekerheid tegen te gaan en daarmee een vorm van mimetisch isomorfisme. In Tabel 2 is de commercialisering van elke sport zichtbaar gemaakt aan de hand van de hoofdsponsors. Daar is ook te zien dat er één hoofdsponsor alle vier de sporten steunt. Dit is een groot bedrijf van buiten de sport. Dit in tegenstelling tot beginnende talenten, waarbij freestyle kitesurfers vaak worden gesponsord door kitemerken, die een ander idee bij sponsoring hebben dan een grote organisatie uit het bedrijfsleven (Smits, 2019). De verwachtingen die een groot bedrijf van buiten de sport oplegt aan sporters, en daarmee verschillende sporten hetzelfde wil laten uitdragen, kan zorgen voor isomorfe kenmerken. Toch is het te verwachten dat organisaties uit het bedrijfsleven nu meer interesse krijgen om een Olympische sporter te sponsoren, zoals eerder te zien was bij andere sporten zoals snowboarden. Smits (2019) geeft aan dat deze commercialisering de karakteristieken van een lifestylesport kan beïnvloeden. Daarmee werkt het mimetisch isomorfisme in de hand.

CONCLUSIE ANALYSE

Snowboarden heeft vrij duidelijk zicht op het aantal getalenteerde sporters, gezien de trainingen in indoor locaties. Windsurfen en skateboarden daarentegen zijn sporten die niet gebonden zijn aan een vereniging en daardoor minder zicht hebben op het aantal beoefenaars. Toch verloopt de identificatie van talenten bij windsurfen voornamelijk via verenigingen, maar het is moeilijk om nieuw talent te vinden. Het neerzetten van de structuur van het kitefoilen kan helpen om ook het windsurfen weer goed neer te zetten. Talentidentificatie vindt bij zowel kitefoilen als skateboarden vaak online plaats, via social media zoals Instagram. Er wordt bij de talentontwikkeling van kitefoilen gebouwd aan een soortgelijke structuur als bij andere sporten waarbij er in een piramideschema gewerkt wordt naar de opleiding van topsporters. Uit deze analyse kan opgemaakt worden dat lifestyle sporten veelvuldig op dezelfde manier te werk gaan bij het selecteren van talent, en veel kenmerken vertoont van institutioneel isomorfisme. Een gevolg van de professionalisering van de topsporter is de belangstelling vanuit de media, ook wel de commercialisering van de sport. Hoe minder sport specifiek de sponsor is, hoe meer homogenisering er te verwachten valt in de verwachtingen van de sponsor als tegenprestatie van de topsporter. Voor het kitesurfen zijn al deze ontwikkelingen nog in het beginstadium. In het volgende hoofdstuk is te lezen wat de perspectieven van betrokken actoren uit de Nederlandse kitesurfwereld zijn ten opzichte van de professionalisering van het kitesurfen.

TABEL 2 SCHEMATISCHE WEERGAVE OLYMPISCHE SPORTEN

	Snowboarden	Skateboarden	Windsurfen	Kitesurfen
<i>Doelstelling OS</i>	Binnen de sport skiën minimaal 1 medaille in 2022.	Op de OS 2020 zowel bij de mannen als bij de vrouwen vertegenwoordigd bij het skateboarden. Daarnaast behaalt minimaal een van de twee Nederlanders een top 3 klassering.	Op de uitgestelde OS in 2021 zijn de verwachtingen hoog van de huidige wereldkampioenen, goud is het doel. Voor 2024 is ook goud weer het doel, ondanks de verandering van materiaal.	Een top 3 plek op de OS in 2024, in 2028 moet dat een gouden medaille worden.
<i>Professionalisering</i>	Drie focusprogramma's (Waaronder snowboard freestyle en parasnowboard) en daarnaast individueel kansrijke atleten.	De focus ligt op de onderdelen Street en Park, deze worden ook bij de OS verreden. Een meerjarenopleidingsplan moet nog geschreven worden.	De focus ligt nog op de RS:X plank, maar ondertussen wordt ook al getraind op de nieuwe IQFoil. Er wordt getraind in teamverband.	Focus ligt nu op de discipline kitefoilen. Daarbij is een kernploeg. Na 2024 moet er ook een structuur zijn voor de talentontwikkeling.
<i>Selectiecriteria talenten</i>	Vastgesteld door de Commissie Topsport	Binnen het beleidsplan is het beschrijven van de selectiecriteria voor de Nationale Selectie een actiepoint.	Talenten kunnen een plek in een talententeam krijgen door tijdens vooraf gekozen selectiewedstrijden binnen de van te voren vastgestelde ranking te varen.	Om in het talententeam te komen is het belangrijk om de basistechnieken van het foilen te kennen en een blijk te geven van talent voor de sport.
<i>Scoutingtechniek</i>	Piramide structuur waarbij deelname aan wedstrijden vanaf de jeugd opgebouwd per niveau mogelijk is. Via jeugd NK, naar jeugd WK, naar NK'sen Wk's.	Via social media, voornamelijk Instagram.	Een degelijke piramide structuur waarbij van vereniging naar RTC naar beloften naar academie naar kernploeg gescout en getraind wordt.	Via social media en via wedstrijden van de Kitefoil Cup Holland.
<i>Niveau trainers nationale selectie</i>	Trainers nationale selectie moet in bezig zijn trainersdiploma niveau 4 of in het opleidingstraject zitten. Uiteindelijk moeten alle trainers in het bezit zijn van diploma niveau 5 (toptrainer/coach NOC*NSF)	Opleidingsprogramma voor trainers is in ontwikkeling en gebaseerd op de kwalificatiestructuur Sport van het NOC*NSF.	Duidelijke structuur waarbij een instructeur zich kan opwerken via diverse diploma's tot het level van topcoach.	Structuur van trainersopleidingen en certificaten specifiek voor foilen moet nog ontwikkeld worden.

<i>Trainingsmogelijkheden talenten</i>	Sinds 2015 is Papendal de plek waar alle focusprogramma's van de NSKiV georganiseerd worden. Binnen het Centrum voor Topsport en Onderwijs (CTO), ook wel het TeamNL centrum, wonen, trainen en studeren de talentvolle skiërs en snowboarders vanaf de leeftijd van 14/15 jaar. De talenten van 11/12 jaar trainen wel al mee in het CTO programma.	Dat de skateboarders vanuit de SFN begeleid moeten worden is een voorwaarde, maar hoe deze begeleiding precies vorm gegeven wordt is nog in ontwikkeling.	In Den Haag staat het Nationaal Topzeilcentrum. Dit is de plek waar talenten van de academie en de kernploeg wonen, studeren en trainen. De beloften en het Nationaal Training Team (NTT) trainen in het Regatta Center Medemblik. Daarnaast zijn er nog RTC's verspreid door het land.	Het Nationaal Topzeilcentrum gaat in de toekomst de plek zijn voor academie en kernploeg. Medemblik en Brouwersdam zijn trainingslocaties voor NTT en beloften.
<i>Competitieverband</i>	Wekelijkse competitiewedstrijden, indoor. Nationale wedstrijden in de Alpen. Internationale wedstrijden zoals WK's georganiseerd door de Internationale Ski Federatie (FIS). Internationale freestyle snowboardwedstrijden om wedstrijdervaring op te doen georganiseerd door Ticket to Ride (TTR).	Elk jaar is er een NK waar door middel van benchmarks en scores mede bepaald wordt of talenten af en toe naar Den Haar of Den Bosch kunnen voor trainingen bij een van de bondcoaches. Met name het skatepark in Den Bosch staat erom bekend dat het de nadruk legt op het trainen van talenten	Wedstrijden binnen de vereniging naar regiowedstrijden. Daarna doorstromen naar nationale en internationale wedstrijden zoals NK, EK en (jeugd)WK.	De Kitefoil Cup Holland is op dit moment de enige officiële competitie binnen het kitefoilen. Internationaal is er een EK en een (jeugd)WK.
<i>Commercialisering</i>	Grote officiële partners zoals: Nederlandse Loterij en A.S.R. Partners: Snowworld, Daka, SkiAmade, Cruyff Foundation	Partners: World Skate, Incentro, Nederlandse Loterij, SkateOn.	Partners: Allianz, Musto, Sailcenter, Sailing innovation centre, Nederlandse Loterij, The Hague, Gemeente Medemblik.	Partners: Allianz, Musto, Sailcenter, Sailing innovation centre, Nederlandse Loterij, The Hague, Gemeente Medemblik.

INTERVIEWS

Door middel van een focusgroep interview met de belangrijkste actoren van de twee bij het kitesurfen betrokken organisaties is geprobeerd te achterhalen hoe de betrokken actoren denken over de inrichting van de talentidentificatie en talentontwikkeling van het hydrofoil kitesurfen in Nederland. Daarnaast was er nog een andere belangrijke groep actoren, namelijk de talenten zelf. Hun motivatie om met het kitefoilen te beginnen wisselt. Eén dame is pas met het foilen begonnen nadat ze gebeld werd door de hoofdcoach. Daarvoor lag haar focus op andere disciplines, waar ze op wereldniveau presteerde. Haar motivatie om te gaan foilen was zoals ze zelf zegt: “in combinatie met Corona, dat ik op eens veel meer tijd had en toen vond ik het ineens heel erg leuk. En dus nu eigenlijk als laatste doel in mijn carrière, wil ik naar de Olympische Spelen”. De vijf jongens zijn allemaal al een aantal jaren aan het foilen (2, 3 jaar), maar hebben ook eerst allemaal de freestyle discipline gedaan. Voor hen was de motivatie om te gaan foilen ‘de zoektocht naar iets nieuws’, ‘het klaar zijn met het freestylen’. Dit zijn actoren die de ontwikkelingen ervaren, die de sport van individuele sport naar teamsport hebben zien gaan en daar op kunnen reflecteren.

Om de uitdagende ontwikkelingen die de inclusie aan de Olympische Spelen met zich meebrengt zichtbaar te maken, zijn de interviews geanalyseerd en onderverdeeld in verschillende thema's. Ten eerste wordt er ingegaan op de perspectieven op de ontwikkeling met betrekking tot talentidentificatie en talentontwikkeling. Daarbij wordt de institutionalisering van de sport besproken. Vervolgens worden de perspectieven op de ontwikkeling met betrekking tot professionalisering besproken. In dit gedeelte worden ook de invloed van gender besproken. Als laatste volgen de perspectieven op de ontwikkelingen wat betreft de zichtbaarheid en de commercialisering van de sport.

ONTWIKKELINGEN MET BETREKKING TOT DE TALENTIDENTIFICATIE EN TALENTONTWIKKELING

Waar alle respondenten, zowel talenten als coaches, duidelijk over waren, was dat een piramide structuur tot stand gebracht zal moeten worden om de talentontwikkeling te optimaliseren. Deze piramide structuur kwam ook terug in de deskresearch als onderdeel van de talentontwikkeling bij andere lifestyle sporten (zie Voor de ene sporter betekent dat kiezen voor presteren in de (top)sport, voor de ander betekent dat kiezen voor een meer recreatieve beoefening van de sport. Het model richt zich dan ook zowel op talentontwikkeling richting de topsport als de breedtesport. Eén van de respondenten zegt hierover: “Ja die breedte is super belangrijk om uiteindelijk je talent door te laten stromen richting in eerste instantie het NTT, de beloften dus, dan een stapje verder naar academie en dan de kernploeg.”

Uit de deskresearch bleek de structuur voor het opbouwen van de talentontwikkeling voor alle olympische sporten van belang. Hierbij is duidelijk te zien dat kitefoilen, net zoals snowboarden mee kan liften op de ervaring die al binnen de betreffende bond. Die bond is verantwoordelijk voor de organisatie van het olympische deel van de sport (zie Tabel 3 professionalisering Lifestyle sporten). Aangezien snowboarden en windsurfen al langer deelnemen aan de Olympische Spelen, zijn deze sporten reeds geïnstitutionaliseerd. Er is een duidelijke structuur zichtbaar en talent wordt al op jonge leeftijd gescout en begeleid. Bij kitesurfen staat de bond voor het dilemma hoe ze de sporters binnen een ongeorganiseerde sport zichtbaar maken, er van uit gaande dat talent door heel Nederland verspreid zit. Het Watersportverbond werkt volgens de richtlijnen van het NOC*NSF, wat weer richtlijnen krijgt vanuit het IOC.

Een gevolg van het meeliften is dat de sporten grotendeels dezelfde benadering krijgen als de al bestaande olympische sporten. Deze homogene benadering van olympische sporten kan worden toegeschreven aan de externe druk vanuit het International Olympic Committee (IOC) en staat bekend als institutioneel isomorfisme (Batuev & Robinson, 2018). DiMaggio en Powell (1983) identificeerden drie mechanismen waardoor institutioneel isomorfisme plaatsvindt: dwingend, mimetisch en normatief. Na verloop van tijd dwingen deze drie mechanismen organisaties binnen hetzelfde veld, in dit geval inclusie aan de Olympische Spelen, met vergelijkbare verlangens en geconfronteerd met vergelijkbare druk, om isomorf te worden met elkaar en de

omgeving (Silk en Amis, 2000). Organisaties doen dit om meer legitimiteit en bestaansrecht te verwerven, en zijn daarbij afhankelijk van beslissingen van het IOC.

TABEL 3 PROFESSIONALISERING LIFESTYLE SPORTEN

	Snowboarden	Skateborden	Windsurfen	Kitesurfen
<i>Trainingsmogelijkheden talenten</i>	Sinds 2015 is Papendal de plek waar alle focusprogramma's van de NSKiV georganiseerd worden. Binnen het Centrum voor Topsport en Onderwijs (CTO), ook wel het TeamNL centrum, wonen, trainen en studeren de talentvolle skiërs en snowboarders vanaf de leeftijd van 14/15 jaar. De talenten van 11/12 jaar trainen wel al mee in het CTO programma.	Dat de skateboarders vanuit de SFN begeleid moeten worden is een voorwaarde, maar hoe deze begeleiding precies vorm gegeven wordt is nog in ontwikkeling.	In Den Haag staat het Nationaal Topzeilcentrum. Dit is de plek waar talenten van de academie en de kernploeg wonen, studeren en trainen. De beloften en het Nationaal Training Team (NTT) trainen in het Regatta Center Medemblik. Daarnaast zijn er nog RTC's verspreid door het land.	Het Nationaal Topzeilcentrum gaat in de toekomst de plek zijn voor academie en kernploeg. Medemblik en Brouwersdam worden trainingslocaties voor NTT en beloften.
<i>Niveau trainers nationale selectie</i>	Trainers nationale selectie moet in bezig zijn trainersdiploma niveau 4 of in het opleidingstraject zitten. Uiteindelijk moeten alle trainers in het bezit zijn van diploma niveau 5 (toptrainer/coach NOC*NSF)	Opleidingsprogramma voor trainers is in ontwikkeling en gebaseerd op de kwalificatiestructuur Sport van het NOC*NSF.	Duidelijke structuur waarbij een instructeur zich kan opwerken via diverse diploma's tot het level van topcoach.	Structuur van trainersopleidingen en certificaten specifiek voor foilen moet nog ontwikkeld worden.

De beslissingen vanuit het IOC, het grootste overkoepelende orgaan van de Olympische Spelen vormen een grote formele druk, door DiMaggio en Powell (1983) beschreven als dwingend isomorfisme, op nationale organisaties zoals het NOC*NSF. Volgens Batuev en Robinson (2018) refereert de professionalisering van de sport naar twee fenomenen: de evolutie van de status van topsporters van amateur naar fulltime professional, en de verschuiving van vrijwillig naar professioneel management in sport organisaties. Deze professionalisering zorgt voor een institutionalisering waarbij er gekeken wordt hoe andere organisaties professionaliseren. Een duidelijk voorbeeld hiervan is het werken volgens de richtlijnen van het NOC*NSF. Deze gelijke richtlijnen zorgen voor een homogene institutionalisering van de sport wat een kenmerk is van normatief isomorfisme. Voor alle onderzochte sporten geldt dat de inclusie aan de Olympische Spelen heeft bijgedragen aan een meer georganiseerde sport, waarbij er getracht wordt om door middel van verenigingen of georganiseerde trainingen meer overzicht te houden op het aantal deelnemers dat de sport beoefend zodat talent ook eerder in beeld komt. Ook bij het kitesurfen is er sprake van het opzetten van een dergelijke organisatie na aanleiding van de inclusie. Een respondent benoemt de professionaliseringsslag bij het kitefoilen als een groot verschil met de andere disciplines van kitesurfen:

Dat vind ik wel een voordeel van het feit dat het olympisch wordt, dat er wel gewoon een richting wordt gekozen waarbinnen je kaders van haalt en verder professionaliseer je daar naar toe en ontwikkel je uiteindelijk een werkend format.

Doordat er binnen andere disciplines veel verschillende organisaties op wereldniveau opereren, is het niet gestructureerd en worden wedstrijdformats veel gewijzigd. De structuur vanuit het International Olympics Committee (IOC) zorgt voor meer duidelijkheid, maar is ook een vorm van dwingend isomorfisme. Thorp en

Wheaton (2019, p. 469) zeggen hierover dat het IOC voor een bestaande federatie kiest omdat deze organisaties reeds ervaring hebben met alles wat komt kijken bij het samenstellen van een team dat op de Olympische Spelen uit mag komen voor het land. Binnen Nederland moeten veranderingen die door het IOC doorgevoerd zijn door het NOC*NSF weer in de praktijk gebracht worden. Zij werken samen met de sportbonden, om bepaalde doelstellingen te behalen. Zoals het behalen van een medaille binnen de discipline kitefoilen. Dit is de reden voor het Watersportverbond, dat verantwoordelijk is voor de sport zeilen, waar het kitefoilen als discipline onder valt, om de focus op de talentontwikkeling van het kitefoilen te leggen. Hierbij is zichtbaar dat de ambitie voor de institutionalisering van het kitefoilen gelijk is met die van de andere sporten van het Watersportverbond. Deze gelijke organisatiestructuur, de ambitie tot een structuur van talentontwikkeling die geïmiteerd wordt van andere sporten, is een kenmerk van normatief isomorfisme. De talenten zien de ervaring binnen het Watersportverbond van de ontwikkeling tot kampioen: “we hebben zo veel kennis bij het Watersportverbond vergeleken met andere landen. Dat komt zeker door het team dat ik zie, van oké, kijk in Nederland hebben we wereldkampioenen zeilen, windsurfen en dat zegt wel heel veel!”

De talenten zien op dit moment nog geen structuur in de talentontwikkeling bij kitesurfen. ‘Zo vertelt één van de talenten:

En dan hebben we het over alle soorten talenten: freestyle, wave, big air of wat dan ook. Er is eigenlijk nagenoeg geen ondersteuning van atleten, geen coaching of wat dan ook. . . . Met het kiten doe je gewoon zelf je ding en is het maar aan jezelf om je eigen talent te ontwikkelen.

De ontwikkeling van nieuwe talenten vraagt om een nieuwe structuur, ook om de identificatie van talenten, het scouten, makkelijker te maken. Een brede basis in de vorm van een piramide kan het makkelijker maken om de mogelijkheid op talenten te vergroten. Het scouten van nieuw talent wordt door de huidige talenten als een uitdaging gezien. Nu gebeurt dat scouten vooral binnen de wedstrijden van de Kitefoil Cup Holland, de enige foilcompetitie binnen Nederland. Een talent zegt:

Maar dat betekent dus al dat je moet kunnen foilen ten eerste, het betekent al dat je het geld moet hebben om een foil te hebben, voor jezelf. En dan moeten je ouders ook nog lief genoeg zijn om jou door Nederland te rijden voor die foilcup en dat werkt gewoon niet.

Hierdoor wordt veel talent gemist, terwijl als er volgens de talenten gescout zou worden “op kitetalent en niet alleen op wedstrijd talent of foil-kunnen”, je de basis veel groter kan maken.

Om door middel van het bovengenoemde piramide model (zie Figuur 4) de talentontwikkeling te structureren, zou de sport meer georganiseerd moeten worden. Dit kan bijvoorbeeld kunnen door verenigingen op te richten waarbij kitesurfers kunnen trainen. Het Watersportverbond zou de sport het liefst binnen twee Olympische Spelen van ongeorganiseerde sport naar georganiseerde sport brengen. Bij de ontwikkelingen van het kitefoilen zijn de actoren zich heel bewust van het belang van de basis van de piramide. Daarbij is zelfs het idee om het windsurfen nieuw leven in te blazen door het mee te laten liften op de foilage van het kitesurfen. Het belang van het opzetten van verenigingen verwoordt één van de respondenten heel duidelijk:

We hebben bij het windfoilen alleen Lilian [de Geus]. Er zit echt, er zit niks achter, echt niks achter! Nou dat kan niet, dat slaat echt nergens op! En hoe komt dat? Omdat er geen surfverenigingen zijn. . . . En dus krijg je een enorme achterstand op anderen.

De toekomst van deze sport ligt grotendeels in Scheveningen, bij de Topzeilacademie. Daar traint momenteel de academie groep al, waarvan een deel op de Olympische Spelen van Parijs zal staan. Daaromheen willen deze respondenten van de NKV en het Watersportverbond Regionaal Training Centra (RTC's) gaan opzetten, waar de beloften kunnen trainen. Op de Brouwersdam zijn daar al ver gevorderde plannen en ook bij Medemblik zijn de gesprekken gestart. Een respondent vertelt over de ambitie van de bond: “Dus het liefst dat je eigenlijk drie binnen plek locaties [binnenwater] hebt, waar de jongens op een veilige verantwoorde manier kunnen gaan

kitefoilen en dan eventueel Scheveningen als de Topzeilacademie waar ze naar toe door kunnen stromen.” Het belang van deze RTC’s wordt nog eens onderstreept door een ander, die ook de vergelijking maakt met andere sporten zoals turnen, basketbal en rugby die allemaal RTC’s hebben waar de jeugd vanuit de topsporttalentscholen ruimte hebben om te kunnen trainen door de weeks. Daarnaast wordt geopperd door de responderen dat lokaal verenigingen opgericht zouden kunnen worden waarbij jonge kitesurfers trainingen kunnen volgen. Vanuit deze verenigingen zouden talenten door kunnen stromen naar periodieke trainingen aan RTC’s. Door de organisatie van de kitesport, aan de hand van het LTAD model (zie Figuur 4), op een vergelijkbare manier in te richten als bestaande topsporten, wordt de organisatiestructuur homogeen aan elkaar. Dit is een kenmerk van normatief isomorfisme. De ervaring die het Watersportverbond heeft met het windsurfen en zeilen leert dat op deze manier talent ontwikkeld kan worden. Ook hier ligt normatief isomorfisme aan ten grondslag. Daarbij wordt ook gekeken naar de fouten die gemaakt zijn bij het windsurfen. Waar bij zeilen veel verenigingen verspreid door het land zitten, is dat bij windsurfen niet gelukt om te bewerkstelligen. De basis van de piramide is bij zeilen daardoor veel groter dan bij windsurfen. Het belang van het neerzetten van de goede basis voor het kitefoilen met lokale verenigingen wordt daarmee benadrukt. Zoals een van de respondenten zegt:

Met kitesurfscholen, centraal trainen, in verschillende gebieden in NL gaan trainen zodat het écht een sport wordt. En anders heb je kans dat een stuk of 8 het gaan doen en de rest haak af. Ja en dan heb je een probleem, want dan blijft dat groepje, is veel te klein. Eigenlijk wat je nu schets hebben we bij het RS:X windsurfen. Windsurfen in Nederland ik durf bijna wel te zeggen dat het bijna dood is. Nu met het foilen, nu kun je het weer opnieuw neerzetten net zoals het kitefoilen.

Een stap hoger dan de vereniging zouden de RTC’s een grote rol moeten gaan spelen in de talentontwikkeling, net zoals bij het zeilen en het windsurfen. Maar deze RTC’s voor het kitefoilen moeten nog wel opgezet worden. Volgens één van de actoren zijn deze trainingscentra de spin in het web om de sport breed te houden en toegang mogelijk te maken vanuit allerlei regio’s voor ook de jongste kitefoilers. Hij maakt de vergelijking met het zeilen:

En bij het zeilen wat ik daar straks al zei, binnen het zuiden [van het land] hebben we inmiddels de structuren al redelijk staan waarbij grote verenigingen zorgen voor de breedte, vervolgens wordt er in de regio's getraind en bij verenigingen wordt er ook door de weeks getraind. Dat gaat de top door naar Medemblik en ook Scheveningen. En we denken met die structuur van Brouwersdam - Medemblik, maar mogelijk ook Scheveningen uiteraard, en straks ook Workum als het diep is, een structuur neer te kunnen zetten samen met de kitescholen om die structuur duidelijk te hebben.

Toch is er ook een uitdaging aan het moeten oprichten van een RTC volgens deze respondent: “NOC NSF heeft de hele financiële support compleet terug getrokken uit de RTC's. Dus de RTC's bestaan nog steeds gelukkig, en daarin wordt inderdaad centraal getraind door de beste uit die regio. Financieel is het weg.” De uitdaging om een RTC speciaal voor het kitefoilen op te zetten wordt daarmee alleen maar groter.

Daarnaast spelen in het verhaal van bovenstaande quote de ambitie om de kitesurfscholen er bij te betrekken ook een belangrijke rol als vereniging. Volgens één van de talenten “zou het fijn zijn als er bijvoorbeeld echt op iedere locatie een vereniging hebt, waar iedereen dan bij ingeschreven staat en dat het zo naar zeg maar naar buiten kan groeien, zeg maar echt in de piramide naar boven.” Maar of dit realistisch is, betwijfelt hij. Hierbij wordt ook de vergelijking met een sport als voetbal, hockey of zeilen in het algemeen gemaakt. Sporten die georganiseerd zijn vanuit verenigingen en clubs en waar grote aantallen leden bij betrokken zijn. Een ander talent denkt dat het mogelijk moet zijn om op bepaalde grote locaties kitescholen te motiveren om een vereniging op te zetten om te trainen in teams. “Maar het zou heel vet zijn als er, net zoals wij met zijn tiene op hoog niveau trainen, dat er ook kinderen inderdaad op plaatselijk niveau bij elkaar kunnen komen, dan gaat de progressie ook veel sneller.” Een andere respondent maakt de vergelijking met golfsurfen, een relatief kleine sport in Nederland, waar er al een voorbeeld is van een surfschool dat nu een RTC probeert te worden, aangezien golfsurfen ook toegetreden is tot de Olympische Spelen van 2021. Kijkend naar hoe deze school het aangepakt heeft, zijn de mogelijkheden er wel voor de kitesurfscholen.

Om jonge, enthousiaste jeugd ergens opgeleid en begeleid te krijgen, is de institutionalisering in de vorm van opleidingsplekken van belang. Een van de respondenten loopt er tegen aan dat deze er nu nog niet zijn:

En dan zit je gewoon in de onderste laag zit je gewoon, waar kan, waar kunnen ze naar toe? Ik krijg nu telefoontjes van ouders, van ja mijn zoontje is 12, hij kan heel goed foilen. . . . En die wil je ergens heen sturen, die wil je kunnen zeggen; joh je hebt daar dat is foilschool Nederland, daar hebben we contact mee, daar kun je terecht. Dan moet je gewoon betalen voor je lessen, daar zitten er nog drie, heb je mooie aansluiting.

Ook de huidige kite talenten zien de scholen als een goed begin om te laten zien wat kitefoilen is. Zoals een van hen zegt:

Maar als je begint bij de scholen met in ieder geval het laten zien van dit is kitefoilen, begin hiermee of je kan uiteindelijk ook nog gaan racen, dan heb je in ieder geval al laten zien wat de sport allemaal kan en wat voor mogelijkheden je erin hebt.

Toch blijkt het neerzetten van de piramide structuur, waarbij kitesurfscholen jeugd leren foilen, RTC's de talenten eruit pikken en talent vanuit daar door kan stromen naar de academie, niet zo makkelijk. Zo zegt één van de respondenten: "Als we niet bouwen aan die structuur dan ga je krijgen dat daar waar we denken dat het een enorme aantrekkende werking krijgt, dat er een enorme uitval gaat ontstaan. Dat zien we bij alle, bijna alle Olympische klassen." Er is nu in elk geval eerst ervoor gekozen om met de top te starten, en volgens een van de respondenten:

[Om] vervolgens door te bouwen en uiteindelijk straks de breedte te hebben en dan de trap klaar te hebben en de breedte klaar te hebben. Anders wordt het gewoon een rage, anders wordt het een heel klein groepje en dat willen we niet. We willen die sport groot maken.

Om te zorgen dat de basis van de piramide goed gevormd wordt, zijn er naast de inzet op de top, plannen om de jeugd aan te trekken. Het team dat nu traint voor de Olympische Spelen gaat daar een belangrijke rol in spelen. De respondent die ook ex-topsporter is, memoreert: "Ik weet nog heel goed, toen ik vroeger ben begonnen, toen had ik ook de toppers, met een Super 8 wedstrijd, toen waren de toppers mijn coach! Voor beginnende wedstrijden." Hij wil graag zien dat zijn team deze rol nu gaat vervullen tijdens de wedstrijden van de Kitefoil Cup Holland, de enige foil-competitie die momenteel in Nederland gevaren wordt. Daarbij wordt er op twee niveaus streken, de *gold* en de *silver* vloot. De coach ziet het zo voor zich:

Ik zie heel graag bij Kitefoil Cup dat het academie groepje nu een tienergroepje jongens van de silverfleet krijgen. . . . En dat ze gaan helpen met de kite afstellen, wat tips gaan geven of wat dan ook. Of dat ze mee gaan doen met de wedstrijd, meevaren om mee te kijken.

Op die manier kan wedstrijdervaring en kennis volgens de coach weer doorgegeven worden aan de talenten van de toekomst. Dit is de manier waarop het bij windsurfen ging en zal bij het kitesurfen daarmee homogeen maken aan het windsurfen.

Om de sport groter te kunnen maken, zal volgens één van de respondenten de sport populairder en toegankelijk moeten worden:

Het is een nieuwe sport, een sport wat ja het wordt door heel veel mensen gedaan, maar het kitefoilen niet en hoe maken we het kitefoilen ook populair onder de jeugd. . . . Dat is wel het doel van het Watersportverbond om het breed neer te zetten en dan uit die, uit die basis door te groeien en dan uiteindelijk medailles.

Naast de uitdaging van het opbouwen van een brede basis binnen de piramide is de beperking dat kitesurfen, in tegenstelling tot skateboarden, niet op elke plek uitgeoefend mag worden. Waar kitesurfen tot twee jaar geleden

nog een vrijwel ongeorganiseerde sport was, heeft de inclusie aan de Olympische Spelen iets groots in werking gezet. In Nederland is kitesurfen zonder toestemming van de overheid verboden. De primaire taak van de NKV is om deze toestemming te regelen. Een voordeel van deelname aan de Olympische Spelen is dat het als sport politiek gezien interessant is geworden. Een van de respondenten zegt daarover: “Op het moment dat je meer op meerdere kanalen zichtbaar bent als sport in dit geval foilen, kom je op meerdere niveaus bij meerdere mensen politiek gezien binnen en krijg je meer goodwill om serieuzer te praten.” Voor de NKV een goede gelegenheid om het gesprek met bestuurlijke apparaten aan te gaan om meer versoepelingen te krijgen met betrekking tot de regelgeving van het kitesurfen. Een van de respondenten zegt daarover: “Waardoor je misschien hopelijk meer draagvlak creëert bij gemeentes en dergelijke om wat meer te praten over een versoepeling van je BPR zodat je op meerdere locaties dit kan toestaan.” Momenteel is zijn de trainingen voor de talenten van het kitefoilen nog gecentreerd in Brouwersdam, maar er zijn al gesprekken om dit uit te gaan bereiden naar meer plekken in het land. Dit zou dan in eerste instantie gaan om het opzetten van RTC’s op meerdere locaties in het land. Daarbij is het zoeken naar goede binnenwaterplekken waar ook de jeugd veilig zou kunnen leren foilen.

Dat deze ontwikkelingen op bestuurlijk gebied nu plaatsvinden is een rechtstreeks gevolg van deelname aan de Olympische Spelen. Dit duidt op dwingend isomorfisme, vanwege de druk van bovenaf. Het feit dat er gekeken wordt naar mogelijkheden voor RTC’s, de manier waarop deze ontwikkeling uitgevoerd wordt, is homogeen aan hoe vrijwel alle andere olympische sporten georganiseerd worden en duidt daarmee op normatief isomorfisme.

De focus ligt nu eerst op het professionaliseren van de toplaag: het Nationaal Trainings Team (NTT), academie en de kernploeg. Het is de inclusie aan de Olympische Spelen dat deze focus belangrijk maakt, precies zoals dezelfde focus bij het skateboarden en het snowboarden belangrijk is geworden na de inclusie. Deze focus op de toplaag is een beslissing vanuit het Watersportverbond door de ambitie om mee te doen op de Olympische Spelen. Het is een direct gevolg van de inclusie aan de Olympische Spelen, een besluit van het IOC. Daarmee wordt deze focus gekenmerkt als dwingend isomorfisme. De focus op de olympische discipline kan mogelijk voor een scheiding zorgen tussen de disciplines van het freestylen, wat op dit moment de grootste discipline is in Nederland, en het kitefoilen: “Kitesurfen is in Nederland ook echt een freestylesport, pur sang. . . . Dat geeft ook een splitsing in het geheel, ik weet niet of het alleen maar goed is dat het zo is.” Alle talenten die op dit moment in TeamNL zitten, komen ook allemaal uit de freestyle. Daarbij is het wel omschakelen naar een zekere discipline in trainingstijden, in hun leven, in wat wel en wat niet kan.

De freestylers topsport, hoeven geen dopingtest te doen. . . . Je ontkomt er niet aan dat er een bepaalde topsportmentaliteit aan toe wordt gevoegd. Op het moment dat je in de top zit, ja dan moet je gewoon alles gaan bijhouden wat je allemaal doet en wat je niet mag doen.

De impact daarvan op de talenten die nu in het team zitten kan groot zijn. “De ene wil wat meer vrijheid hebben dan dat ze nu krijgen en wil andere leuke dingen doen. Dus het moet er ook een beetje bij horen.” Dit is een direct gevolg van de professionalisering van de sport. Een van de respondenten benadrukt het belang van het varen op twee niveaus binnen het foilen met alle leeftijden tijdens een wedstrijddag: “Die lifestyle en die topsport, dat is nou juist heel gaaf om in de Kitefoil Cup samen te brengen.” Op deze manier kunnen toekomstige talenten al even proeven aan de professionalisering die ze te wachten staat als ze zich door-ontwikkelen tot topsporter binnen het foilen.

ONTWIKKELINGEN MET BETREKKING TOT DE PROFESSIONALISERING

Het neerzetten van de professionalisering wordt door deze respondenten gezien als een taak van het Watersportverbond. Daarbij is het belangrijk dat de bond in gesprek blijft met het NKV. Naast het reguleren van de regels, zorgt de NKV voor de wedstrijden in de verschillende disciplines waar de Nederlandse kampioenen uit voortkomen. Tot nog toe had dit geen internationale gevolgen. Maar sinds de inclusie aan de Olympische Spelen is het Watersportverbond nauw betrokken bij het opzetten van de kitefoil discipline.

Bepalend voor de richting waarin de professionalisering plaats gaat vinden, is de vorm waarin kitesurfen mee mag doen aan de Olympische Spelen. Ondanks dat kitesurfen uit verschillende disciplines bestaat en kitefoilen daarvan de kleinste, nieuwste en daarmee de minst bekendste discipline is, is deze vorm van kitesurfen gekozen door het IOC. Het voordeel van deze discipline in het format van een race is dat het geen jurysport is, wat kan zorgen voor discussie (Van Zetten & Zonneveld, 2018). Een van de talent zegt over het deelnemen als racesport:

Maar ik weet wel dat er ook binnen de kitecommunity wel veel te doen is over dat het racen nou het kiten vertegenwoordigd op de Olympische Spelen en niet een andere discipline. Maar aan de andere kant heb je ook die mensen, vooral die mensen die er heel erg tegen zijn, die kunnen ook niet inzien, die hebben ook niet een idee hoe het anders zou moeten. Want als je zou kijken naar het freestylen, of bigair of waven of wat dan ook, dat is gewoon onhaalbaar.

Binnen de zeilsport op de Olympische Spelen zijn alle onderdelen race onderdelen. Het voordeel hiervan is dat de discipline altijd door kan gaan, ook bij weinig wind. Voor andere disciplines heb je de beperkingen van condities zoals golven (wave) of harde wind (freestyle, big air) die noodzakelijk zijn om de discipline te kunnen varen. Deze beperkingen zijn locatie gebonden en ook niet via een technologische weg op te lossen. Thorpe en Wheaton (2011) beschrijven bijvoorbeeld hoe het surfen opgenomen is in het Olympische programma vanwege de erkenning van het IOC van de culturele waarde van surfen in de actiesport industrie. Een gevolg hiervan is wel dat verdere technologische ontwikkelingen, zoals betaalbare golfslagbassins, noodzakelijk zijn voor de olympische locaties waar surfen in de zee niet mogelijk is. Het surfen is door deze technologische oplossingen in staat geweest om te voldoen aan de eisen van het IOC. Dit in tegenstelling tot de voorgenoemde disciplines van kitesurfen, waar technologische ontwikkelingen niet mogelijk zijn. Volgens één van de respondenten kan de race klasse van het kitefoilen voldoen aan de juiste condities, en daarmee aan de eisen van het IOC, en is het een logisch gevolg van nog één medaille te verdelen hebben om de gemixte race foil klasse te kiezen.

Een gevolg van het kiezen voor het racen is dat de enige kitefoil competitie die Nederland rijk is, de Kitefoil Cup Holland, mogelijkheden krijgt om zich te professionaliseren. Eerdere jaren was het een kleinschalig evenement voor de eerste fanatieke foilers die Nederland rijk was om zich te meten aan elkaar. Een respondent zegt over die verschuiving: "Het racen dat kent men gewoon niet zo goed. Die Kitefoil Cup die was er wel dus wij kregen wel wat meer aandacht. Maar dat is ja pas later, toen echt het Watersportverbond zich er mee ging bemoeien eigenlijk." Ondertussen is deze competitie uitgebouwd naar vijf tourstops door het gehele land en wordt het gezien als de kweekvijver voor nieuw talent. Daarbij wordt gevaren volgens het format van de internationale competitie, georganiseerd door de Formula Kite, onderdeel van de IKA, de internationale federatie voor het kitesurfen. De institutionalisering van deze competitie begon na interesse vanuit het Watersportverbond. Deze interesse werd gevoed door de inclusie aan de Olympische Spelen en kan daarbij als dwingend isomorfisme gezien worden.

Een soortgelijke verschuiving binnen de competitie was ook te zien bij het snowboarden, waar na inclusie aan de Olympische Spelen de FIS de organisatie was die de competitie neerzet voor het olympische snowboarden. Ojala (2014) beschrijft hoe de competitie van een andere grote speler, Ticket to Ride, aangepast is naar het model van de FIS. Ojala (2014, p. 117):

Het overnemen van het model, dat succesvol is gebleken voor FIS, zou ook succes kunnen betekenen voor TTR. In dit geval heeft dit mimetisch mechanisme (DiMaggio & Powell, 1983) geleid tot de homogenisering van het wedstrijdsubveld op het gebied van snowboarden."

Voor elke sport geldt dat de landelijke competitie aangepast moet worden aan de standaards waarmee op de Olympische Spelen deelgenomen gaat worden, omdat er anders niet op wedstrijd niveau van de Olympische Spelen getraind kan worden. Het gevolg daarvan is dat de Kitefoil Cup zich homogeniseert aan de internationale standaards voor foilrace-competitie. Dit wordt gezien als het overnemen van een model, dat succesvol lijkt te zijn, volgens DiMaggio en Powell (1983) een gevolg van mimetisch isomorfisme.

Degene die de medeorganisator en oprichter van de Kitefoil Cup Holland is, en daarmee boordevol kennis zit over het foilen, is ondertussen ook bij het Watersportverbond in opleiding als trainer van de talenten. Daarbij wordt de tot nog toe informele Kitefoil Cup Holland gestructureerd tot een volwaardige foilcompetitie, waar talenten herkend kunnen worden en eventueel toegevoegd kunnen worden aan het Olympische team. Zijn kennis is gebundeld met de kennis van de hoofdtrainer, een oud windsurf kampioen. Zij zijn samen de drijfveer achter de eerder besproken piramidestructuur die ze willen gaan neerzetten in kitefoiland Nederland. De één in combinatie met het NKV waar hij aanstuurt, regelt, overlegt en verder inkadert. De ander met de inhoudelijke kennis zowel als ex-topsporter als vanuit het Watersportverbond. Daarnaast zijn ze verantwoordelijk voor de ontwikkeling van zowel de huidige als de toekomstige kitesurftalenten.

Naast de piramidestructuur in de ontwikkeling van een kitesurfer, is er ondersteuning nodig om talenten mogelijkheden te bieden om zich te ontwikkelen. Het gebrek aan begeleiding in het algemeen bij het kitesurfen heeft er bij een aantal talenten ervoor gezorgd dat ouders dit hebben opgezet. Ouders gingen de progressie binnen de freestyle discipline bijhouden van een groepje kite-vrienden. Hierdoor werd dit groepje gepusht om meer progressie te maken. Het kitesurfen is competitief gezien een heel erg individualistische sport, om beter te worden in het racen op de foil, is het volgens de talenten goed om je te meten aan anderen. Een van de talenten zegt daarover: “Het is veel leuker om met iemand anders te doen, dan kan je echt zien of je net iets harder gaat dan iemand anders, doe je net even iets anders en dan ga jij misschien wel weer harder.” Dat de drive door te trainen in een team motivatie verhogend werkt voor deze talenten beaamt ze. Daarnaast maakt de ‘vibe’ die er tijdens de trainingen hangt dat de groepsdynamiek goed is. Een van de talenten:

Er zit zo veel kracht in ons team . . . dan doe je eigenlijk wel echt de sport plus vind ik wat wij doen te kort, door te zeggen dat het een individualistische sport is omdat je het écht met het team doet en iedereen voegt zo zijn eigen steentje bij aan het team.

Een ander van de talenten beweert dat als ze dit team niet gehad hadden, dat ze misschien de helft van de progressie gemaakt hadden. Daar wordt door een ander talent mee ingestemd: “Zonder het team, ik was nooit alleen gaan kitefoilen en gedacht ik wil naar de Olympische Spelen maar dat team gewoon, en die jongens, en die coaches en die hele structuur van het Watersportverbond waar zo veel kennis zit.” Positieve kenmerken van de professionalisering binnen de topsport zijn het trainen in een team en de mogelijkheid tot ondersteuning krijgen waar nodig. De andere kant van de medaille die hoort bij de professionalisering is dat er op gegeven moment keuzes gemaakt moeten worden wie de beste is en wie er naar de Olympische Spelen mag. Het Watersportverbond doet dat aan de hand van vooropgestelde reglementen naar aanleiding van uitslagen tijdens EK's en WK's. De talenten maken hierbij de vergelijking met het windsurfen van de afgelopen jaren, waarbij er ook met een team getraind werd, een team van twee personen in de vorm van Dorian van Rijsselberghe en Kiran Badloe. Ze werden nummer 1 en nummer 2 van de wereld maar enkel één van deze twee mocht uiteindelijk deelnemen aan de Olympische Spelen. “Dat is ook met Dorian en Kiran, die gingen windsurfen, een van hun werd ook maar geselecteerd maar als nog, je hebt elkaar nog steeds wel nodig om er te komen”. Ondanks dat het een individuele sport is, zou het trainen binnen groepsverband, zoals binnen een vereniging, volgens de huidige talenten kunnen zorgen voor een snellere ontwikkeling van talenten. Een van de talenten ziet wel een toekomst in een nieuwe structuur waarbij scholen trainen in groepjes:

Het is gewoon echt wel super individueel en ik denk dat als je het een grotere sport wilt maken dat het wel heel er positief uitpakt als je dat gewoon wat groter en wat groepjes gaat maken overal en dat ja wat meer gaat combineren want dan leer je ook gewoon veel sneller.

Waar de talenten eerder ontwikkelingen door maakten ondersteund door hun ouders, hebben ze nu de beschikking over een betaalde coach. Het hebben van deze coach die ze als team samen gebracht heeft, daarover zeggen de talenten: “Ik denk dat wij echt wel van geluk mogen spreken met wat wij hebben vanuit het Watersportverbond. Dat is echt wel, ten eerste überhaupt de coach, dat brengt al zo veel mee voor je talentontwikkeling dat is ongekend.” Het trainen in teamverband met een coach wordt door alle talenten zonder

uitzondering als positief ervaren. “Dus dat is eigenlijk wel dat we van geluk mogen spreken dat wij [noemt naam coach] als coach hebben gehad.” Een ander talent merkt op dat ze zonder dat ze al iets bereikt hebben, zonder al bij de top te zitten, ze nu toch al een coach en een boot tot hun beschikking hebben. Daarnaast hebben de talenten nu de beschikking over financiële ondersteuning met materiaal, zoals foils en nu zelfs reserve kites. “Vind ik überhaupt al heel bijzonder dat we dat eigenlijk al krijgen.” Waar de ouders deze ondersteuning van de ontwikkeling nog vrijwillig op zich namen, is de ontwikkeling nu geprofessionaliseerd naar een betaalde coach en ondersteuning vanuit het Watersportverbond. Volgens Batuev & Robinson (2018) is de verschuiving van vrijwillig naar professioneel management in de sport een kenmerk van professionalisering van de sport.

Voor alle vier de lifestyle sporten geldt dat er bij de professionalisering niet gefocust wordt op de gehele sport, maar vooral op de disciplines die mee doen aan de Olympische Spelen (skateboarden, windsurfen en kitesurfen) of de discipline waarbij de kans op medailles het grootst is tijdens de Olympische Spelen (snowboarden) (zie Tabel 4). Dat betekent een vergroting van de professionaliteit binnen deze discipline en een investering van financiële middelen vanuit het NOC*NSF voor de bond. Het dwingende isomorfisme is te zien in de keuzes die deze sportbonden maken. Er wordt gekozen om in te zetten op disciplines waar prestaties te verwachten zijn. Een bond maakt deze keuze om zijn legitimiteit te vergroten, waardoor het toegang blijft houden tot de financiële middelen vanuit het NOC*NSF.

TABEL 4 PROFESSIONALISERING LIFESTYLE SPORTEN

	Snowboarden	Skateborden	Windsurfen	Kitesurfen
<i>Professionalisering</i>	Drie focusprogramma's (Waaronder snowboard freestyle en parasnowboard) en daarnaast individueel kansrijke atleten.	De focus ligt op de onderdelen Street en Park, deze worden ook bij de OS verreden. Een meerjarenopleidingsplan moet nu geschreven worden.	De focus ligt nog op de RS:X plank, maar ondertussen wordt ook al getraind op de nieuwe IQFoil. Er wordt getraind in teamverband.	Focus ligt nu op de discipline kitefoilen. Daarbij is een kernploeg. Na 2024 moet er ook een structuur zijn voor de talentontwikkeling.

Een groot accent ligt binnen het kitefoilen op dit moment in het begeleiden en opleiden van coaches. Momenteel ligt daarbij de focus nog op de kernploeg, maar dat zal spoedig uitgebreid worden met de laag eronder. De professionalisering breidt zich uit naar de jongste talenten. Het Watersportverbond wil de jeugdtalenten, 14 tot 17/18 jaar, sneller op een hoger niveau krijgen. Hierbij gaat het om fysiek en mentaal niveau. Daarbij is volgens één van de respondenten de ondersteuning vanuit het NOC*NSF cruciaal om dit te kunnen vervroegen. Bij oudere topsporters (boven de 18) werd er, wegens gebrek aan ondersteuning, te vaak tegen aan gelopen dat het mentale gedeelte niet goed zat. Volgens een van de respondenten:

En dan kom je [er] te laat achter, dan moet je dus bestaande structuren die in hun hoofd spelen, die moet je eruit halen en die moet je vervangen voor nieuwe dingen. Nou ik heb veel liever dat onze coaches kennis krijgen van wat er zich afspeelt tussen de oren van de sporter. En dat we de ouders meenemen in de ontwikkeling van dat kind. En dat de kinderen op veel jongere leeftijd de juiste dingen horen, van onze coaches en van hun ouders.

Dat beamen ook de talenten, die blij zijn met de ondersteuning vanuit de bond. Daarbij is er veel verschillende ondersteuning mogelijk, afhankelijk van de behoefte van het talent. Het kan gaan om fysieke ondersteuning, mentale ondersteuning, ondersteuning bij keuzes binnen je opleiding voor de toekomst. De huidige talenten komen sinds kort in aanmerking voor ondersteuning vanuit de bond. Een talent reageert op het proces van tot stand komen van ondersteuning:

En normaal gaat dat proces natuurlijk van dat je als klein kindje daar binnen komt in het zeilen, misschien in het optimistje, en dan door groeit. En wij komen nu binnen en . . . ik heb gewoon nu 7 dagen in de week begeleiding.

Het feit dat de talenten sinds kort in deze structuur van ondersteuning zijn opgenomen is kenmerkend voor de professionalisering van de sport. Voor het kitefoilen geldt nu dat de ondersteuning pas komt op het moment dat een kitetalent toegevoegd wordt aan het Nederlandse Talenten Team. Daarom zijn de talenten van mening dat er net zoals in de zeilwereld en menig andere sport, er begeleiding mogelijk zou moeten zijn vanaf het allereerste begin. “Ik denk alleen wel als je kijkt naar specifiek voor het ontwikkelen van je eigen talent, als je kijkt naar de zeilwereld, dan hebben we eigenlijk gewoon helemaal niets.” Hiermee wordt bedoeld dat er nog geen sprake is van een stabiele jeugdopleiding, waarbij scholen of clubs training geven aan de jeugd en waarbij talentvolle jeugd snel financiële of materiele steun krijgt. Een talent benadrukt het contrast nog eens:

Dat is zo’n enorm contrast tussen de kitewereld en de zeilwereld eigenlijk. Daar wordt je dus serieus vanaf je vijfde bijna, kom je in een structuur terecht met trainingen, met bepaalde waarden en daar groei je eigenlijk altijd in door, in welke klasse je ook vaart, je hebt altijd een bepaalde trainingsstructuur.

Hieruit blijkt de wens ook vanuit de talenten om te werken in een piramide structuur waarbij talenten vanaf jonge leeftijd ondersteund worden op verschillende gebieden en daardoor een hoge mate van professionalisering ervaren.

Het belang van goed opgeleide trainers komt bij alle sporten naar voren. Er wordt bij alle vier de sporten geïnvesteerd in een gedegen trainersopleiding (zie Tabel 3). Daarbij wordt gewerkt met verschillende niveaus van trainers, van een verenigingstrainer, naar selectietrainers tot aan hoofdtrainers. Kitesurfen kan hierbij meeliften op de trainersopleidingen die binnen het Watersportverbond al aanwezig zijn voor windsurfen en zeilen. Ten tijde van dit onderzoek is de assistent trainer bezig met een versnelde opleiding binnen het Watersportverbond om topcoach te worden. Dit gebeurt tijdens een opleiding van het NOC*NSF met meerdere coaches van verschillende sporten. Uit de deskresearch bleek dat bij alle sporten, hoe hoger het talent klimt op de ontwikkelladder, hoe meer de trainer verschuift naar de rol van coach.

Bij het kitefoilen is de hoofdcoach momenteel een ex-topsporter uit de windsurfsport. DiMaggio en Powell (1983, p. 152) spreken over het filteren van personeel als aanmoediging van normatief isomorfisme: “Binnen veel organisatorische gebieden vindt filtering plaats door het inhuren van personen uit bedrijven binnen dezelfde bedrijfstak; door het werven van personeel met een snelle opleiding uit een beperkt aantal opleidingsinstituten.” Kitesurfen kan daarmee isomorf verworden aan de discipline windsurfen.

Volgens DiMaggio en Powell (1983, p. 152) zijn twee aspecten van professionalisering belangrijke bronnen van isomorfisme:

Het ene is de rust van formeel onderwijs en van legitimatie in een cognitieve basis die door universitaire specialisten wordt geproduceerd; het tweede is de groei en de ontwikkeling van professionele netwerken die organisaties overspannen en waardoor nieuwe modellen zich snel verspreiden.

Onder het eerste aspect kan de opleiding van instructeurs, trainers en hoofdtrainers gezien worden, waardoor een cognitieve basis gelegd wordt onder de opleiding van de sport. Doordat alle sporten het opleiden van trainers als een belangrijk kenmerk van de sport zien, en dit volgens richtlijnen van de NOC*NSF doen, heeft dit kenmerken van normatief isomorfisme. Het tweede aspect kan gezien worden als de ontwikkeling van verenigingen, opleidingscentra en academie via waar de organisatorische normen en professioneel gedrag verspreid worden onder de leden. Door te schuiven met trainers, van de ene discipline naar de andere discipline, of door trainers gezamenlijk op te leiden, verhoogd dit het normatief isomorfisme.

Een ander belangrijk kenmerk van de professionalisering is de ontwikkeling van het materiaal. Het IOC bepaald met welke boarden er gevaren mag worden tijdens de Olympische Spelen. Ook het kitefoilen is afhankelijk van de beslissingen van het IOC welk materiaal geschikt wordt geacht om de Olympische Spelen mee te varen. Dit is dan ook het materiaal waarmee TeamNL gaat trainen. Bij deze discipline is door het IOC besloten om met het zogenaamde Formula Kite principe te werken, waarbij een aantal jaren voor de Olympische Spelen besloten wordt op welk board er varen gaat worden, afhankelijk van de ontwikkelingen op materiaal gebied. Een respondent zegt daarover: “Dus ik denk dat dat wel de luxe is, of het goede is, dat we met het kitefoilen hebben dat het materiaal blijft door ontwikkelen.” Dat is een verschil met het windsurfen, waarbij al jarenlang op dezelfde plank gevaren wordt. Deze RS:X plank is niet meer aantrekkelijk voor beginnende windsurfers. Maar omdat dit nog steeds de plank is waarmee gevaren wordt op de Olympische Spelen, wordt er nog steeds in geïnvesteerd. Een van de respondenten zeg daarover:

Nou ten eerste, en ik denk dat dat ook het verschil is, is dat de RS:X plank gewoon out of date is, het is ook geen leuke plank meer om op te varen. Het is echt, alle windsurfers die de keuze kunnen maken, om te gaan slalommen of Formula met meer hightech materiaal te gaan varen, zullen mensen die keus gaan maken, dan dat ze op het olympische board blijven varen.

Amateur windsurfers zullen dus eerder kiezen voor de nieuwere manier van varen, op een Formula board, dan dat ze bij het oude RS:X board blijven. Alleen de talenten die als ambitie hebben om een medaille te winnen op de Olympische Spelen, trainen nog op deze boards. Bij het windsurfen gaat er komende Olympische Spelen gewisseld worden van materiaal. Dat betekent dat de talenten van windsurfen op dit moment nog trainen op de RS:X plank voor de Olympische Spelen van 2021, maar ondertussen ook al de nieuwe IQfoil moeten gebruiken om zich voor te bereiden op de Olympische Spelen van 2024. Bij deze sporten duidt deze vorm van regulering van materiaal vanuit het IOC op dwingend isomorfisme.

GENDER

In lijn met de aanbevelingen van het Olympic Programme Commission omvatten de Olympische Spelen van Parijs 2024 exact 50% mannelijke en vrouwelijke deelnemer (IOC, 2020). In Tokyo wordt dit percentage nog net niet gehaald. Gendergelijkheid staat hoog in het vaandel bij het IOC, waarmee het direct zorgt voor een vorm van dwingend isomorfisme. Om bepaalde disciplines aantrekkelijker te maken en om tegemoet te komen aan de Agenda 2020 van het IOC met betrekking tot gendergelijkheid organiseren ook judo, triatlon en zwemmen voor het eerst nummers voor gemengde teams. In Tokyo zijn er 18 gemixte evenementen, in 11 verschillende sporten (Team Belgium, z.d). In Parijs zal dit aantal oplopen tot 22 gemixte evenementen. Daaronder vallen drie nieuwe gemixte evenementen in de sport zeilen, waaronder het kitefoilen in het gemixte estafette format. Deze drie nieuwe evenementen gaan ten koste van één dames en één heren onderdeel waarbij met twee personen op één boot (470) wordt gevaren en het mannenonderdeel Finn (IOC, 2020).

Voor het kitefoilen gaat het hier om een gemixt estafette format², waarbij een team samen voor een medaille strijdt. De respondenten van dit onderzoek zijn wisselend enthousiast. De een vindt ‘het relay spelletje wel leuker.’ De ander noemt het ‘een compromis omdat er maar één medaille te verdelen was’. Als gendergelijkheid, een drijfveer van het IOC, de drive achter deze beslissing is, dan heeft dit effect. Een van de respondenten zegt daarover:

Op deze manier dat het mixed is, ik denk dat het ook veel meer aandacht gaat krijgen bij de dames. In alle landen. . . . Nu moeten we hoog inzetten op de dames en ik denk dat we, ja was de toekomst kan geven is dat het misschien ook wel twee losse medailles kan worden. En dan staat het bij de dames al wel.

² Ten tijde van het onderzoek wordt bekend dat er niet in een gemixte estafette gevaren gaat worden, maar in een mannen en vrouwen race (World Sailing, 2021, 10 juni)

Jaap Zielhuis, hoofdcoach van het Watersportverbond, vraagt zich in de Trouw (Van Suchtelen, 2018) af:

Hoe ga je bijvoorbeeld met twee personen strijden om één medaille in het kitesurfen. Er passen geen twee surfers op de plank. Waarschijnlijk gaat het in een soort estafettevorm gebeuren. Dat de één eerst vaart, en de ander het daarna overneemt. Of het wordt een soort landenwedstrijd. In beide gevallen wordt het voor ons wel extra duur. Je moet dan twee personen opleiden voor één medaille.

Ook de talenten zijn nog niet te spreken over het estafette format. Een talent zegt: “Ik denk dat de meeste mensen liever een individuele medaille hebben en ik denk dat ik daar ook onder val.” Een ander hoopt dat het format aangepast gaat worden nadat ze zich bewezen hebben als interessante sport voor de Olympische Spelen:

Wij moeten ons gewoon bewijzen in deze Olympische Spelen en dan hopelijk dat er een extra medaille vrijkomt want eigenlijk slaat het natuurlijk nergens op dat het een relay is, want het is gewoon een solo sport. Maar ja daarvoor moeten we ons dus laten bewijzen dat kitesurfen gewoon heel vet is en dat er nog een medaille voor moet worden vrijgemaakt.

Een ander talent denkt dat door de grote verschillen tussen deelnemer in een mixed team estafette de race minder spectaculair wordt dan in een race met een grote vloot mannen tegen mannen en een grote vloot vrouwen tegen vrouwen. Als enige voordeel wordt door één van de talenten de ondersteuning voor de dames genoemd. Ook ziet dit talent de verandering in gendergelijkheid binnen andere disciplines binnen het kitesurfen. Hierbij gaat het voornamelijk om prijzengeld dat in sommige disciplines al gelijk getrokken wordt tussen de mannen en de vrouwen. Dit talent ziet de gendergelijkheid hierbij niet als reden om de estafette gemixt te gaan doen. Een van de respondenten van het kitefoilen benoemt dat ze naar aanleiding van de inclusie aan de Olympische Spelen genoodzaakt zijn om goed na te denken hoe ze de vrouwen mee nemen in de discipline.

Door het concept van een gemixte estafette vorm, wordt deze individuele sport tot een teamsport gemaakt. Een respondent: “Je moet echt een goede heer hebben én een goede dame.” Een andere respondent voorspelt veel aandacht voor de dames: “Ik denk dat je dus, een vrouw wordt eigenlijk de belangrijkste binnen het koppel. Dus stel dat het maar, of twee medailles waren, dan weet ik niet of we zo hoog hadden ingezet op de dames.” De talenten zijn kritisch over de estafette vorm waarin gestreden gaat worden, omdat er maar één medaille te vergeven was. Een talent: “Maar ja, je bent natuurlijk gewoon een sporter en je doet al 10 jaar een solo-sport en opeens gaat dat dan man en vrouw doen puur omdat er maar één medaille vrij is.” Het voordeel hiervan is dat, mochten het alsnog twee losse medailles worden, dan staat het kitefoilen al wel bij de dames. Omdat het IOC heeft bepaald dat de heren en de dames samen gaan racen, moet er ook op talent in beide sekse geïnvesteerd worden. Het feit dat het IOC (IOC, z.d) in haar missie heeft staan dat ze vrouwen binnen de sport willen promoten, binnen alle levels en structuren, zorgt voor een dwingend isomorfisme richting de federaties. Deze federaties, zoals het NOC*NSF, moeten hun focus daarmee ook op het vrouwelijk talent leggen. Door deze gedwongen keuze, is het een kenmerk van dwingend isomorfisme. Om te zorgen dat er zowel naar jongens als naar meisjes talent gezocht wordt, is het belangrijk dat het IOC één lijn trekt voor beide seksen, ook in jeugd evenementen. Wheaton en Thorpe (2018) beschrijven bijvoorbeeld het probleem bij het golfsurfen, waar het jeugdkampioenschap vier jongens en twee meisjes per land toeliet. Doordat dit niet gelijk getrokken was, was de consequentie van dit beleid dat het nationale team meer jongens dan meiden meenam naar evenementen en daarom ook meer wilde besteden aan de opleiding en de coaching van de jongens.

TeamNL kijkt daarbij onder andere naar hoe andere landen het kitefoilen oppakken. Een van de respondenten benoemt Engeland als voorbeeld:

Wat ik het meeste bijzondere vind is denk ik dat in Engeland daar zijn ze twee jaar geleden gestart met een groepje van acht dames, ehm en die hebben ze ook van het zeilen uitgeplukt en een paar van het kiten en daar hebben ze gewoon een even goede coach op gezet voor twee jaar lang en je ziet wel dat dat in een keer heel grote sprongen hebben gemaakt. Maar die hadden ook al twee

jongens in de top zitten. Dus die hebben heel veel focus gelegd op die damesgroep en die zie je nu dat ze heel goed varen.

Om als kitefoil land goed te kunnen scoren is het van belang om mee te gaan in de ontwikkelingen en om te investeren op de beide seksen. Hierdoor kan Nederland beter scoren tijdens EK's en WK's en uiteindelijk de Olympische Spelen, wat de zichtbaarheid van Nederland weer vergroot. Dat maakt dat het Watersportverbond de focus op de dames wil leggen.

Het inzetten op damestalent is een duidelijke innovatie, gericht op het vergroten van de legitimiteit van het kitefoilen en de status van Nederland als kitefoil land. Het kijken naar hoe andere landen het doen en dat imiteren is volgens Ojaja (2014) een manier van zelfidentificatie en erkenning van de gewenste resultaten. Volgens Ellmer en Rynne (2019) speelt inclusie aan de Olympische Spelen een cruciale rol voor de professionalisering van lifestyle sporten omdat deelname toegang tot financiële ondersteuning van de overheid evenals commerciële partnerschappen betekent.

Op het moment van de interviews lijken de Olympische Spelen als een gemixte relay gevaren te gaan worden, maar in mei 2021 kwam het bericht dat er waarschijnlijk toch individuele mannen en vrouwen races gaan komen, waardoor er een extra medaille bij komt voor de discipline kitefoilen (Formula Kite, 2021). Om voor beide medailles te kunnen gaan, is het voor het Watersportverbond van belang om de piramide over de hele breedte en in beide seksen goed te hebben staan. Hierbij wordt ook gekeken naar hoe dit in het verleden bij het windsurfen gedaan is. Een respondent herinnert zich:

Maar misschien moet het wel een gezamenlijk kite- en windfoil meisjestragect worden wat ergens gestart wordt, en dat maak je heel groot. Dat hebben we in het verleden gedaan en daar is Lilian [de Geus] uit voort gekomen. Ja daar waren toen der tijd iets van 30 meisjes die daar op af kwamen, en dat programma is gaan draaien en uiteindelijk zijn er 5 over gebleven en één daarvan is dus Lilian.

Hierbij wordt het kitefoilen gespiegeld aan het windsurfen, een soortgelijke organisatie die als legitiem en succesvol wordt beschouwd. Kijkend naar de functionaliteit van een dergelijk traject, is er gebleken dat er te weinig is geïnvesteerd in het opbouwen van een goede talentontwikkeling bij het windsurfen. "Niet alle institutioneel isomorfisme vloeit echter voort uit dwingende autoriteit. Onzekerheid is ook een enorme kracht die aanzet tot imitatie" (DiMaggio & Powell, 1983, p.151). Dat maakt de afweging om weer voor een dergelijk traject te gaan een mimetisch isomorfe keuze. DiMaggio en Powell (1983) zijn sceptisch over de functionaliteit van een dergelijke beslissing en beschrijven dat de modellen die daarbij ontstaan niet altijd efficiënter zijn, maar simpelweg het gevolg van mimetische processen, die weer het gevolg zijn van onzekerheden.

Het opzetten van een stabiele jeugdopleiding is nodig om te zorgen voor aanwas van nieuw talent. Met jeugd worden jongens en meiden bedoeld. Het vinden van talentvolle meisjes lijkt de grootste uitdaging. Een van de respondenten ziet wel vooruitgang wat betreft aantallen vrouwen op het water:

Nou weet je wat ik mooi vind om te zien, als je kijkt naar pak en bet 6 jaar geleden en nu dan is op de kustwater spots, is een toename van het aantal vrouwen, dames, 18+ is wel echt exponentieel gestegen. Als ik hier op Scheveningen, windkracht 7/8 sta, dan staan er gewoon acht vrouwen op. Dat zijn nog geen meisjes, maar ik heb wel acht vrouwen en inmiddels weer jongens van 10 tot 16 die ook het water op gaan. Maar ik zie nog bijna geen meisjes van 10 tot 16 aan de kite hangen. Pas daar boven, is nu best wel een grote groep aan het vertegenwoordigen.

Er moet dus zeker nog wat gebeuren om ook het jonge vrouwelijk talent aan het kitesurfen te krijgen ondanks de aanwas (zoals hierboven ook beschreven in het citaat), en daarna nog aan het racen. Volgens een andere respondent is daar veel geld voor nodig en komt dat beschikbaar als er een goed programma staat:

Op het moment dat je een goed programma hebt, en zeker met de status die we als bond nu hebben, ook richting een NOC, heb je ook kans dat een NOC zegt nou daar zien we wel brood en we geven er extra centjes aan uit. Die status hebben we inmiddels. En het behalen van de medailles [bij windsurfen] ook weer in de afgelopen week komt het alleen maar ten goede dat ze zeggen super cool plan.

Maar dit plan is nog niet in uitvoering, het talententeam bestaat op dit moment voor meer dan twee derde uit jongens. Zoals een van de respondenten vertelt:

Zijn we er al naar op zoek geweest? Niet echt. We hebben het er wel over, maar we doen nog niets. En daar, daar ben ik wel benieuwd naar. En dat gaan we binnenkort als het een beetje mee zit, in Medemblik, kunnen we wat gaan starten en eens kijken wat daar [aan meisjes] op af komt.

Het is duidelijk dat hier nog een grote slag te slaan is voor het Watersportverbond en het talentenprogramma. Voor zowel kitefoilen als skateboarden, geldt dat meisjes ondervertegenwoordigd zijn, maar dat er nu talent gezocht moet gaan worden om mee te doen aan de Olympische spelen. Bij het skateboarden hebben de vrouwen er vertrouwen in dat inclusie aan de Olympische Spelen een grote bijdrage levert aan de rol van vrouwen als topsporter binnen het skateboarden (Wheaton & Thorpe, 2018). Ook waren vrouwen kritisch over de discipline waarin er gestreden moest worden, Street League, een parcours dat voor en door mannen ontworpen was. Voor beide sporten geldt dat het dwingend isomorfisme vanuit het IOC zorgt voor de focus op de ontwikkeling van het damestalent, het mimetisch isomorfisme zorgt een verklaring van de keuzes die gemaakt worden om de damesontwikkeling vorm te geven.

ONTWIKKELINGEN WAT BETREFT DE ZICHTBAARHEID EN COMMERCIALISERING VAN DE SPORT

Naast het zichtbaar maken van het kitefoilen door in beide seksen te investeren, is een positief imago van het kitefoilen van belang om het kitefoilen commercieel aantrekkelijk te maken. Zoals één van de talenten komende uit het freestyle zegt: “het had niet zo’n heel gaaf imago”. Een ander talent zegt dat hij het imago al wel wat ziet veranderen nu steeds meer mensen de foil uitgeprobeerd hebben. Dit talent ziet wel degelijk een verschil met een paar jaar geleden toen het nog niet ‘heel cool’ was. Een derde talent linkt het imago aan de commercie:

Kijk, het racen verkoopt op dit moment gewoon geen kites, omdat het gewoon niet, het wordt door een groot deel van de 'normale' kiter nog niet als heel gaaf gezien, of nog niet als heel sexy gezien of nog niet als, ja het is ook nog niet mega commercieel.

Toch heeft het kitefoilen al een grote professionaliseringsslag gemaakt. Er is een kernploeg dat met een hoofdtrainer traint om te presteren op de Olympische Spelen. De talenten krijgen op dit moment financiële ondersteuning vanuit de bond, in de vorm van een zeilbeurs. Daarnaast is er een groot aanbod van andere ondersteuning mogelijk mocht dat nodig zijn. De talenten noemen de financiële ondersteuning ‘fijn’, “maar het materiaal is zo duur, je geeft dat geld uit en je komt eigenlijk nog zo veel duizend te kort. Dus het is wel, op zich een dure sport.” De zeilbeurs waar ze nu afhankelijk van zijn, wordt hoger naar mate je meer presteert. Ook snappen ze goed dat de geldkraan vanuit de bond nog niet volledig open is, aangezien er nog gepresteerd moet gaan worden op EK’s, WK’s en Olympische Spelen.

Ondanks deze financiële ondersteuning, is de sport en vooral het reizen naar trainingslocaties duur. Alleen de zeilbeurs is niet genoeg om rond te kunnen komen, daarom moet er ook tijd geïnvesteerd worden om extern geld bij elkaar te krijgen, tijd waarin niet getraind kan worden. Volgens één van de talenten: “En ik merk wel dat ik daar dit jaar wel een hoop tijd in heb gestopt die ik ook op het water of in andere dingen had kunnen steken dus in die zin is het eigenlijk niet genoeg.” Voor deze talenten is de opkomst van meer commercialisering binnen de sport een uitkomst en biedt het kans op het vinden van betere sponsors. Sinds het kitefoilen Olympisch is geworden, zijn er een ander soort bedrijven geïnteresseerd om iets te doen in deze sport. De huidige talenten

merken ook dat een bedrijf ze eerder wil sponsoren omdat ze in het Nederlandse team zitten. Een van de talenten spreekt daarbij over een door het Watersportverbond gecertificeerde stempel waarmee deuren open gaan. Naast deuren voor sponsoring wordt de zichtbaarheid van het talent bevestigd door gemakkelijker vrijstelling te krijgen van school voor bijvoorbeeld een trainingsstage.

TABEL 5 ZICHTBAARHEID EN ONDERSTEUNING BINNEN DE LIFESTYLESporten

	Snowboarden	Skateborden	Windsurfen	Kitesurfen
<i>Scoutingtechniek</i>	Deelname aan NK's, EK's en WK's maken het mogelijk om talent te scouten.	Via social media, voornamelijk instagram.	Een degelijke piramide structuur waarbij van vereniging naar RTC naar beloften naar academie naar kernploeg gescout en getraind wordt.	Via social media en via wedstrijden van de Kitefoil Cup Holland.
<i>Competitieverband</i>	Wekelijkse competitiewedstrijden, indoor. Nationale wedstrijden in de Alpen. Internationale wedstrijden zoals WK's georganiseerd door de Internationale Ski Federatie (FIS). Internationale freestyle snowboardwedstrijden om wedstrijdervaring op te doen georganiseerd door Ticket to Ride (TTR).	Elk jaar is er een NK waar door middel van benchmarks en scores mede bepaald wordt of talenten af en toe naar Den Haag of Den Bosch kunnen voor trainingen bij een van de bondcoaches. Met name het skatepark in Den Bosch staat erom bekend dat het de nadruk legt op het trainen van talenten	Wedstrijden binnen de vereniging naar regiowedstrijden. Daarna doorstromen naar nationale en internationale wedstrijden zoals NK, EK en (jeugd)WK.	De Kitefoil Cup Holland is op dit moment de enige officiële competitie binnen het kitefoilen. Internationaal is er een EK en een (jeugd)WK.
<i>Commercialisering</i>	Grote officiële partners zoals: Nederlandse Loterij en A.S.R. Partners: Snowworld, Daka, SkiAmade, Cruyff Foundation	Partners: World Skate, Incentro, Nederlandse Loterij, SkateOn.	Partners: Allianz, Musto, Sailcenter, Sailing innovation centre, Nederlandse Loterij, The Hague, Gemeente Medemblik.	Partners: Allianz, Musto, Sailcenter, Sailing innovation centre, Nederlandse Loterij, The Hague, Gemeente Medemblik.

De grote sponsor van het Watersportverbond, een traditioneel Duits concern, is nu ook de hoofdsponsor van het kitefoilen (zie Tabel 5). Deze grote sponsor heeft na veel wisselingen in de afgelopen jaren gezorgd voor continuïteit op dit gebied. De talenten zijn gematigd positief over deze hoofdsponsor. Ze begrijpen het belang van een hoofdsponsor vanuit het Watersportverbond, maar ervaren ook de nadelen bij het vinden van eigen sponsoren. Een van de talenten zegt daarover:

Dan moet je vooral denken aan de paar hoofdsponsors van het Watersportverbond, natuurlijk die brengen onwijs veel geld mee voor het Watersportverbond en ook voor ons programma, maar aan de andere kant, die bezetten ook echt wel de grootste delen van jouw board. . . . Daarin vind ik wel dat het mij een stukje moeilijker wordt gemaakt om die grote sponsoren binnen te harken.

En dat het echt nog wel nodig is om eigen sponsoren erbij te zoeken, dat is voor alle talenten duidelijk. Het gebied waarin de sponsors gezocht worden verschilt nogal van de andere disciplines in het kitesurfen. De ervaring is dat het bij kleinere bedrijven vaak ook om een gunfactor gaat. Of juist waarbij mensen met een hoge functie er

waarde aan hechten om te zeggen dat ze een olympische sporter steunen. De sponsoring is juist niet bij de kitemerken weg te halen, zoals bij de freestyle discipline wel het geval is. Volgens één van de talenten:

Met freestylen was het altijd puur binnen de markt, dus je gaat gewoon bij een shop langs, of het merk zelf of de Benelux dealer inderdaad, die dan bijvoorbeeld wat kites in bruikleen geeft of tegen procenten korting en dan is het allemaal goed te betalen. Maar nu is het allemaal echt wel heel anders.

Een ander talent zet daar het racen op de foils tegenover:

Die racemerken, die verkopen hun kites alleen maar aan racers, dus alleen maar aan het hoogste niveau dus ze hebben van al die kitters hebben ze zo'n kleine groep aan wie ze verkopen en die kunnen ze niet gaan sponsoren. . . . Dus je moet het van andere sponsors hebben en dat merk je wel weer dat dat waarschijnlijk wat makkelijker is, omdat er een olympisch verhaal aan vast zit.

Mede door de professionalisering van de structuur verwachten deze talenten sponsors binnen het bedrijfsleven te kunnen vinden. Toch willen ze ook niet alleen als olympische sporter gesponsord worden, maar liever met hun hele voorkomen als allround kitesurfer waarin ook de andere disciplines meegenomen worden. Hierdoor worden de mogelijkheden groter en de druk om te presteren binnen het foilen minder. De talenten van het kitefoilen verwachten dat na de eerste resultaten gehaald te hebben, er ook meer mogelijkheden komen op sponsorgebied. Daarnaast heeft de sport eerst nog meer bekendheid nodig, voordat bedrijven ook de meerwaarde zien om geld te investeren in deze topsporters. Social media kan daarbij een grote rol spelen, deze talenten zijn ervaren in het maken van content om zichtbaarheid mee te creëren. Zoals een van de respondenten benoemt:

Maar de echte positieve benoeming of sportieve successen die bij, die de gewone mensen ook gaan aanspreken, als er inderdaad medailles en titels wordt behaald, dat in het nieuws komt, ja dan verstevig je je sportaanzicht natuurlijk van de sport naar buiten toe.

Doordat de huidige talenten in korte tijd moeten opbouwen naar de Olympische Spelen, om daar over minder dan drie jaar te presteren, moeten er nu grote investeringen in materiaal gedaan moeten worden. In tegenstelling tot de freestyle discipline waar een grote tweedehandsmarkt is voor materiaal. Hierdoor ligt de drempel om te starten met kitesurfen veel lager. De hoop is dat deze duurzame cirkel straks ook ontstaat in het foilcircuit. Een van de talenten ziet deze duurzame cirkel wel ontstaan: "En gewoon al dat materiaal, ik denk als wij ons materiaal dan aan kids verkopen dan kunnen zij daar mee starten".

Deze fase van commercialisering, door Strittmatter et al. (2018, p. 1657) ook wel de mainstreamfase genoemd, is een gevolg van de economische groei, een verhoging van het aantal evenementen en de mainstream media interesse in de sport. Ook bij het snowboarden is deze fase bepalend geweest voor het succes en de bekendheid van de sport. Volgens Batuev en Robinson (2018) heeft het skateboarden ook te maken met deze commercialisering van de sport. Ondanks dat de waarden van het skateboarden aanvankelijk anti-commercieel waren, is de opkomst van internationale competitieve skateboarders grotendeels beïnvloed door sponsors, die door hen te sponsoren hun producenten op de markt wilden brengen. Zelfs de grote bestuursorganen zijn hierbij commercieel gedreven geweest, omdat zij vertegenwoordigers van boardproducenten, skateboardfaciliteiten, en schoenen- en kledingfabrikanten bevatten. Deze commercialisering is weer te zien in het kitefoilen en de bestuursorganen erachter (Watersportverbond, NOC*NSF). Deze commerciële gedachte achter een organisatie, om bij te dragen aan meer legitimiteit, is te duiden als mimetisch isomorfisme.

Naast commercialisering kan ook een landelijke competitie zorgen voor meer zichtbaarheid van de sport. Het Watersportverbond is erbij gebaat om een gedegen wedstrijdircuit op te zetten binnen het foilen in Nederland. Volgens één van de talenten zou hier ook een commerciële partij achter moeten zitten, "die zeg maar er belangen bij hebben dat hun uitstraling of wat dan ook goed naar buiten komt, dat je dan ook de sport veel beter naar

buiten kan brengen.” Hier is mimetisch isomorfisme te zien met bijvoorbeeld de commerciële Ticket to Ride competitie binnen het snowboarden, een internationale freestyle snowboardwedstrijd op verschillende niveaus om jonge snowboarders de mogelijkheid te geven veel wedstrijdervaring op te doen.

Kijkend naar de andere sporten, zijn wat betreft commercialisering veel overeenkomsten. Zo werkt elke bond met vaste partners die voor support zorgen. Daarnaast heeft het talent binnen elke sport ook nog zijn eigen sponsors om bijvoorbeeld trainingsreizen te kunnen bekostigen. Dat de belangen van deze verschillende sponsors soms kunnen botsen, bijvoorbeeld door de plaatsing op het board is een nadeel voor de sporter. Maar ook de keuzes van een sponsor van de bond komen soms niet overeen met de cultuur passend bij een discipline, maar een homogenisering tussen de sporten, en daarmee een gevolg van mimetisch isomorfisme. Volgens een van respondenten van het kitesurfen:

Het is prachtig dat de bond allerlei dingen regelt, maar een voorbeeldje: de kledingsponsor van het Nederlands Team is Musto [kledingmerk gespecialiseerd in zeilkleding]. Nou, leg dat maar eens bij wat surfers neer, leg dat maar eens bij wat kitefoilers neer. Die denken Musto, hè wat is dat? Dat is, dat is op een andere manier komen ze in aanraking met traditionele structuren.

Dit betekent dat de kitesurfdiscipline nu mee gaat in een sponsor waarmee de talenten zelf helemaal geen gevoel hebben. De Skateboard Federatie Nederland heeft het daarentegen heel anders aangepakt. Hun grootste partner is een bedrijf dat gespecialiseerd is in digitale impact maken. Zij sponsoren naast de SFN ook de vier grootste Nederlandse skateboard talenten. Hierdoor kunnen deze vier topsporters ondersteund worden tijdens hun ontwikkeling naar de Olympische Spelen en tegelijkertijd kan deze sponsor, door de aard van het bedrijf, ook zorgen voor meer zichtbaarheid. De Nederlandse Ski Vereniging heeft met een verzekeringsmaatschappij als partner een belangrijke bondgenoot om mensen in het buitenland deze sport te kunnen laten beoefenen. Zo zoekt elke sport ook weer naar een sponsor passend bij de cultuur van de sport en de wensen van de beoefenaars. Ook wordt de homogenisering extra duidelijk bij het kitesurfen, door een sponsor te hebben die nog niet passend is bij de cultuur van de sport.

CONCLUSIE

Dit onderzoek laat zien welke ontwikkelingen er in Nederland gaande zijn op het gebied van talentontwikkeling en talentidentificatie naar aanleiding van de inclusie van kitesurfen aan de Olympische Spelen en wat de perspectieven van betrokken actoren daarop zijn. Daarbij is gekeken naar de ontwikkelingen binnen het institutionaliseringsproces van kitesurfen en is deze analyse vergeleken met de institutionalisering bij andere lifestylesporten zoals snowboarden, windsurfen en skateboarden. Tussen deze sporten is gekeken naar de homogenisering (isomorfisme) op het gebied van institutionalisering, waarbij de talentontwikkeling, professionalisering en gender nader onderzocht zijn. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de verschillende vormen van isomorfisme, te weten normatief, mimetisch of dwingend isomorfisme (DiMaggio & Powell, 1983).

Met het betreden van de topsport op de Olympische Spelen komt een organisatie in een andere institutionele context terecht (Washington en Patterson, 2011). Een organisatie moet met het betreden voldoen aan de regels en restricties van het IOC. Het IOC oefent formele druk uit op nationale organisaties zoals het NOC*NSF, wat zorgt voor dwingend isomorfisme in de keuzes die gemaakt worden. Nadat er een richting gekozen wordt en kaders bepaald zijn door het IOC, kan het NOC*NSF zorgen voor een prestatienorm en een sportagenda waarin de subsidiestromen vermeld staan. Voor een organisatie als het Watersportverbond worden daarmee duidelijk gemaakt welke verwachtingen er zijn. Voor het kitesurfen worden deze kaders gezien als een voordeel, aangezien de kaders in andere disciplines veel wisselden en er uiteindelijk geen werkend format uit kwam. Dit in tegenstelling tot de sport snowboarden, waar de inclusie zorgde voor conflicten tussen de sporter en de verantwoordelijke federatie. De les die het IOC hieruit geleerd heeft, heeft geholpen bij de inclusie van skateboarden, waardoor er een overkoepelde federatie opgericht werd, waarbij belangen van zowel sporter als IOC in acht werden genomen. De sport windsurfen is net zoals kitesurfen met de minder populaire discipline race toegevoegd aan de Olympische Spelen, waardoor de weerstand vanuit de professionele sporters uit andere disciplines achterwege bleef. Doordat de focus van de IOC gelegd wordt op de discipline van het kitefoilen, is dit ook de focus van het Watersportverbond. Dit duidt op dwingend isomorfisme vanuit de beslissing van het IOC om alleen kitefoilen toe te laten als discipline binnen de Olympische Spelen. Dit is ook het geval bij zowel snowboarden, als windsurfen, als skateboarden, waar bij elke sportfederatie vooral gefocust wordt op de discipline waarmee medailles zijn te behalen op de Olympische Spelen.

De onzekerheid over het format waarin gevaren gaat worden (kitesurfen), of het gebrek aan zicht op het aantal jongeren dat de sport op dit moment beoefend (skateboarden en kitesurfen) kan zorgen voor onzekerheid bij de verantwoordelijke organisatie. Mimetisch isomorfisme is een gevolg van deze onzekerheid. Dit is een reden waarom deze organisaties zich proberen in te richten zoals ze bij soortgelijke organisaties zien en die zij als legitiem en succesvol beschouwen (DiMaggio & Powell, 1983). Binnen de zoektocht naar legitimiteit lijkt homogenisering de juiste manier om bestaansrecht te verzekeren voor de organisatie van deze sporten. Een gevolg daarvan is dat al deze sporten werken volgens de richtlijnen van het NOC*NSF met betrekking tot talentontwikkeling, organisatiestructuur en opleiden van trainers-coaches. Bij het innoveren van deze richtlijnen in de organisatie worden de normen van het NOC*NSF, hierbij te zien als een extern adviesbureau, opgedrongen aan de organisatie en wordt het dwingend isomorfisme ondersteund (Haveman, 1993). De bonden willen graag voldoen aan deze institutionele voorschriften, zodat hun legitimiteit niet ter discussie gesteld kan worden (Honingh, 2008). Bij de professionalisering die hierop volgt, in dit geval het opzetten van een gedegen trainingsstructuur, gaan organisaties zoals de NSKi, het NSK of het Watersportverbond zich conformeren aan de normatieve eisen en verwachtingen van hun institutionele omgeving en worden ze isomorf aan elkaar (Honingh, 2008). Zodra het Watersportverbond gevestigd is als verantwoordelijke organisatie van het kitesurfen, kan het Watersportverbond weer zorgen voor dwingend isomorfisme richting de onderliggende organisaties, door bijvoorbeeld van kitesurfscholen te gaan verwachten dat ze foil-trainingen gaan geven.

De rol van het Watersportverbond bij het kitesurfen in Nederland was altijd van beperkte betekenis, maar door de inclusie in de Olympische Spelen is het Watersportverbond de leidende organisatie geworden voor het opleiden van kitesurftalent. De rol van het NKV verschuift daarmee naar de breedtesport en is ondersteunend

aan het Watersportverbond. Het Watersportverbond heeft de ambitie om in de top mee te doen op de Olympische Spelen met het kitesurfen. Om dat voor elkaar te krijgen is het van belang om een degelijke structuur in de talentontwikkeling te hebben. In dit onderzoek komt naar voren dat betrokken actoren het eens zijn over de ontwikkeling van een piramide structuur volgens het LADT-model, waarbij er gezorgd wordt voor een brede basis waarin de jeugd kan leren kitefoilen en talent geïdentificeerd kan worden. Ook bij de andere sporten is dit het model dat gebruikt wordt bij het tot stand komen van de talentontwikkeling. Vervolgens volgt een talentontwikkeling structuur die gelijk is aan andere olympische sporten, waarbij talentvolle sporters door kunnen stromen met trainingen op plaatselijk niveau (bij de vereniging), naar regionaal (via RTC's), naar landelijk (NNT en academie), naar internationaal (kernploeg). Als basis van deze piramide gaan de kitesurfscholen/verenigingen een belangrijke rol spelen in de opleiding van jeugd. Toch zitten er ook nadelen aan deze structuur. Juist omdat kitesurfers zo afhankelijk zijn van de windvoorspellingen is het plannen van trainingen ingewikkeld en is het de vraag of kitesurfscholen zitten te wachten op het geven van trainingen.

Het opzetten van kitefoil-verenigingen wordt niet als een taak gezien van het Watersportverbond of de NKV, terwijl zij daar wel bij gebaat zijn. Om dit wel mogelijk te maken, hebben actoren van het Watersportverbond gesprekken met kitesurfscholen die het initiatief zouden willen nemen om te beginnen met trainingen. Daar kan dan ook gemeten worden of er vraag naar is en of het trainen effectief is. Het Watersportverbond kan zich concentreren op de laag erboven om daar gericht talent te identificeren voor gerichte trainingen. Want het effect van samen trainen is volgens zowel de actoren als de talenten heel erg groot. Ondanks dat het een individuele sport is, waarbij ook alleen getraind zou kunnen worden met meet apparatuur, worden de trainingen in teamverband als zeer positief ervaren. Niet alleen om direct te kunnen zien of je de snelste bent, en daar ook direct op kan bijstellen als dat niet zo is, maar ook omdat de hele sfeer om de trainingen heen voor iedereen heel belangrijk is. Hierbij is een verschuiving te zien van amateursporter, die met zijn vrienden traint, naar professionele kitesurfer, die traint in een team onder leiding van een coach. Deze professionalisering van de inrichting van het kitesurfen, geïmiteerd van andere succesvolle sporten, duidt op normatief isomorfisme.

Een gevolg van de focus op de olympische discipline is dat de professionalisering zich vooral toespitst op het kitefoilen en niet op andere disciplines binnen het kitesurfen. Toch komen de huidige olympische talenten vanuit de freestyle discipline en wordt deze overstap als een pré gezien vanwege de ervaring die ze daar hebben opgedaan. Zij kunnen nu gebruik maken van de kennis en ervaring die binnen het Watersportverbond al aanwezig is met betrekking tot deelname aan de Olympische Spelen. Dit is volgens Thorpe en Wheaton (2019, p. 469) bij inclusie van een nieuwe sport een reden voor het IOC om voor een bestaande federatie te kiezen omdat daarmee gebruik gemaakt kan worden van alle ervaring die er al is om mee te doen aan de Olympische Spelen. Zo komen de talenten nu in aanmerking voor een zogenaamde zeilbeurs en ondersteuning qua materiaal en krijgen ze als team training. Daarnaast is er een ex-windsurftopsporter aangesteld als coach van het huidige talententeam. Dit is een manier om te zorgen voor legitimiteit in de cognitieve basis, volgens DiMaggio en Powell (1983) een belangrijke bron van isomorfisme. Een coach vanuit een andere discipline op deze groep te zetten wordt door DiMaggio en Powell (1983) gezien als een kenmerk van normatief isomorfisme. Ook het opleiden van nieuwe coaches is in volle gang. Dit gebeurt volgens de richtlijnen van het NOC*NSF. Daarbij zitten meerdere coaches van verschillende zeildisciplines bij elkaar, waardoor een homogeniteit ontstaat die ook weer kenmerkend is voor normatief isomorfisme. Bij het kitefoilen staat de bovenkant van de piramide, mede door alle kennis en kunde die al in huis is, ruim drie jaar voor Parijs 2024 al redelijk. De professionele kaders van trainer-coach zijn bij het Watersportverbond al verankerd in de organisatie. Dit in tegenstelling tot het skateboarden, dat niet onder een bestaande federatie mee doet aan de Olympische Spelen.

De professionalisering strekt zich niet alleen uit op het gebied van ondersteuning, ook het materiaal en de structuur van competitie is onderhevig aan verandering. Zo zijn de richtlijnen van uit het IOC bepalend voor het materiaal waarmee getraind wordt. Dit is ook terug te zien in de andere sporten, waarbij windsurfen eruit springt door vast te houden aan een plank die voor beginnende windsurfers niet meer interessant is. Toch traint het Olympische team nog steeds hierop, totdat het varen op een nieuw ontwikkelde plank doorgevoerd wordt door

het IOC. De keuze vrijheid is hierin beperkt en dit is een duidelijk kenmerk van dwingend isomorfisme. Het Olympische team past zich aan, aan de keuzes vanuit het IOC. Ook binnen andere sporten is dit zichtbaar. Steen-Johnson (2008) beschrijft het proces binnen het snowboarden, waarbij er tactische manoeuvres gedaan moeten worden om veranderingen in de regels van het IOC aan te vechten.

Ook de nationale competitie wordt aangepast aan het format waarmee op de Olympische Spelen gevaren gaat worden, zodat er getraind kan worden naar die maatstaven. In Nederland is de Kitefoil Cup Holland begonnen als een kleinschalig evenement, maar wordt nu dankzij de professionalisering uitgebouwd tot een competitie met verschillende *stops* door het hele land. Door de competitie op twee niveaus in te delen, is het laagdrempelig om mee te doen en kan toekomstig talent gescout worden. Nu gebeurt deze talentherkenning voornamelijk via social media, waarna talent wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de Kitefoil Cup. Dezelfde manier van talentherkenning is ook te zien bij andere ongeorganiseerde sporten zoals skateboarden. De ambitie is dat hier voor het kitesurfen verandering in komt door de talenten via een piramide structuur door te laten stromen naar de hoogste competitie. Deze doorstroom via regionale wedstrijden, naar landelijk, naar internationaal is ook zichtbaar bij windsurfen en snowboarden. Daarmee is hier sprake van een homogenisering van de sport. Zoals bij het kitesurfen de competitie naar olympisch format gestructureerd wordt, zo wordt binnen het skateboarden getraind in skateparken die voldoen aan de olympische richtlijnen. Het aanpassen van regels en richtlijnen van trainingslocaties en competitie-indeling aan het format van het IOC, zodat er getraind kan worden op Olympische niveau is een kenmerk van dwingend isomorfisme vanuit het IOC.

Zowel Thorpe en Wheaton (2011) als Ellmer en Rynne (2019) beschrijven hoe de professionalisering van een lifestyle sport samen gaat met de commercialisering. Haveman (1993) benadrukt het belang van middelen voor een organisatie om de andere organisaties, die innoveren, bij te kunnen houden in de succesvolle veranderingen. Het zoeken van sponsors is daarbij één van de manieren van een organisatie om meer middelen te krijgen. Ook in het kitefoilen is deze commercialisering zichtbaar. Het kernteam lift mee met de hoofdsponsor van het Watersportverbond. Deze commercialisering zorgt voor meer mogelijkheden voor de ontwikkeling van de talenten, zo worden de kitefoilers voorzien van reserve materiaal en krijgen ze voldoende ondersteuning via de bond. Toch is het de vraag of de hoofdsponsor past bij de culture waarden van het kitesurfen. Zo kan een sponsor ook zorgen voor conflicten, zoals te zien was bij het snowboarden. Daar hebben de sporters zich moeten schikken naar de voorschriften en structuren opgedragen vanuit de FIS en het IOC (Strittmatter et al., 2019). Daarnaast is elke kitesurfer uit het kernteam op dit moment ook nog afhankelijk van eigen sponsors, maar zorgt de hoofdsponsor voor een beperking van de mogelijkheden die ze aan een mogelijke sponsor aan kunnen bieden. Bij de zoektocht naar een sponsor willen de huidige talenten niet alleen als olympische sporter gesponsord worden, omdat dit de druk om te presteren verhoogd. Toch zien ze wel dat het label olympische sporter er voor zorgt dat andere bedrijven of personen geïnteresseerd zijn in een *sponsorship*. De hoop is dat na de Olympische Spelen in Tokyo er ruimte komt voor meer publiciteit richting de Spelen van Parijs. De verwachting is dat na de eerste positieve resultaten deze interesse alleen nog maar zal vergroten. Uiteindelijk hebben de snowboarders de mogelijkheden van sponsoring in hun voordeel gebruikt. Dit is ook te verwachten voor sporten als skateboarden en kitesurfen. Al geeft Smits (2019) aan dat deze commercialisering de karakteristieken van een lifestylesport kan beïnvloeden en daarmee het mimetisch isomorfisme in de hand kan werken.

Waar er genoeg mannelijk talent te vinden is, is de zoektocht naar vrouwelijk talent nog niet volop gestart. Toch worden de vrouwen als belangrijkste element gezien in het team, mede door het gemixte format waarin gevaren wordt. Alle talenten zijn er unaniem over eens dat kitesurfen een individuele sport is en het gemixte relay format vervangen moet worden door een medaille voor zowel een dames als een heren race. Toch heeft deze beslissing vanuit het IOC ervoor gezorgd dat er binnen de foilwereld een zoektocht naar damestalent is gestart. Waar er steeds meer dames op het water te zien zijn, is jong meisjes talent nog moeilijk te vinden. Daarbij zien de respondenten hoe andere landen het aanpakken en wordt dit geïmiteerd. Het is de vraag of deze investering in de damestalenten ook was gebeurd als het IOC besloten had tot aparte medailles. Het grote voordeel daarbij is

dat als dit nu alsnog gebeurt, de talentontwikkeling bij de dames al staat³. Ook Ojala (2014) ziet dit verschil in benadering tussen mannen en vrouwen en vraagt zich af of het verschil in machtsverhoudingen tussen seksen binnen het snowboarden is verbroken door de inclusie aan de Olympische Spelen. Thorpe en Wheaton (2019) halen aan dat veel sportbonden zich bewust zijn van de noodzaak om diversiteit tussen mannen en vrouwen in hun sport te bevorderen, maar daarbij worden de moeilijkheden en complexiteiten om deze doelstellingen te bereiken vaak genegeerd of verdoezeld. Het IOC kan hierin het verschil maken, door de gendergelijkheid vanaf de Jeugd Olympische Spelen direct toe te passen. Het IOC speelt een bepalende rol die getuigt van dwingend isomorfisme met de beslissingen welke zouden moeten leiden tot gendergelijkheid.

Wat dit onderzoek bovenal heeft laten zien is aan welke isomorfe kenmerken een lifestylesport als kitesurfen onderhevig is, naar aanleiding van de inclusie van de Olympische Spelen. Kitefoilen neemt in Nederland daarmee een unieke positie in bij het Watersportverbond, dat de sport probeert te structureren zodat talentontwikkeling mogelijk wordt gemaakt.

³ Ten tijde van het onderzoek wordt bekend dat er niet in een gemixte estafette gevaren gaat worden, maar in een mannen en vrouwen race (World Sailing, 2021, 10 juni)

DISCUSSIE

Voor dit onderzoek is het institutionele model van DiMaggio en Powell (1983) gebruikt als theoretische kader. Hierbij is ingezoomd op de ontwikkeling van het kitesurfen in Nederland en daarbij is de homogenisering aangetoond met andere lifestylesporten die opgenomen zijn tot de Olympische Spelen. Voor dit onderzoek zijn onderzoeken naar de ontwikkelingen in andere lifestyle sporten wereldwijd gebruikt. Daarbij is er vanuit gegaan dat deze onderzoeken generaliseerbaar zijn naar de ontwikkeling van lifestyle sporten in Nederland. Door bij de analyse van de institutionalisering van de lifestylesporten alleen te focussen op processen in Nederland is het de vraag of deze generaliseerbaar zijn voor de rest van de wereld.

Voor het Watersportverbond is de uitkomst van dit onderzoek een bewijs dat de focus op de inrichting van de talentontwikkeling goed is. Gezien vanuit het institutionele model, uitgaande van de isomorfische processen, is het een logisch gevolg om de sport via een piramide model in te willen richten. Of het de meest efficiënte manier is, dat is nog de vraag en dit vraagt dan ook om extra onderzoek.

Dit onderzoek is gedaan in een tijd waarin ons land in lockdown ging. Hierdoor heeft de onderzoeker geen actoren kunnen opzoeken, maar is het volledige onderzoek online gedaan. Voorbereidende gesprekken gingen via de telefoon, de interviews zijn allemaal afgenomen in de avonduren via een online meeting. Hierdoor waren er soms wat problemen met het bereik en kunnen respondenten afgeleid worden van anderen dingen die in hun directe omgeving spelen. De non-verbale communicatie online kan minder duidelijk overkomen, deelnemers kunnen makkelijker afgeleid zijn door dingen die spelen in de omgeving thuis, ook observaties zoals lachen en knikken zijn minder duidelijk aanwezig (Salgado, 2018). Dit kan invloed hebben gehad op de betrouwbaarheid van het onderzoek. In een ideale situatie hadden onderzoeker en actoren bij elkaar in een ruimte gezeten in bijvoorbeeld het Topzeilcentrum, waarbij er ook meer mogelijkheden waren om in te spelen op lichaamstaal en houding. Hoe groot de invloed van deze pandemie op de uitkomsten van dit onderzoek is geweest, is niet bekend. Maar er kan niet met zekerheid uitgesloten worden dat deze situatie een rol gespeeld heeft in de uitkomsten.

Daarnaast ben ik zelf als onderzoeker een insider in de kitesurfwereld, wat kan zorgen voor een onderzoekersbias. Door gebruik te hebben gemaakt van een focusgroep interview waarbij de actoren met elkaar in gesprek gingen, is zo weinig mogelijk sturing geweest vanuit de interviewer. Voor een buitenstaander kan de specifieke kite-terminologie die gebruikt werd onbekend zijn. Als insider was ik bekend met deze terminologie, waardoor alles beter te begrijpen is. Daarnaast is bekend dat de samenwerking met een insider cruciaal is voor het verzamelen van interne gegevens, het leggen van contacten en het begrijpen van het subculturele fenomeen (zie Thorpe, 2011; Strittmatter et al., 2019).

De actoren die betrokken waren bij dit onderzoek zijn de mensen die op het moment van het onderzoek de meeste invloed hebben op de ontwikkeling van talent van het kitefoilen binnen Nederland. Daarbij zijn zij afhankelijk van de financiering vanuit het Watersportverbond en het NOC*NSF en andere factoren, zoals beslissingen vanuit het IOC. Sommige acties worden daarbij niet vanuit hun eigen verlangen genomen, maar worden opgedragen van bovenaf. Als deze besluiten van bovenaf veranderen, zal dat gevolgen hebben op de acties die de actoren nemen, ondanks dat het eigen verlangen misschien hetzelfde is gebleven. Dit kan effect hebben op de betrouwbaarheid van het onderzoek. Bij meer financiële middelen zal een actor waarschijnlijk andere keuzes maken, dan op dit moment.

Het gebruik van semigestructureerde interviewschema's heeft bijgedragen aan de betrouwbaarheid en de interne validiteit van het onderzoek. Deze interviewschema's zijn, om de constructvaliditeit te verhogen, opgesteld aan de hand van de operationalisering van de isomorfische kenmerken met behulp van de literatuur van DiMaggio en Powell (1983). Het semigestructureerde karakter heeft ervoor gezorgd dat er binnen elk interview de ruimte was om meer of minder tijd voor een thema te nemen. Om de validiteit van de interviewschema's te vergroten, is gebruik gemaakt van literatuur zoals bijvoorbeeld Basisboek Interviewen (Baarda, De Goede & Van der Meer-Middelburg, 2007; Baarda & Van der Hulst, 2017). In alle interviews zijn

daardoor dezelfde thema's besproken. De groep actoren was met vier mensen precies goed om een focusgroep interview te houden waarbij iedereen de kans zou krijgen om te reageren. Er is hier gekozen voor een focusgroep in plaats van individuele interview om machtsverhoudingen en verschillen in mening eerder aan het licht te laten komen. De groep van talenten is random opgesplitst in twee groepen van drie om de betrouwbaarheid te vergroten. Hierdoor konden achteraf de beide interviews met elkaar vergeleken worden. Daarbij zijn zes van de acht mogelijke talenten gehoord waardoor de meningen van het grootste deel (75%) van de groep gehoord zijn. Dit komt ten goede van de externe validiteit, want er mag met dit percentage verwacht worden dat dit te generaliseren is naar de volledige groep. De respondenten zijn in twee focusgroep interviews geïnterviewd waardoor er de mogelijkheid was om op elkaar te reageren. Hierdoor konden respondenten elkaar aanvullen of juist meningen weerleggen. De interviews zijn geanalyseerd door middel van deductieve codering waarbij de isomorfische kenmerken via een *key concept approach* (Hennink, Hutter & Bailey, 2020) werden gestructureerd. Hierdoor kwamen er voor elk interview resultaten uit passend bij de termen normatief, mimetisch en dwingend isomorfisme.

Door alle betrokken actoren te bevragen naar hun mening met betrekking tot talentidentificatie en talentontwikkeling en ook de talenten te bevragen naar hun bevindingen, is er een goed beeld ontstaan van zowel degene die beleid maken tot degene die onderhevig zijn aan het beleid. Samen met de deskresearch naar de andere sporten en de koppeling aan de literatuur kan er een gedegen conclusie getrokken worden. Hiermee is de interne validiteit van het onderzoek gewaarborgd.

AANBEVELINGEN

Dit onderzoek begon met de praktijkvraag "Op welke manier kan het hydrofoil kitesurfen in Nederland ingericht worden zodat talentidentificatie en talentontwikkeling geoptimaliseerd worden met het oog op de OS 2024?". Werken vanuit een piramide structuur lijkt volgens de actoren de beste manier om een degelijke talentidentificatie en talentontwikkeling op te kunnen zetten. Dit lijkt dan ook de gewenste richting voor het Watersportverbond om zich op te focussen. Het kan van nut zijn om het draagvlak onder kitesurfers om lid te worden van een kitevereniging te onderzoeken voordat er geïnvesteerd wordt in het opzetten van verenigingen. Nader onderzoek naar de mogelijkheden en locaties van RTC's is gewenst, zodat er een landelijke dekking naar de talentidentificatie plaats vindt.

De inclusie aan de Olympische Spelen wordt meestal geïnitieerd vanuit het IOC en/of Olympische commissies, maar sommige lifestyle sporten hebben actoren of organisaties die lobbyen voor inclusie aan de Olympische Spelen, waaronder kitesurfen en surfen. Daarbij is het onvermijdelijk dat de machtsverhoudingen tussen deze belangrijke actoren na inclusie aanzienlijk zullen verschillen. Onder invloed van de professionalisering en commercialisering kunnen de culturele kenmerken van de sport worden verwaarloosd. Voor een vervolgonderzoek is het interessant om te bekijken of het kitesurfen dit respect voor de cultuur van de sport ook daadwerkelijk mist door de inclusie onder de sport zeilen en de daaropvolgende isomorfe processen binnen de professionalisering en commercialisering. Daarbij moet wel in ogenschouw genomen worden dat bij het kitefoilen de gehele professionalisering nog opgebouwd moet worden, in tegenstelling tot het snowboarden waar er ook al een professionalisering gaande was buiten de Olympische inclusie om. Bij het snowboarden heeft dit gezorgd voor een splitsing tussen olympische sporters en antiautoritaire sporters. Eén van de respondenten voorspelt dat een mogelijk gevolg is dat het kitesurfen twee aparte werelden gaat worden waarbinnen het kitefoilen de Olympische klasse wordt en het freestylen de culturele waarden van het kitesurfen uitdraagt. Ook dit behoeft nader onderzoek.

Daarnaast is de rol van de vrouw binnen het kitefoilen interessant om verder te onderzoeken. Eén van de talenten droeg het onderscheid tussen de beloning bij wedstrijden in andere disciplines aan. Hierbij kan de vergelijking gemaakt worden met het snowboarden, waarbij vrouwen, dankzij reglementen, een sterke status hebben gekregen in gereguleerde wedstrijden, terwijl ze zelden te zien zijn in snowboardfilms of commercie.

Deze machtsverhoudingen in genderkwesties, ondersteund of verbroken door de institutionele organisaties zouden verder uitgediept kunnen worden binnen het kitesurfen.

LITERATUUR

- Abrutyn, S., & Turner, J. H. (2011). The old institutionalism meets the new institutionalism. *Sociological Perspectives*, 54(3), 283-306.
- Alvesson, M., & Spicer, A. (2019). Neo-institutional theory and organization studies: a mid-life crisis?. *Organization Studies*, 40(2), 199-218.
- Amis, J. (2005). Interviewing for case study research in Qualitative Methods in sports studies by Silk and others.
- Baarda, B., De Goede, M. P. M., & Van der Meer-Middelburg, A. G. E. (2007). Basisboek interviewen.
- Baarda, B. & Van der Hulst, M. (2017) *Basisboek interviewen*. Groningen: Noordhoff Uitgevers.
- Baarda, B., Bakker, E., Fischer, T., Julsing, M., Peters, V., van der Velden, T., & de Goede, M. (2013). *Basisboek kwalitatief onderzoek: Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*. Noordhoff Uitgevers.
- Backas, Z. P. (2016). Parametric Optimization of a Kiteboarding Hydrofoil Using Computational Fluid Dynamics. *International Hydrofoil Society Mandles Prize for Hydrofoil Excellence*.
- Bailey, R., Collins, D., Ford, P., MacNamara, Á., Toms, M., & Pearce, G. (2010). Participant development in sport: An academic review. *Sports Coach UK*, 4, 1-134.
- Balyi, I., Way, R., & Higgs, C. (2013). *Long-term athlete development*. Human Kinetics.
- Balyi, I., & Hamilton, A. (2004). Long-term athlete development: trainability in childhood and adolescence. *Olympic coach*, 16(1), 4-9.
- Batuev, M. (2015). "Free sports": organizational evolution from participatory activities to Olympic sports.
- Batuev, M., & Robinson, L. (2018). What influences organisational evolution of modern sport: the case of skateboarding. *Sport, Business and Management: An International Journal*.
- Batuev, M., & Robinson, L. (2017). How skateboarding made it to the Olympics: an institutional perspective. *International journal of sport management and marketing*, 17(4-6), 381-402.
- Bestuur SFN (2017). *Op weg naar een professionele SFN*. Meerjarenbeleidsplan 2017+. Geraadpleegd op 15 februari 2021, van <https://skateboardbond.nl/organisatie/missie-statement/>
- Bleijenbergh, I. L. (2013). *Kwalitatief onderzoek in organisaties*. Den Haag: Boom Lemma.
- Boards (2013, 12 april). How to get sponsored. Geraadpleegd op 17 juni 2021, van <https://boards.co.uk/how-to/how-to-get-sponsored.html>
- Boeije, H. (2005). Analyseren in kwalitatief onderzoek. *Denken en doen*.
- Boon, S. D., & Lomore, C. D. (2001). Admirer-celebrity relationships among young adults: Explaining perceptions of celebrity influence on identity. *Human communication research*, 27(3), 432-465.
- Bos, R (2020, 19 september), NKV Nieuwsbrief 2020-9. Nederlandse Kitesurf Vereniging <https://kitesurfvereniging.nl/>
- CWO (2020). *CWO Jaarboek 2020*. Geraadpleegd op 20 mei 2021, van <https://cwo.nl/nieuws/cwo-jaarboek-2020>

- De Ruijter, M. (2021, 29 april). Opleiding Trainer-coach Skateboarden niveau 3 vastgesteld: 'De eigenheid en creativiteit blijft bewaard.' Geraadpleegd op 6 juni 2021, van <https://nocnsf.nl/nieuws/2021/04/opleiding-trainer-coach-skateboarden-niveau-3-vastgesteld-de-eigenheid-en-creativiteit-blijft-bewaard>
- DiMaggio, P. J., & Powell, W. W. (1983). The iron cage revisited: Institutional isomorphism and collective rationality in organizational fields. *American sociological review*, 147-160.
- Donnelly, M. K. (2008). Alternative and mainstream: Revisiting the sociological analysis of skateboarding. *Tribal play: Subcultural journeys through sport*, 4, 197-214.
- Ellmer, E. M., & Rynne, S. B. (2019). Professionalisation of action sports in Australia. *Sport in Society*, 22(10), 1742-1757.
- FormulaKite (2020, 23 maart). *Kiteboarding: Pathway from entry level to pinnacle events*. Geraadpleegd op 24 mei 2020, van <https://www.formulakite.org/news/item/444-formula-youth-invitation-to-tender>.
- FormulaKite (2021, 14 mei). World Sailing selects individual men's and women's kiteboarding events as preferred alternative for Paris 2024. Geraadpleegd op 27 mei 2021, van <https://www.formulakite.org/component/k2/item/477-world-sailing-selects-individual-men-s-and-women-s-kiteboarding-events-as-preferred-alternative-for-paris-2024>
- Formula Windsurfing (z.d.). *Identification on Sails for Windsurfing Classes*. Geraadpleegd op 16 juni 2021, van http://www.formulawindsurfing.org/class/Sail-ID_windsurfing_classes_2017-2020_FORMULA.pdf
- Friedland, R., & Alford, R. R. (1991). Bringing society back in: Symbols, practices, and institutional Contradictions. In W. W. Powell & P. J. DiMaggio (Eds.), *The new institutionalism in organizational analysis* (pp. 232–263). Chicago: University of Chicago.
- Granello, D. H., & Wheaton, J. E. (2004). Online data collection: Strategies for research. *Journal of Counseling & Development*, 82(4), 387-393.
- Greenwood, R., & Hinings, C. R. (1996). Understanding radical organizational change: Bringing together the old and the new institutionalism. *Academy of management review*, 21(4), 1022-1054.
- Greenwood, R., Oliver, C., Lawrence, T. B., & Meyer, R. E. (Eds.). (2017). *The Sage handbook of organizational institutionalism*. Sage.
- Harrington, R. D., Myerscough, R. K., White, F. E., & Wood, G. M. (2004). *U.S. Patent No. 6,691,954*. Washington, DC: U.S. Patent and Trademark Office.
- Haveman, H. A. (1993). Follow the leader: Mimetic isomorphism and entry into new markets. *Administrative science quarterly*, 593-627.
- Hawk, T. (2020, 28 februari). *Skateboarding*. *Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/sports/skateboarding>
- Hennink, M., Hutter, I., & Bailey, A. (2020). *Qualitative research methods*. SAGE Publications Limited.
- Honingh, M. E. (2008). Beroepsonderwijs tussen publiek en privaat: Een studie naar opvattingen en gedrag van docenten en middenmanagers in bekostigde en niet-bekostigde onderwijsinstellingen in het middelbaar beroepsonderwijs. Universiteit van Amsterdam [Host].

- Hueber, F., Caponnetto, G., & Poloni, C. (2017). A Passively Morphing Trailing Edge Concept for Sailing Hydrofoil.
- International Ski Federation (2020). *Specifications for CC, JP, NC, FS, SB, FK Competition Equipment*. Geraadpleegd op 28 mei 2021, van <https://www.fis-ski.com/en/inside-fis/document-library/snowboard-documents>
- IKO (2019, 3 augustus). *The Complete Beginner's Guide To Know Everything About Kitesurfing*. Geraadpleegd op 18 juni 2021, van <https://www.ikointl.com/blog/complete-beginners-guide-know-everything-about-kitesurfing>
- IOC (2020, 7 december). Gender equality and youth at the heart of the Paris 2024 Olympic Sports Programme. Geraadpleegd op 29 mei 2021, van <https://olympics.com/ioc/news/gender-equality-and-youth-at-the-heart-of-the-paris-2024-olympic-sports-programme>
- IOC (z.d). *The mission of the IOC is to promote Olympism throughout the world and to lead the Olympic Movement*. Geraadpleegd op 4 januari 2021, van <https://olympics.com/ioc/mission>
- Kitegeneration (2012, 5 mei). *Kitesurfing at Olympic Games 2016*. Geraadpleegd op 29 september 2020, van <https://www.kitegeneration.com/kitesurfing-olympic-games-2016>
- Kitesurfing Handbook (z.d). *History of kitesurfing*. Geraadpleegd op 1 oktober 2020, van <http://kitesurfing-handbook.peterskiteboarding.com/history-of-kitesurfing>
- Lawrence, T. B., Leca, B., & Zilber, T. B. (2013). Institutional work: Current research, new directions and overlooked issues. *Organization studies*, 34(8), 1023-1033.
- Lucassen, J., & Wisse, E. (2011). Sporten op de grens. Studies over leefstijlsporten.
- Mackinnon, I (z.d). *Is kiteboarding moving closer to Tokyo 2020?* Geraadpleegd op 29 september 2020, van <https://www.kiteworldmag.com/news/kiteboarding-moving-closer-tokyo-2020/>
- March, J. G. (1981). Footnotes to organizational change. *Administrative science quarterly*, 563-577.
- Maynard, I. (2006). The sport psychology of Olympic sailing and windsurfing. *The sport psychologist's handbook: A guide for sport-specific performance enhancement*, 457-477.
- Merriam, S. B. (2002). Introduction to qualitative research. *Qualitative research in practice: Examples for discussion and analysis*, 1(1), 1-17.
- Mizruchi, M. S., & Fein, L. C. (1999). The social construction of organizational knowledge: A study of the uses of coercive, mimetic, and normative isomorphism. *Administrative science quarterly*, 44(4), 653-683.
- Nederlandse Kitesurf Vereniging (NKV) (2021). *Uitslagen Nederlandse Kampioenschappen*. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <https://kitesurfvereniging.nl/uitslagen/>
- Nederlandse Ski Vereniging (z.d.). *Meerjarenbeleidsplan Topsport. Topsport 2018, op weg naar 2022*. Geraadpleegd op 23 februari 2021, van <https://www.wintersport.nl/vereniging/downloads>
- Meyer, J.W. and Rowan, B. (1977). Institutionalized Organizations: Formal Structure as Myth and Ceremony. *American Journal of Sociology*, 83 (2), pp. 340-363.
- NOC*NSF (z.d). *Succesvolste Nederlanders op de Olympische Spelen*. Geraadpleegd op 4 januari 2021, van <https://nocnsf.nl/succesvolste-nederlanders-op-de-olympische-spelen>

- NOC*NSF (2017). *Kwalificatiestructuur Sport 2017*. Geraadpleegd op 30 maart 2021, van <https://nocnsf.nl/wat-doet-nocnsf/sport-en-maatschappij/clubkaderontwikkeling-downloads>
- Phillips, E., Davids, K., Renshaw, I., & Portus, M. (2010). Expert performance in sport and the dynamics of talent development. *Sports medicine*, 40(4), 271-283.
- Ojala, A. L. (2014). Institutionalisation in professional freestyle snowboarding–Finnish professional riders' perceptions. *European journal for Sport and Society*, 11(2), 103-126.
- OnsWestfriesland (2020, 4 april). *Parkeerterrein uiterdijk Schellinkhout preventief gesloten*. Geraadpleegd op 1 april 2021 van https://onswestfriesland.nl/2020/nieuws_drechterland/parkeerterrein-uiterdijk-schellinkhout-preventief-gesloten/
- Salgado, F. P. (2008). Online onderwijs en duurzaamheid: 'een groene inktvlek'. Open Universiteit Nederland.
- Scott, W. R. (2010). Reflections: The past and future of research on institutions and institutional change. *Journal of change management*, 10(1), 5-21.
- SFN (2017). *SFN - COMPETITION GUIDE AND RULE BOOK - 2017 edition*. Geraadpleegd op 6 juni 2021, van <https://skateboardbond.nl/organisatie/reglementen/>
- Silk, M. L., & Amis, J. (2000). Institutional pressures and the production of televised sport. *Journal of Sport Management*, 14(4), 267-292.
- Smits, F. C. (2009). *Wat hangt er in de lucht?!* (Master's thesis).
- Smits, F. (2019). Young Dutch commercially sponsored kite surfers: free as a bird? *Sport in Society*.
- Special Olympics Canada (z.d.). *Long Term Athlete Development*. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <https://www.specialolympics.ca/programs-gamesprograms/long-term-athlete-development>
- Spekenbrink, R. (2020, 1 maart). Olympisch kampioen Van Rijsselberghe ontbreekt in Tokio: geen windsurfer die protesteert. *Algemeen Dagblad*. Geraadpleegd op 20 mei 2021, van <https://www.ad.nl/olympische-spelen/olympisch-kampioen-van-rijsselberghe-ontbreekt-in-tokio-geen-windsurfer-die-protesteert~a602c86a/>
- Steen-Johnsen, K. (2008). Networks and the organization of identity: The case of Norwegian snowboarding. *European Sport Management Quarterly*, 8(4), 337-358.
- Stenling, C., & Fahlén, J. (2009). The order of logics in Swedish sport–feeding the hungry beast of result orientation and commercialization. *European journal for sport and society*, 6(2), 121-134.
- Strittmatter, A. M., Kilvinger, B., Bodemar, A., Skille, E. Å., & Kurscheidt, M. (2018). Dual governance structures in action sports: Institutionalization processes of professional snowboarding revisited. *Sport in Society*.
- Suilen, M (2018, 16 mei). Kitesurfen wordt eindelijk olympisch, maar niet met het onderdeel waarop Nederlanders excelleren. *Volkskrant*. Geraadpleegd op 29 september 2020, van <https://www.volkskrant.nl/cs-b797b49c>
- Syré, S., Kristen, K. H., & Humenberger, M. (2020). Paris 2024–Kitesurfen wird olympisch! *Sports Orthopaedics and Traumatology*.

- Team Belgium (z.d.). *Tokio 2020: Met gemengde sporten naar meer gendergelijkheid*. Geraadpleegd op 29 mei 2021, van <https://teambelgium.be/nl/artikel/tokio-2020-met-gemengde-sporten-naar-meer-gendergelijkheid>
- Thorpe, H. (2011). *Snowboarding bodies in theory and practice*. Springer. New York: Palgrave Macmillan.
- Thorpe, H., & Wheaton, B. (2011). 'Generation X Games', action sports and the Olympic movement: Understanding the cultural politics of incorporation. *Sociology*, 45(5), 830-847.
- Thorpe, H., & Wheaton, B. (2019). The Olympic Games, Agenda 2020 and action sports: the promise, politics and performance of organisational change. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 11(3), 465-483.
- Tingling, P., & Parent, M. (2002). Mimetic isomorphism and technologyevaluation: Does imitation transcendjudgment?. *Journal of the Association for Information Systems*, 3(1), 5.
- Universiteit Utrecht. (2018) . *O&O - Kennisclip 3: Institutionele Theorie* [videobestand]. Geraadpleegd op 10 januari 2021, van <https://www.youtube.com/watch?v=5iYdsqxpz4>
- Van Suchtelen, E. (2018, 18 mei). Gemengde teams hebben de olympische toekomst. *Trouw*. Geraadpleegd op 29 mei, van <https://www.trouw.nl/nieuws/gemengde-teams-hebben-de-olympische-toekomst~b2c706d3/>
- Van Zetten, H. & Zonneveld, Y. (2018, 18 februari). Stelling: weg met de jurysporten op de Olympische Spelen! Algemeen Dagblad. Geraadpleegd op 6 juni, 2021, van <https://www.ad.nl/olympische-spelen/stelling-weg-met-de-jurysporten-op-de-olympische-spelen-br-br-br~a21df562/>
- Washington, M., & Patterson, K. D. (2011). Hostile takeover or joint venture: Connections between institutional theory and sport management research. *Sport management review*, 14(1), 1-12.
- Watersportverbond (z.d.). *Topsport kitesurfen*. Geraadpleegd op 6 oktober 2020, van <https://www.watersportverbond.nl/onze-sporten/kitesurfen/topsport>
- Watersportverbond (2020a). Kitefoil TeamNL. Olympic Campaign Strategic Plan 2020-2024.
- Watersportverbond (2020b). *Nieuwe instructeursopleiding niveau 2 én 3!* Geraadpleegd op 15 juni 2021, van <https://www.watersportverbond.nl/nieuws/nieuwe-instructeursopleiding-niveau-2-en-3>
- Watersportverbond (2010). Meerjaren opleidings plan.
- Watersportverbond (2021). Ontwikkelingsfases van de topsporter. [Databestand]. Utrecht
- Wheaton, B. (2000). "Just do it": Consumption, commitment, and identity in the windsurfing subculture. *Sociology of sport journal*, 17(3), 254-274.
- Wheaton, B. (2003). "Windsurfing: A Subculture of Commitment." In *To the Extreme: Alternative Sports, inside and out*, edited by R. Rinehart and S. Sydor, 75–101. Albany, NY: New York Press.
- Wheaton, B. (2004). Introduction: Mapping the lifestyle sport-scape. In *Lifestyle sport: Consumption, identity and difference* (pp. 1-28). Routledge.
- Wheaton, B., & Thorpe, H. (2018). Action sports, the Olympic Games, and the opportunities and challenges for gender equity: The cases of surfing and skateboarding. *Journal of sport and social issues*, 42(5), 315-342.

- Wheaton, B., & Thorpe, H. (2019). Action sport media consumption trends across generations: Exploring the Olympic audience and the impact of action sports inclusion. *Communication & Sport*, 7(4), 415-445.
- Wisse, E., Lucassen, J., Smits, F., Reijgersberg, N., Salome, L., & Luijt, R. (2011). Leefstijlsporten: Van tegencultuur tot webbased sportnetwerk.
- World Skate (z.d). *Olympic Skateparks*. Geraadplaagd op 6 juni 2021, van <http://www.worldskate.org/olympic-qualifying-system/tokyo-2020.html>
- World Sailing (2021, 10 juni). *Men's and Women's Kiteboarding confirmed for Paris 2024*. Geraadpleegd op 13 juni 2021, van <https://www.sailing.org/news/91028.php#.YMX4O77is2x>
- World Sailing (2017, 13 februari). *World Sailing unites Kiteboarding governing bodies*. Geraadpleegd op 14 juni 2021, van https://www.sailing.org/news/41621.php#.YMeY8_Lis2w
- World Sailing (2012, 5 mei). *SAF Selects Kiteboarding For Rio 2016*. Geraadpleegd op 14 juni 2021, van https://www.sailing.org/news/6512.php#.YMeY-_Lis2w
- Zucker, L.G. (1983). Organizations as institutions. Research in the Sociology of Organizations : A Research Annual / Editor: S.B.Bacharach .

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 OPERATIONALISEREN FOCUSGROEPINTERVIEW ACTOREN

Topic	Hoofdvraag	Bullitpoints
Inleidende vraag	In 2018 werd bekend gemaakt dat Kitesurfen in 2024 deel uit zou maken van de Olympische Spelen. Kun je nog herinneren wat dit nieuws voor jou betekende? Wat is er vanaf toen voor jou vanuit jouw organisatie in gang gezet? Welke voordelen voor de sport kun je benoemen die de deelname aan de olympische spelen met zich mee brengt? En welke nadelen?	- Imago & focus van de sport (identiteit van de sport) -> wat voorzien zij dat het voor hen gaat betekenen? - Kernwaarden van de sport - Reguleren van kitesurfen - Doping controles - regelgeving
Ontwikkeling van het kitesurfen in Nederland	Wat betekent de berichtgeving over de OS voor mogelijke doelstellingen in de ontwikkeling van het kitesurfen in zijn geheel in Nederland?	- Promotie - Veiligheid op kitespots
Inrichting Sportlandschap	Kitesurfen is een ongeorganiseerde sport met geen vaste structuur. Deelname aan de Olympische Spelen dwingt de sport om meer georganiseerd te worden. Hoe zie je deze organisatie voor je?	- Competitieverband? Cubverband? - Het organiseren van, inschrijven voor, deelnemen aan en uitvoeren van wedstrijden. - Regelgeving binnen de wedstrijden - Gemixte teams - Keuze in sponsors?
Inrichting Talentontwikkeling	Op welke manier zie jij de talentontwikkeling van het hydrofoil kitesurfen in Nederland voor je, verder kijkend dan 2024?	- Talentontdekking (Freestylers opleiden tot racers) - Opleiders, coaches, diplomering trainers - Gender(on)gelijkheid - Topsportprogramma – topsportinfrastructuur - Structurele opleiding voor atleten - Ervaring windsurfen als topsport - Expertise (onderzoek) - Plaatsing OS - Samenwerking NOC*NSF
Belangen, samenwerking en organisatie	Hoe is de samenwerking tussen de NKV en het Watersportverbond?	- Regelgeving m.b.t. legaliseren kitesurfen - Structuren - Uitdagingen en kansen daarin - Kernwaarden beide partijen - Verschillen en overeenkomsten NKV en het Watersportverbond - Keuze in sponsors?
Visie	Wat is de visie ten aanzien van de weg naar OS met betrekking tot kitesurfen in Nederland? Is de visie van het NKV veranderd naar aanleiding van deelname aan de OS?	- Waarin verschillen deze en waar zijn de overeenkomsten? - Zijn ze veranderd met de toevoeging van kitesurfen aan de OS? - Wie behartigt welke belangen? En wat zijn die belangen precies?
Afsluiting	Als afsluiting de vraag: Hoe ziet jouw ideale plaatje wat betreft kitesurfen op de OS in 2028 (dus nog 4 jaar verder) eruit?	- Mogelijkheid andere disciplines -> ander ideaal plaatje?

BIJLAGE 2 OPERATIONALISEREN FOCUSGROEPINTERVIEW TALENTEN

Topic	Hoofdvraag	Bullitpoints
Inleidende vraag	In 2018 werd bekend gemaakt dat Kitesurfen in 2024 deel uit zou maken van de Olympische Spelen. Heb jij voor of na dit nieuws de overstap gemaakt naar het kitefoilen? Kun je nog herinneren wat je dacht toen je dit nieuws hoorde?	- Keuze voor freestyle of foilen - Ontdekt worden
Talentontwikkeling - proces	Hoe verliep het proces van amateur binnen het freestyle naar topsporter binnen het kitefoilen? Waarom heb je op gegeven moment de beslissing gemaakt om de focus meer op het kitefoilen te gaan leggen in plaats van op het freestylen?	- Motivatie - Trainen in een team - Imago van de sport -
Talentontwikkeling - inhoud	Wat vind jij van de manier waarop de talentontwikkeling in Nederland op dit moment georganiseerd wordt?	- Doelstellingen maken - Talenten scouten - Olympische droom - Ondersteuning mentaal, fysiek, financieel - Welke ondersteuning heb je zelf gemist op weg naar de top -
Sportstructuur	Ik wil graag jouw mening horen over de volgende stelling: - Kitesurfen moet georganiseerd worden volgens een pyramidestructuur, waarbij van vereniging naar RTC naar NNT naar TeamNL wordt gescout en getraind (vergelijkbaar met sporten als zeilen, hockey, voetbal etc). - Er zouden verenigingen moeten komen waarbij teams gemaakt worden die op een bepaald tijdstip trainen en in het weekend een wedstrijd varen. - Het Watersportverbond moet zich inzetten om een gedegen foil competitie op te zetten in Nederland zodat er door heel Nederland een competitie gevaren kan worden, zoals anders sportbonden. - Het is logisch dat kitefoilen onderdeel is van de sport zeilen.	
Commercialisering	Wat is er voor jou veranderd op sponsor gebied sinds jij de overstap hebt gemaakt naar een officiële Olympische discipline? En wat vind je daar van?	- Kitefoilen op de kaart zetten - Materiaal keuze - Welke sponsors - Verwachtingen op sponsoring -
Afsluiting	Als jij de baas zou zijn van het journaal..... - Hoe denk je dat nieuwe jeugd geënthousiasmeerd kan worden?	

BIJLAGE 3 FOCUSINTERVIEW WATERSPORTVERBOND EN NKV

Introductie

- **Introductie van het gesprek**

Welkom bij dit interview. We hebben vandaag 2 verschillende partijen met een liefde voor hetzelfde (wind & water) aan de tafel, het NKV en het Watersportverbond. Vanuit de master sportpedagogiek heb ik gekozen om voor mijn masterthesis de ontwikkelingen in de kitesurfwereld nav deelname aan de OS te gaan onderzoeken. Van te voren heb ik met jullie allen al een of meerdere gesprekken gevoerd hierover. Het doel van dit interview is voor mij om informatie op te halen bij de leidende partijen over de toekomstige ontwikkelingen van het kitesurfen in Nederland. Daarnaast hoop ik dat de beide partijen er wat aan hebben door elkaar te kunnen versterken. Dit hoop ik te bereiken aan de hand van een thema lijst. In deze lijst staan de topics die ik tot in detail met jullie wil. Ik schat dat we 1/1,5 uur nodig hebben om de lijst door te gaan. Het is een semigestructureerd interview, daarbij kan een antwoord leiden tot het bespreken van een topic waar ik pas later dieper op in wil gaan, dit zal ik dan aangeven. Mocht je tijdens het gesprek vragen hebben, laat het dan vooral weten.

Het gesprek neem ik op via Teams, maar ook via de Ipad. De uitwerking van dit gesprek zal gebruikt worden om mijn onderzoeksvraag te beantwoorden. Hierbij zal ik zorgen dat er vertrouwelijk omgegaan wordt met de informatie.

Deelnemers introduceren:

- Respondent 1 – Bondscoach TeamNL Kitefoilen
- Respondent 2 – Coach Talenten en op dit moment nog coach Lilian de Geus
- Respondent 3 – Wedstrijdcommissaris NKV
- Respondent 4 – Organisator Kitefoil Cup Holland, medewerker Watersportverbond

Inleidende vraag

In 2018 werd bekend gemaakt dat Kitesurfen in 2024 deel uit zou maken van de Olympische Spelen. Kun je nog herinneren wat dit nieuws voor jou betekende? Wat is er vanaf toen voor jou vanuit jouw organisatie in gang gezet?

Welke voordelen voor de sport kun je benoemen die de deelname aan de olympische spelen met zich mee brengt? En welke nadelen?

- Imago & focus van de sport (identiteit van de sport) -> wat voorzien zij dat het voor hen gaat betekenen?
- Kernwaarden van de sport
- Reguleren van kitesurfen
- Doping controles - regelgeving

[spanningsveld tussen machtsorganisaties, zoals bij snowboarden]

Ontwikkeling van het kitesurfen in Nederland:

Zijn er nog meer voor- en nadelen die je op basis van je literatuur review hebt kunnen identificeren? (wat doet het met de sport, imago van de sport, cultuur binnen de sport etc? ook evt. op niveau van spelers etc?) Is het een kans, of juist een uitdaging?

Wat betekent de berichtgeving over de OS voor mogelijke doelstellingen in de ontwikkeling van het kitesurfen in zijn geheel in Nederland?

- Promotie
- Veiligheid op kitespots

Inrichting sportlandschap

Kitesurfen is een ongeorganiseerde sport met geen vaste structuur. Deelname aan de Olympische Spelen dwingt de sport om meer georganiseerd te worden. Hoe zie je deze organisatie voor je?

- Competitieverband? Cubverband?
- Het organiseren van, inschrijven voor, deelnemen aan en uitvoeren van wedstrijden.
- Regelgeving binnen de wedstrijden
- Gemixte teams
- keuze in sponsors? (*Mimetisch isomorfisme*)

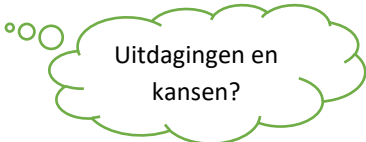

En wat vindt de andere partij ervan?

Inrichting talentontwikkeling:

Op welke manier zie jij de talentontwikkeling van het hydrofoil kitesurfen in Nederland voor je, verder kijkend dan 2024?

- Talentontdekking (Freestylers opleiden tot racers)
- Opleiders, coaches, diplomering trainers
- Gender(on)gelijkheid
- Topsportprogramma – topsportinfrastructuur
- Structurele opleiding voor atleten
- Ervaring windsurfen als topsport
- Expertise (onderzoek)
- Plaatsing OS
- Samenwerking NOC*NSF

Uitdagingen en kansen?

Belangen, samenwerking en organisatie

Hoe is de samenwerking tussen de NKV en het Watersportverbond? [*machtsstructuren duiden*]

- Regelgeving m.b.t. legaliseren kitesurfen
- Structuren
- Uitdagingen en kansen daarin
- Kernwaarden beide partijen
- Verschillen en overeenkomsten NKV en het Watersportverbond
- Keuze in sponsors? (*Mimetisch isomorfisme*)

Visie en kernwaarden juist aan het eind terug laten komen. Terugkijkend op wat er tijdens het interview verteld is, en kijkend wat al bekend is over de visie, terugvragen of de visie dan nog toepasbaar is of aangepast moet worden.

Visie:

Wat is de visie ten aanzien van de weg naar OS met betrekking tot kitesurfen in Nederland? Is de visie van het NKV veranderd naar aanleiding van deelname aan de OS?

- Waarin verschillen deze en waar zijn de overeenkomsten?
- Zijn ze veranderd met de toevoeging van kitesurfen aan de OS?
- Wie behartigt welke belangen? En wat zijn die belangen precies?

Afsluiting

Als afsluiting de vraag: Hoe ziet jouw ideale plaatje wat betreft kitesurfen op de OS in 2028 (dus nog 4 jaar verder) eruit?

- Mogelijkheid andere disciplines -> ander ideaal plaatje?

- **Heeft de respondent iets toe te voegen of gemist**
- **Bedanken voor medewerking**
- **Vraag hoe de respondent het interview vond**
- **Contactgegevens**
- **Verwerking van interview**
- **Mogelijke afspraken over toesturen van interview of bevindingen.**

BIJLAGE 4 TOESTEMMINGSFORMULIER DEELNEMER

Toestemmingsformulier deelnemer: Masterthesis talentontwikkeling in het kitefoilen

Door middel van dit formulier geef ik aan dat ik toestemming geef voor bovengenoemd onderzoek.

- Ik heb de informatiemail gelezen. Ook kon ik vragen stellen. Mijn vragen zijn voldoende beantwoord. Ik had genoeg tijd om te beslissen of ik mee wil doen.
- Ik weet dat meedoen vrijwillig is. Ook weet ik dat ik op ieder moment kan beslissen dat ik toch niet mee doe. Daarvoor hoef ik geen reden te geven.
- Ik geef toestemming om mijn gegevens te gebruiken, voor de doelen die in de informatiemail staan.
- Ik ga ermee akkoord om mee te doen aan dit onderzoek.

☐ Ik geef **WEL** toestemming voor gebruik van de opname van het interview voor het onderzoek zoals beschreven in bijgevoegde mail.

Naam deelnemer: _____

Handtekening deelnemer:

Datum: __ / __ / __

In te vullen door de onderzoeker: Ik verklaar hierbij dat ik bovengenoemde persoon/personen volledig heb geïnformeerd over het genoemde onderzoek. Als er tijdens het onderzoek informatie bekend wordt die de toestemming van de ouder of voogd zou kunnen beïnvloeden, dan breng ik hem/haar daarvan tijdig op de hoogte.

Naam onderzoeker (of diens vertegenwoordiger):

Handtekening:

Datum: 6/ 4/ 2021

BIJLAGE 5 TOPICS LIJST FOCUSINTERVIEW KITEFOIL TALENTEN

Introductie

- **Introductie van het gesprek**

Welkom bij dit interview. We zijn hier met vier talenten van TeamNL bijeen. Vanuit de master sportpedagogiek heb ik gekozen om voor mijn masterthesis de ontwikkelingen in de kitesurfwereld nav deelname aan de OS te gaan onderzoeken. Ik heb hiervoor onder andere coach 1 en coach 2 al geïnterviewd. In tegenstelling tot hun interview heb ik van te voren met jullie nog geen gesprekken gevoerd. Het doel van dit interview is voor mij dan ook om zo veel mogelijk informatie over jullie visie op de ontwikkeling van het kitesurfen op te halen bij jullie als uitvoerende partij. Het zet jullie hopelijk ook aan het denken hoe deze sport tot een topsport kan behoren, wat daarvoor nodig is. Dit hoop ik te bereiken aan de hand van een topics lijst en een aantal stellingen. We kunnen als we met een topics bezig zijn, prima wat afdwalen naar andere onderwerpen. Het interview staat niet rotsvast. Daarnaast hoop ik ook vooral dat jullie op elkaar reageren. Mocht je tijdens het gesprek vragen hebben, laat het dan vooral weten.

Het gesprek neem ik op via Teams, maar ook via de Ipad. Hiervoor hebben jullie ook allemaal een toestemmingsformulier ondertekent. De uitwerking van dit gesprek zal gebruikt worden om mijn onderzoeksvraag te beantwoorden. Hierbij zal ik zorgen dat er vertrouwelijk omgegaan wordt met de informatie, jullie namen zullen later niet meer gekoppeld worden aan wat er gezegd is.

Als jullie hier allemaal mee eens zijn, en geen vragen meer hebben, dan zou ik nu graag de opname willen starten.

Jullie zijn als talenten in nauw contact met Coach 1. Zouden jullie jezelf even voor willen stellen en vertellen hoe oud je bent en waar en hoe vaak je traint?

Inleidende vraag

In 2018 werd bekend gemaakt dat Kitesurfen in 2024 deel uit zou maken van de Olympische Spelen. Heb jij voor of na dit nieuws de overstap gemaakt naar het kitefoilen? Kun je nog herinneren wat wat je dacht toen je dit nieuws hoorde?

- Keuze voor freestyle of foilen
- Ontdekt worden

Talentontwikkeling - proces:

Hoe verliep het proces van amateur binnen het freestyle naar topsporter binnen het kitefoilen?

Waarom heb je op gegeven moment de beslissing gemaakt om de focus meer op het kitefoilen te gaan leggen in plaats van op het freestylen?

- Motivatie
- Trainen in een team
- Imago van de sport

Talentontwikkeling - inhoud

Wat vind jij van de manier waarop de talentontwikkeling in Nederland op dit moment georganiseerd wordt?

- Doelstellingen maken
- Talenten scouten
- Olympische droom
- Ondersteuning mentaal, fysiek, financieel
- Welke ondersteuning heb je zelf gemist op weg naar de top

Sportstructuur:

- Ik wil graag jouw mening horen over de volgende stelling:
- Kitesurfen moet georganiseerd worden volgens een pyramidestructuur, waarbij van vereniging naar RTC naar NNT naar TeamNL wordt gescout en getraind (vergelijkbaar met sporten als zeilen, hockey, voetbal etc).
- Er zouden verenigingen moeten komen waarbij teams gemaakt worden die op een bepaald tijdstip trainen en in het weekend een wedstrijd varen.
- Het Watersportverbond moet zich inzetten om een gedegen foil competitie op te zetten in Nederland zodat er door heel Nederland een competitie gevaren kan worden, zoals anders sportbonden.
- Onderdeel van het zeilen

Perspectieven

Commercialisering:

Wat is er voor jou veranderd op sponsor gebied sinds jij de overstap hebt gemaakt naar een officiële Olympische discipline? En wat vind je daar van?

- Kitefoilen op de kaart zetten
- Materiaal keuze
- Welke sponsors
- Verwachtingen op sponsoring

Als jij de baas zou zijn van het journaal.....

- Hoe denk je dat nieuwe jeugd geënthousiasmeerd kan worden?

- **Heeft de respondent iets toe te voegen of gemist**
- **Bedanken voor medewerking**
- **Vraag hoe de respondent het interview vond**
- **Contactgegevens**
- **Verwerking van interview**

Mogelijke afspraken over toesturen van interview of bevindingen.

Kansen en uitdagingen

BIJLAGE 6 MEERJAREN OPLEIDINGSPLAN SNOWBOARDEN

Fase in het Meerjaren Opleidingsplan	Kalenderleeftijd (sportspecifieke indicatie)		Amount of technical training per year	physical training	mental training	Other training	Amount of competitions	Level of competition
	m	j						
Active start /Fundament Spel	- 6	- 6	Get involed in many diferent sport activitys					
Fundament Orientatie	6 - 8	6 - 8	1-2 times a week, 40 days a year with focus on fun an experience	Emphasis on play/fun. Basic agility, balance and coordination and activities that develop general endurance.	Teamwork and sportsmanship exercises. Involve parents.	Get involved in many different sport activities.		
Learning to train Leren trainen	9 - 11	9 - 11	2-4 days a week, 70 days a year with 60% freeriding.	Bodyweight strength training, 1-2 endurance sessions per week, introduce coordination, flexibility and acrobatics training.	Develop positive self-talk, focus on the process not the results. Encourage the use of imagery and visualization. Emphasize teamwork and sportsmanship.	Play many complementary sports e.g. skateboarding, gymnastics, surfing, wakeboarding and water diving.	3-7 events per year	Dutch cup, dutch championships and local events.
Train to train Trainen voor omvang en belastbaarheid	12 - 15	12 - 15	3-5 days a week, 80-90 days a year.	Introduce some resistance training with bands and lightweights. Increase the endurance training and continue with	Positive self-talk, visualization, work ethics, introduce goal setting and how to prepare for competitions. Try to associate	Play many complementary sports e.g. skateboarding, gymnastics, surfing, wakeboarding and water diving.	5-10 events per year	Dutch cup, dutch championships, Euro cups and 1-3star TTR events

				coordination, flexibility and acrobatic training.	competitions as fun. Continue with the teamwork and sportsmanship.			
Train to compete Trainen voor wedstrijden	16 - 19	16 - 18	4-5days a week, 100 days per year.	Maximum gain can be made in this period in speed, agility and stamina. 2-3 endurance sessions per week. Continue with coordination, flexibility and acrobatic training.	Develop mental competition routines. Work with goal setting and day to day training schedules.	Use complimentary sports in the off-season for body control, board feeling and coordination.	5-10 events per year	Dutch championships, Euro cups, 3-5 star TTR events Junior worlds.
Train to win Trainen om te winnen	19+	19+	4-5 days a week, 120 days per year.	Strength, power and explosivity. Focus on core strength. 3-4 endurance sessions per week. Continue with coordination, flexibility and acrobatic training.	Goal achievement and performance planning. Identify optimal performance state. Positive self-talk and confidence.	Use complimentary sports in the off-season for body control, board feeling and coordination.	7-12 events per year	Olympics, World championships, World Cups 5- 6 star TTR events